

VEILIGHEIDSREGIO GRONINGEN

Aan de colleges van de deelnemende gemeente

Sontweg 10
9723 AT Groningen
Postbus 66
9700 AB Groningen
T: 088 162 5000
E: info@vrgroningen.nl
W: www.veiligheidsregiogroningen.nl
W: www.brandweer.groningen.nl

Datum	10 april 2017	Onze referentie	Z/17/014917
Aantal bijlagen	4	Uw referentie	-
Behandeld door	Maria Bos	Sector/dienst	Directie
Telefoon		Team	-
E-mail	bedrijfsvoering@vrgroningen.nl		

Onderwerp Aanbiedingsbrief jaarstukken 2016-2018 en AEF rapport

Geacht College,

Bijgaand bieden wij u de jaarstukken aan, met bijbehorend rapport met daarin de uitkomsten van de takenevaluatie.

Veiligheidsregio Groningen (VRG) bestaat inmiddels 3 jaar, een periode waarin we toegegroeid zijn naar een professionele organisatie. Naast het opbouwen van een nieuwe organisatie en het op peil houden van onze voorzieningen, is stevig ingezet op het actief betrekken van de wereld om ons heen en de maatschappelijke vraagstukken op het gebied van veiligheid in brede zin. De organisatie heeft hierin een grote prestatie geleverd. In een tijd van grote (maatschappelijke) veranderingen en nieuwe thema's en ontwikkelingen die het gevoel van veiligheid van onze inwoners onder druk zetten, is voor ons het moment aangebroken om een nieuwe stap vooruit te zetten.

Zowel op landelijk als regionaal niveau zien we inmiddels verschillende ontwikkelingen die van invloed zijn op de inhoud en uitvoering van onze taken. Voorbeelden hiervan zijn thema's als (cyber)terrorisme, vluchtelingen en verminderd zelfredzamen. Daarnaast staan we op regionaal niveau aan de vooravond van verschillende gemeentelijke herindelingen en daarmee aan een verandering van de samenstelling van ons bestuur en onze clusterindeling. Tenslotte zijn en blijven aardbevingen een belangrijk thema voor Groningen. Om hierin de rol van VRG goed te kunnen blijven vervullen, zijn we voor de continuering van de financiering in gesprek met de NCG.

Het vertrekpunt is een solide basis; de taken die wij uitvoeren moeten in evenwicht zijn met de middelen die wij tot onze beschikking hebben. Op deze wijze combineren wij een kwalitatief goede dienstverlening aan burgers met een huishoudboekje dat op orde is.

Achtergrond

De bijgaande jaarstukken zijn opgesteld tegen de achtergrond van de opstartfase van de organisatie, waarin incidentele financiële voordelen zijn behaald. In de begrotingen 2016 en 2017 zijn conform bestuursbesluiten deze incidentele voordelen ingezet als dekking voor structurele lasten. Een voorbeeld hiervan is de indexatie zoals opgenomen in de primaire begroting 2017. Door structurele lasten te dekken met incidentele voordelen, wordt uitzetting van de begroting (en de gemeentelijke bijdragen) voorkomen voor de duur waarmee de incidentele voordelen te realiseren zijn. Bij VRG is geconstateerd dat de incidentele voordelen in 2017 verder zullen afnemen. Het bestuur heeft daarop besloten om vanaf 2018 fundamenteel structurele lasten te dekken met structurele dekking en dit ook als zodanig in de begroting op te nemen. Hiertoe is de takenevaluatie opgestart met de intentie om de resultaten te verwerken in de begroting 2018.

Uit de takenevaluatie is gebleken dat een structurele oplossing slechts beperkt op termijn mogelijk is. Dit is in de begroting 2018 verwerkt. De takenevaluatie leidt verder tot de conclusie dat een fundamentele discussie benodigd is om te komen tot aanvullende oplossingen. AEF doet daartoe een aantal suggesties. In aankomende tijd zal een strategische visie worden uitgewerkt, die zijn financieel beslag zal kunnen krijgen in de begroting 2019 en in het daarin op te nemen meerjarenperspectief.

Toelichting jaarrekening 2016

In relatie tot voorgaande jaren, zien we in 2016 dat we verder zijn toegegroeid naar uitputting van het begrotingskader. Desondanks sluit het jaar 2016 nog met een (klein) incidenteel overschot. Wel constateren we dat zowel onze formatie en investeringscyclus als het uitgevoerde takenpakket, op het niveau zijn zoals beoogd en afgesproken bij de regionalisering. De accountantscontrole is afgerond en de accountant heeft een goedkeurende verklaring af gegeven bij de concept jaarrekening 2016. Een uitgebreide toelichting op de jaarstukken vindt u in de bijlage 1 bij deze brief.

Actualisatie begroting 2017

Voor 2017 wordt voorgesteld de autonome kosten, voortvloeiend uit actuele ontwikkelingen, mee te nemen in de begroting 2017. Dit betekent een uitzetting van € 768 duizend voor de begroting 2017, veroorzaakt door stijging van pensioenlasten en indexatie 2016 en maatregelen in het kader van veilig en gezond werken (landelijk beleid). Een toelichting vindt u in de bijlage 2 van deze brief.

Begroting 2018

Het algemeen bestuur heeft de concept beleidsbegroting 2018 vastgesteld. In de concept beleidsbegroting wordt u geïnformeerd over de doelstellingen die de VRG zich stelt voor het boekjaar 2018 en het financiële kader dat hiermee gemoeid is. Ook hier zijn de onontkoombare (autonome) kosten verwerkt ter hoogte van € 2,3 miljoen, grotendeels als gevolg van indexatie. Het gaat hierbij tevens om uitgestelde indexatie welke in de jaren 2016 en 2017 incidenteel werd gedekt. Op dit moment is er geen sprake van nieuw beleid voor 2018 ev. Een toelichting vindt u in de bijlage 3 van deze brief.

AEF

AEF (Andersson, Elffers en Felix) heeft in het kader van de takenevaluatie onderzoek gedaan naar de balans tussen de taken en de financiering die daar tegenover staat (zie bijlage 4 Rapport AEF).

De opdracht voor de takenevaluatie luidde *“maak inzichtelijk op welke wijze het takenpakket van de VRG duurzaam in evenwicht kan worden gebracht, gelet op de beschikbare middelen”*. Het uitgangspunt hierbij is te komen tot een structureel gedekte begroting, in eerste instantie vanuit het perspectief dat de nieuwe structurele lasten binnen bestaand begrotingskader zouden moeten worden opgevangen door lastenverlaging elders. Het rapport van AEF geeft inzicht in de huidige situatie, ten aanzien van de taakuitvoering van de VRG, op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing, GHOR en Bevolkingszorg. De uitdagingen voor de Veiligheidsregio Groningen zijn weergegeven en AEF heeft mogelijke oplossingen aangereikt aan die verder verkend zouden moeten worden.

De overall conclusie in het rapport, dat een samenhangend pakket aan bestuurlijke keuzes nodig is om de financiële opgave van de VRG in te vullen, onderschrijven wij. Wij hebben geconstateerd dat binnen de huidige begroting van de VRG weinig lucht zit. Dit beeld wordt bevestigd in het rapport van AEF, waarbij AEF aangeeft dat de mogelijkheden voor besparing op korte termijn zeer beperkt zijn. De organisatie is beleidsarm ingericht en de focus ligt op de uitvoering. Dit uit zich in een relatief lage overhead en in een smalle top. De verwachting is dan ook niet dat er door het voeren van een takendiscussie een significante besparing te behalen valt op langere termijn.

Financiële hygiëneregels

AEF concludeert daarnaast dat de incidentele dekking moet worden omgezet in structurele dekking. De gestegen kosten als gevolg van autonome ontwikkelingen, zijn in de afgelopen jaren steeds incidenteel gedekt. Eén van de aanbevelingen is om hierover nadere financiële afspraken te maken (financiële hygiëneregels), welke als uitgangspunt worden gehanteerd voor toekomstige begrotingen.

Vanuit dit inzicht zijn door het bestuur een drietal uitgangspunten geformuleerd om een stabiel evenwicht te creëren:

1. Onontkoombare autonome ontwikkelingen worden meegenomen als uitzetting in de begroting;
2. Beleidsaanpassingen vanuit het verleden worden in eerste instantie opgevangen binnen huidige begrotingskader;
3. Nieuw beleid wordt aan het bestuur voorgelegd, waarbij dekking een expliciet besluitpunt is.

Vanuit bovengenoemde uitgangspunten is de begroting 2018 opgesteld en leggen we een voorstel voor de actualisatie van de begroting 2017 voor.

Overige maatregelen

In het rapport worden verder een aantal mogelijke maatregelen genoemd ter bevordering van de balans tussen taken en beschikbare middelen. Een van de mogelijkheden is het verkennen van verdere samenwerking op noord Nederlandse schaal.

Wij zien een voordeel ten aanzien van het samen optrekken, maar tegelijkertijd realiseren wij ons dat dit niet op korte termijn de sleutel zal zijn tot substantiële financiële voordelen. Een andere maatregel die wordt genoemd is het verkennen op welke wijze de GGD Groningen en VRG elkaar op de langere termijn kunnen versterken. Dit sluit aan bij de verkenning die GGD Groningen inmiddels heeft aangekondigd, waarbij voor de GGD vier scenario's zullen worden onderzocht:

1. Positionering als zelfstandige dienst;
2. Onderbrengen van de bedrijfsvoeringtaken bij de VRG;
3. Fusie met de VRG of;
4. Huidige situatie handhaven, met verscherpte afspraken.

Daarnaast worden maatregelen genoemd die betrekking hebben op de ambities en de kerntaken van de VRG, op korte, middellange en lange termijn. De mogelijkheden voor de korte termijn hebben wij verwerkt in de begroting 2018.

Vervolg

In de komende maanden formuleren we onze koers en strategie voor de toekomst, waarin we de focus leggen op wat we gaan doen richting 2019 en verder. Dit zal zich vertalen in de begroting 2019 en het meerjarenperspectief. De VRG is een netwerk organisatie en vanzelfsprekend betrekken we onze (crisis) partners hierbij.

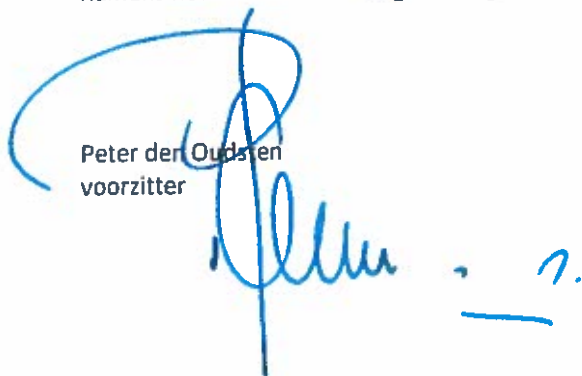
Nadere toelichting?

Mocht er behoefte zijn binnen uw gemeenteraad om een nadere uitleg van bijgevoegde documenten, zijn wij uiteraard bereid om een toelichting in uw gemeenteraad te geven. Hiervoor kunt u contact opnemen de bestuurssecretaris, mevrouw P.A. Lambeck, via het bestuurssecretariaat sonja.smit@vrgroningen.nl.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van Veiligheidsregio Groningen,

Peter der Oudsten
voorzitter

Bijlage 1: Toelichting bij de jaarstukken van Veiligheidsregio Groningen 2016

Hierbij bieden wij u een samenvatting aan van de jaarstukken 2016 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (VRG), waarbij wordt ingegaan op de belangrijkste onderwerpen uit de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Deze zijn samengevoegd in één boekwerk. Conform de wet gemeenschappelijke regelingen artikel 34b stellen wij u voor de jaarstukken VRG 2016 ter kennisgeving voor te leggen aan de raden.

In het jaarverslag wordt op hoofdlijnen verantwoording afgelegd in hoeverre de in de begroting geformuleerde doelen zijn behaald. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen, de risico's en ontwikkelingen en de reservepositie toegelicht. De jaarrekening is voornamelijk financieel van aard en geeft inzicht in hoe de middelen zijn besteed en hoe het financiële resultaat tot stand is gekomen. Daarnaast wordt in de jaarrekening een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

De accountantscontrole heeft plaatsgevonden en de accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. De cijfers geven een getrouw beeld over van de financiële positie en het weerstandsvermogen wordt toereikend geacht. De accountant merkt op dat er inmiddels meer historisch perspectief is op de als tijdelijk en/of incidenteel aan te merken verschillen tussen (meerjaren)begroting en realisatie. Dit helpt zicht te krijgen op de "genormaliseerde" exploitatie.

1. Het financiële resultaat

Het financiële resultaat na reservemutaties per programma en de voorgestelde resultaatbestemming is als volgt:

Programma	Resultaat	Bestemming	Bedrag
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	826.000	Bestemmingsreserve Aanvullende demping huisvesting	200.000
		Bestemmingsreserve Huisvesting	624.000
		Algemene reserve VRG	2.000
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	1.000	Algemene reserve VRG	1.000
Gemeentelijke Kolom Groningen	85.000	Algemene reserve VRG	85.000
GHOR	512.000	Algemene reserve VRG	512.000
Totale VRG	1.423.000		1.423.000
	0		0

Vrijval reserve	Bedrag	Bestemming	Bedrag
Bestemmingsreserve BTW GKG	129.000	Algemene reserve VRG	90.000
		Bestemmingsreserve Huisvesting	39.000
Totaal VRG	129.000		129.000

Gebeurtenissen 2016

In 2016 is een transitie gestart om de huisvesting over te dragen van de gemeenten aan VRG. De overdracht is eind 2016 nog niet geheel afgerond, de lasten voor de exploitatie over 2016 zijn inmiddels wel grotendeels afgerekend. Ten aanzien van de kazernes die nog niet overgenomen zijn wordt verzocht een bestemmingsreserve te vormen. Gedurende 2016 heeft VRG 22 kazernes in eigendom genomen en zijn afspraken gemaakt over de huur van 5 kazernes. Met de gemeenten waar de andere 10 kazernes gevestigd zijn lopen nog gesprekken om de huurcontracten dan wel koopovereenkomsten af te ronden en conform bestuursbesluit op basis van de boekwaarde op 1 januari 2016. De gemeenten hebben voor de totale huisvestingskosten een bijdrage toegekend van 3.081 duizend euro, hier zijn we binnen gebleven.

Het effect van het groot onderhoud gemeentefonds cluster OOV (herijking) op de verdeelsleutel is in 2016 doorgerekend. In de gemeentelijke bijdragen is op basis van solidariteit 1/3e deel demping van de berekende effecten meegenomen. Het effect van de herijking is aan het algemeen bestuur voorgelegd op 8 juli 2016. De vastgestelde herverdeling van kosten zou leiden tot een verrekening waarbij 16 nadeelgemeenten en 7 voordeelgemeenten zouden ontstaan. Vanuit de resultaatbestemming is conform genoemd bestuursbesluit 200 duizend euro voor aanvullende demping beschikbaar gesteld om de effecten voor de nadeel gemeenten verder te verzachten.

Het financiële resultaat

De zeven belangrijkste componenten die het resultaat bepalen worden uitgelicht. Waarbij benadrukt dient te worden dat de voordelen een incidenteel karakter hebben terwijl de nadelen zowel een incidenteel als structureel karakter hebben.

- **Kapitaallasten (680 duizend, incidenteel voordeel)**
Herinvesteringen in materieel komen later tot stand onder andere doordat de grootte van de organisatie leidt tot investeringen met een grotere omvang, zowel in aantallen als geld. Dit verplicht ons om in het kader van rechtmatigheid veelal langere aanbestedingstrajecten te doorlopen. Hierdoor zijn zowel de afschrijvingslasten als de rentelasten lager dan begroot. De afschrijving op activa start pas in het jaar opvolgend aan het jaar van ingebruikname en de rente op de kapitaalsmarkt op is op dit moment lager dan in de begroting is opgenomen. De meerjaren investeringsbegroting wordt geactualiseerd op basis van de uitkomsten van het project incidentbestrijding 2.0.
- **BTW (739 duizend, incidenteel voordeel)**
VRG ontvangt een compensatie via de BDUR van het Rijk van 400 duizend voor de BTW op meldkameractiviteiten. Dit voordeel valt naar verwachting weg bij het opgaan van de meldkamer in de landelijke meldkamerorganisatie. Daarnaast bevat de BDUR een compensatie voor het niet meer compensabel zijn van BTW op brandweeractiviteiten. Het voordeel in 2016 van 339 duizend euro samenhangend met de kapitaallasten verdwijnt naarmate we verder in de vervangingscyclus zijn.
- **Huisvesting (624 duizend, incidenteel voordeel)**
Er zijn 4 kazernes nog niet overgenomen waardoor de voorgenomen afschrijvingskosten (472 duizend euro) nog niet als last kan worden genomen. Daarnaast is in de transitieperiode minder besteed aan het onderhoud van de kazernes. Omdat deze lasten alsnog in 2017 zullen volgen conform bestuurlijk besluit om de huisvestingstransitie per 1-1-2016 te effectueren, wordt voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen.
- **Personeel gerelateerde kosten (1.660 duizend, incidenteel/ structureel nadeel)**
Er is een voorziening ten bedrage van 794 duizend euro getroffen voor de verplichtingen die VRG heeft ten aanzien van oud-medewerkers die een WW-uitkering ontvangen. VRG is eigen risicodragers, wanneer de regionalisering ten grondslag ligt aan deze uitkering wordt voorzichtigheidshalve voor de maximale looptijd een voorziening gevormd.

Als gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget op 1 januari 2017 krijgt elke werknemer onder meer de keuze wanneer hij of zij het vakantiegeld uitbetaald krijgt. Als gevolg van deze systeemwijziging is het uit te betalen vakantiegeld (609 duizend euro) over de periode mei 2016 t/m december 2016 als verplichting opgenomen.

Naast deze incidentele componenten is een hoger dan voorziene stijging van de brutosalarissen (260 duizend euro) ten opzichte van de indexatie in de begroting structureel.

- **GHOR (512 duizend, incidenteel/ structureel voordeel)**
Er is in 2016 een langere periode sprake geweest van vacaturruimte. Met de invulling is gewacht op duidelijkheid ten aanzien van de invulling van de crisisorganisatie. In 2016 hebben zich geen grote incidenten voorgedaan waarvoor personele danwel materiële kosten gemaakt zijn.
- **Opleidingskosten (163 duizend euro/ structureel nadeel)**
In 2016 was sprake van fors hogere kosten voor het repressief personeel door een hogere instroom van vrijwilligers. Ook zijn meer kosten gemaakt voor bevelvoerders en specialismen dan begroot. Tot 2016 vond nacalculatie plaats voor de opleidingskosten van de vrijwilligers aan gemeenten. Het bestuur heeft besloten deze kosten in te vlechten in de begroting en daarvoor in 2016 hogere kosten toe te staan, te dekken uit de reserves. In 2016 was deze dekking dus ruim onvoldoende. Verrekening had geleid tot een afrekening met gemeenten van 440 duizend euro. Door achterblijvende kosten van opleiden voor de overige medewerkers is het nadeel beperkt gebleven.
- **Veilig en gezond werken (104 duizend, structureel nadeel)**
Na landelijk onderzoek naar de gezondheidsrisico's van de brandweerprofessie is VRG projectmatig aan de slag gegaan met het thema 'gezond en veilig werken'. Aan de 1e fase 'vergroten van de bewustwording en Quick Wins' is invulling gegeven. Ook zijn extra bluspakken en nekflappen aangeschaft, waszakken aangekocht en werkplaatsen zijn enigszins aangepast. Deze stappen hebben geleid tot extra (structurele) kosten en zullen in de toekomst nog tot meer kosten leiden.

Het financiële resultaat na reservemutaties per programma waarvan de totstandkoming in de jaarrekening is toegelicht:

Brandweezorg incl .meldkamerfunctie	826 duizend euro
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	1 duizend euro
Gemeentelijke Kolom Groningen	85 duizend euro
GHOR	512 duizend euro
Totale VRG	1.423 duizend euro

2. De financiële positie van de VRG

De besluitvorming over de jaarstukken 2016 richt zich voor een belangrijk deel op de bestemming van het resultaat en de beoordeling van het weerstandsvermogen.

2.1 Bestemming van het resultaat

Het bestuur heeft de volgende besluiten genomen ten aanzien van de bestemming van het resultaat en het hieruit voortvloeiende weerstandsvermogen.

Resultaat programma Brandweer incl. meldkamerfunctie:

- Voor 200 duizend euro een bestemmingsreserve herijking te vormen om de effecten van de herijking voor nadeelgemeenten verder te verzachten
- Voor 624 duizend euro een bestemmingsreserve huisvesting te vormen om in 2017 de dekking van afschrijvingslasten en onderhoudskosten over 2016 voor de nog niet overgenomen kazernes eind 2016 te dekken.
- De resterende 2 duizend euro aan de algemene reserve VRG toe te voegen.

Resultaat programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing:

- Het resultaat van 1 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Resultaat programma GKG:
- Het resultaat van 85 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Resultaat programma GHOR:
- Het resultaat van 512 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.

Aanvullend op de resultaatsbestemming wordt voorgesteld om de bestemmingsreserve BTW GKGten bedrage van 129 duizend euro vrij te laten vallen. Met de belastinginspecteur is overeenstemming bereikt over het (grotendeels) compensabel zijn voor de BTW van deze activiteiten waardoor de gevormde reserve kan worden opgeheven. Voorgesteld wordt:

- 90 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- 39 duizend euro toe te voegen aan de te vormen bestemmingsreserve huisvesting.

Dit leidt tot onderstaande reservepositie voor de VRG:

	1-1-2016	Mutatie 2016	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Weerstandsvermogen
Algemene reserve						
VRG	2.065	-	2.065	690	2.754	2.754
GKG	100	-100	-	-	-	-
Bestemmingsreserve						
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-
Friciekosten	191	-191	-	-	-	-
BTW GKG	129	-	129	-129	-	-
Nieuw Beleid	386	-386	-	-	-	-
BTW GHOR	210	-210	-	-	-	-
Aanv. demping herijking	-	-	-	200	200	-
Huisvesting	-	-	-	663	663	-
Totaal	5.092	-887	4.205	1.423	5.628	2.754

Algemene reserve VRG

De algemene reserve VRG is beschikbaar voor alle deelprogramma's binnen de VRG.

Bestemmingsreserve Materieel VRG

Deze reserve is bestemd om de kapitaallasten op de toekomstige investeringen te kunnen dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk éénmalig zijn geschonken waarvoor vervanging voor eigen rekening komt. De op te stellen meerjaren investeringsbegroting geeft inzicht in toekomstige uitputting van deze reserve.

Bestemmingsreserve aanvullende demping herijking

Deze reserve wordt in 2017 aangewend om de negatieve financiële gevolgen die nadeelgemeenten ondervinden als gevolg van de herijking van cluster OOV middelen verder te verzachten, conform bestuursbesluit van 8 juli 2016

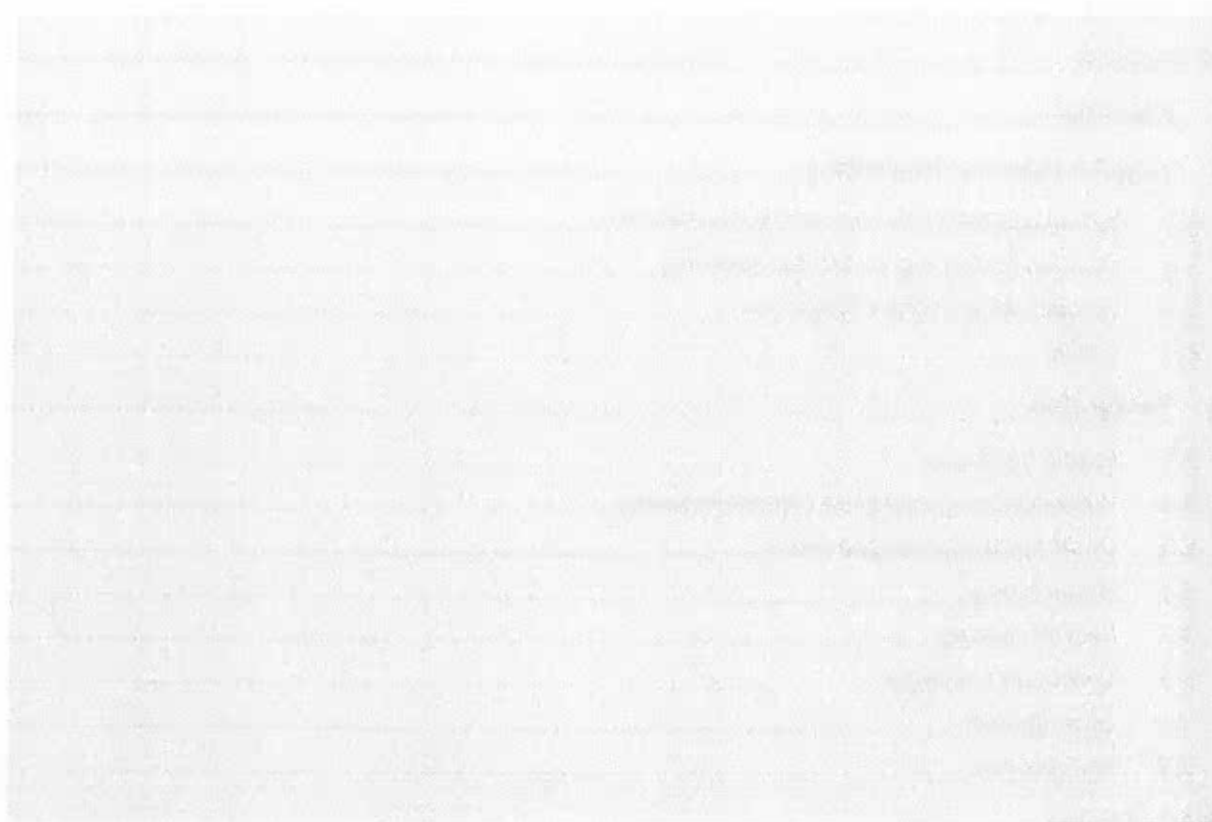
Bestemmingsreserve huisvesting

Deze reserve wordt in 2017 ingezet voor de huisvestingslasten (inclusief onderhoud) over 2016 voor de kazernes waarvoor in 2017 overeenstemming wordt bereikt met de gemeenten ten aanzien van de huur danwel overname. Conform bestuurlijk besluit vindt deze overeenstemming plaats met terugwerkende kracht per 1-1-2016.

2.2 Het weerstandsvermogen

Na vaststelling van de jaarstukken 2016 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit 2.754 duizend euro. De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,28, dit betreft de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's: 2.150 duizend euro). Hiermee valt de ratio binnen de door het bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4.

De in het benodigde weerstandscapaciteit opgenomen risico's zijn toegelicht in de jaarrekening.

Jaarstukken 2016

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen

Inhoudsopgave

Jaarverslag	3
Voorwoord.....	4
1 Inleiding.....	5
2 Programmaverantwoording	6
2.1 <i>Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie</i>	6
2.2 <i>Rampenbestrijding en Crisisbeheersing</i>	11
2.3 <i>Gemeentelijke Kolom Groningen</i>	15
2.4 <i>GHOR.....</i>	18
3 Paragrafen	20
3.1 <i>Lokale heffingen.....</i>	20
3.2 <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	20
3.3 <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	23
3.4 <i>Financiering.....</i>	24
3.5 <i>Bedrijfsvoering</i>	25
3.6 <i>Verbonden partijen</i>	25
3.7 <i>Grondbeleid.....</i>	26
3.8 <i>Kengetallen</i>	26
Jaarrekening.....	28
4 Balans	29
4.1 <i>Toelichting op de balans</i>	29
5 Overzicht van baten en lasten	34
5.1 <i>Toelichting baten en lasten per programma.....</i>	35
5.2 <i>Reservemutaties.....</i>	42
6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	43
7 Bestemming resultaat	44
Bijlagen	45
I. <i>Reserves en voorzieningen</i>	46
II. <i>Risico's (uit paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing).....</i>	47
III. <i>Vaste activa.....</i>	51
IV. <i>Geldleningen</i>	52
V. <i>Bijdragen deelnemende gemeenten</i>	53
VI. <i>Rijksbijdragen & Single Information Single Audit</i>	55
VII. <i>Wet Normering Topinkomens</i>	56
VIII. <i>Controleverklaring.....</i>	57

Jaarverslag

Voorwoord

Reorganisatie succesvol afgerond; start van de volgende etappe...

In het laatste jaar onder leiding van Erik van Zuidam hebben onze hulpverleners zich weer vol ingezet voor hun betekenisvolle taak in de frontlinie van onze maatschappij. Het ernstige incident met het treinongeluk in Winsum laat nog eens zien hoe belangrijk het is om als samenleving te beschikken over goed geëquipeerde en geoefende hulpverleners van parate diensten, die gewend zijn om intensief samen te werken onder grote spanning. Bij veel incidenten is er sprake van ingrijpende gebeurtenissen; voor betrokkenen, maar zeker ook voor hulpverleners. Een compliment is dan ook op zijn plaats.

In 2016 heeft de organisatie het reorganisatieproces afgesloten met een uitvoerige evaluatie. Betrokken waren alle medewerkers, de partners en de bestuurders. Een visitatiecommissie heeft dit evaluatieproces als basis genomen voor een kwaliteitsaudit. De uitkomsten hiervan zijn ronduit bemoedigend. De organisatie ligt op de afgesproken koers en er worden stevige stappen gezet in de ontwikkeling van het vak, de (Rijnlandse) bedrijfsvoering en de medewerkers zelf. En dat alles binnen een 'lean' opgezette organisatie.

Het afgelopen jaar is ook een takenevaluatie opgestart. Hoewel (ook) 2016 nog met een klein incidenteel overschot kon worden afgesloten, bleek het niet haalbaar om de begroting 2017 structureel dekkend te krijgen. Dat vraagt om het maken van keuzes, die moeten leiden tot een stabiel en realistische balans tussen taken en begroting. Een flinke uitdaging voor bestuur en organisatie omdat Veiligheidsregio Groningen zowel als organisatie als vanuit haar regio-, netwerk- en platformfunctie zich voor tal van nieuwe opkomende vraagstukken gesteld ziet. Dit terwijl bestaande wettelijke taken (b.v. incident / brandbestrijding) niet afgebouwd kunnen worden en zelfs innovatie behoeven.

Hoewel ik nog maar net in functie ben heb ik het beeld dat de inwoners van Groningen wonen en werken in een veiligheidsregio die goed presteert en zich aan het omvormen is naar een eigentijds en toekomstbestendig lokaal georiënteerd netwerk van hulpverlening en crisisbeheersing. Het veelbelovende experiment met de buurtbrandweervrouw in de gemeente Vlagtwedde onderstreept dit. We zullen ons blijvend moeten oriënteren op die digitale-, technologische-, demografische- en sociale transformaties in de samenleving die vertaling behoeven naar de veiligheid(sbeleving) van de Groningers.

Meer burgerverantwoordelijkheid in het veiligheidsdomein is een belangrijk uitgangspunt, maar dat gaat niet vanzelf. Inwoners en inwonerorganisaties behoeven en verwachten hierbij visie en ondersteuning van de Veiligheidsregio. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Dat laatste geldt zeker in het blijven vinden en binden van gemotiveerde en geschikte vrijwilligers ter bestendiging van een kosten-efficiënte uitvoering van onze brandweezorg.

Wilma Mansveld
Directeur Veiligheidsregio Groningen

1 Inleiding

Dit jaarverslag heeft betrekking op de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (hierna: VRG). Hierin zijn de organisatie Veiligheidsregio Groningen (brandweezorg en crisisbeheersing), de Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) en de Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio (hierna: GHOR) bestuurlijk samengevoegd.

Brandweezorg en crisisbeheersing

De organisatie van VRG levert goede brandweezorg en zet samen met de partners in crisisbeheersing een slagvaardige en doelmatige crisisorganisatie neer. Dit gebeurt met bijna duizend medewerkers waarvan ruim zevenhonderd brandweervrijwilligers en een kleine 90 beroepsbrandweerm medewerkers. De brandweezorg wordt vanuit 39 brandweerposten verspreid over de regio Groningen geleverd, 37 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 met een 24-uurs (beroeps) bezetting. De meldkamerfunctie is voor de drie noordelijke veiligheidsregio's ondergebracht in de Meldkamer Noord-Nederland (hierna: MkNN).

De werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn verspreid belegd binnen VRG en zijn programmatisch met elkaar verbonden in het programma crisisbeheersing. De taken worden in nauwe samenwerking met regionale partners uitgevoerd waarbij de organisatie is gevormd rond de inhoudelijke taakvelden.

GKG

De GKG voert vanuit een netwerkteam haar taken en financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken crisisbeheersing ('koude taken'). De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van verschillende gemeenten en worden van hieruit gedetacheerd naar de centrumorganisatie van de GKG. Binnen de GKG is 7,65 fte werkzaam. VRG is in 2016 de faciliterende organisatie geworden in plaats van de gemeente Hoogezand-Sappemeer.

GHOR

De GHOR is op grond van de Wet Veiligheidsregio's (hierna: Wvr) bestuurlijk onderdeel van VRG. Organisatorisch gezien is de GHOR onderdeel van de Gemeentelijke GezondheidsDienst (hierna: GGD). De GHOR staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid van de GGD. Binnen de GHOR zijn 9 personen werkzaam.

Leeswijzer

In paragraaf 2 zijn de prestaties van de vier programma's gekoppeld aan de voor 2016 gestelde doelen.

In paragraaf 3 wordt ingegaan op het weerstandsvermogen en de reserves.

2 Programmaverantwoording

Het algemeen bestuur van VRG heeft in het programmaplan van de begroting 2016 de opdrachten en de daarvoor uit te voeren activiteiten vastgesteld. In deze paragraaf wordt voor alle vier de programma's hierover verantwoording afgelegd.

Deze programmaverantwoording geeft conform de financiële verordening antwoord op drie vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft de uitvoering gekost?

2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

Programma:	Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie
Portefeuillehouder:	A. van de Nadort
Commandant:	R. Knoop

Wat wilden we bereiken?

VRG staat voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken, zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke en regionale afspraken. De eerste prioriteit ligt bij het uitvoeren van deze taken, waarbij het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de hulpverleners en toezichthouders. Vanuit de basis is verder gewerkt aan een goede brandweezorg waarbij ruimte was voor het realiseren van de ambities ten aanzien van de ontwikkeling van het vak en de organisatie. In de strategische koers zijn op basis van de organisatievisie en de ontwikkelingen in de omgeving vier strategische ontwikkelthema's geformuleerd:

1. contextgericht werken;
2. het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie);
3. aantrekkelijk werkgeverschap;
4. (maatschappelijk) verantwoord bedrijfsvoeren.

Contextgericht werken

Wij kunnen alleen de juiste dingen doen als we in verbinding staan met onze omgeving. Dat doen we door actief naar buiten te treden. Het aangaan en voortzetten van samenwerking met diverse partners en door gebruik van oude en nieuwe media. Wij hechten veel waarde aan de dialoog met inwoners, bedrijven en instellingen en hebben een aantal pilots uitgevoerd waarin we dit gesprek zijn aangaan. We richten ons op actuele maatschappelijke thema's zoals aardbevingen, brandveiligheid bij ouderen en studenten. Door trends te analyseren en gegevens te verzamelen verbeteren wij onze organisatie. Wij investeren in de jeugd door middel van het stimuleren en faciliteren van de jeugdbrandweer, maar ook door informatievoorziening gericht op scholieren en studenten.

Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

Voor ons staat het vak en het vakmanschap centraal. Onze klanten, of dat nou de besturen, bedrijven of inwoners zijn, kunnen rechtstreeks zaken doen met onze vakmensen. Zij weten wat ze doen en zijn op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied.

Het vakbekwaam krijgen en houden van de brandweermensen vraagt veel inspanning. Met de uitkomsten van het landelijke project 'versterking brandweeronderwijs' wordt bekeken hoe de noodzakelijke vakbekwaamheid ook in de toekomst gegarandeerd kan worden. Wij onderzoeken hoe

de incidentbestrijding nog beter ingericht en uitgevoerd kan worden, waar mogelijk met innovatieve middelen.

Aantrekkelijk werkgeverschap

Wij willen een aantrekkelijke werkgever zijn. Wij streven naar een cultuur van verbinding en vertrouwen, waarbij overlegvormen, medezeggenschap en integriteit belangrijke thema's zijn. Onze vakmensen zijn fit en gezond en werken veilig zodat ze goed voorbereid hun taak kunnen uitvoeren. De landelijke visie op vrijwilligheid wordt vertaald naar onze eigen regio en we doen ten aanzien van de beroepsbrandweer onderzoek naar een verbreding van het takenpakket en werkveld in relatie tot de vernieuwing van de organisatie.

(Maatschappelijk) verantwoord bedrijfsvoeren

Wij werken vanuit de overtuiging dat we als organisatie een bijdrage leveren aan de samenleving. In onze bedrijfsvoering houden wij, in de keuze van leveranciers, rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. Onderwerpen als groen beleid, goede doelen, open dagen, rondleidingen en (maatschappelijke) stages vallen onder dit ontwikkelthema.

Daarnaast is een visie op Brandweezorg in Samenhang ontwikkeld. We willen steeds meer en beter onderbouwd keuzes maken om een verantwoorde brandweezorg te leveren. De operationele prestaties van de brandweer worden door de wetgever op dit moment (slechts) gemeten aan de hand van opkomsttijden. Analyse van de gegevens door de inspectie laat zien dat wij in 43% van de gevallen aan de normtijd. Vanwege het landelijke karakter en het relatief grote aantal vrijwilligers is dat een realistische prestatie. De uitkomsten maken duidelijk dat we conform het huidige dekkingsplan redelijkerwijs niet met minder kazernes toe kunnen dan het huidige aantal. Theoretisch gezien zouden de prestaties 'opgekrikt' kunnen worden door nieuwe kazernes bij te bouwen, extra vrijwilligers te werven of met (meer) beroeps brandweermensen te werken. De voor een nieuwe kazerne benodigde investeringen zijn, afgezet tegen de frequentie van het aantal overschrijdingen, over het algemeen niet verantwoord. Bovendien is het vaak onmogelijk door onvoldoende vrijwilligerspotentieel. We streven er onverminderd naar zo snel mogelijk ter plaatse te zijn, maar moeten accepteren dat de normtijden in een flink aantal gevallen niet worden gehaald. We kiezen, in lijn met de landelijke visie 'Risicogericht werken', afhankelijk van de risico's in een bepaald gebied, voor maatregelen aan de voorkant of de achterkant van de veiligheidsketen of een combinatie daarvan.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Contextgericht werken:

- Een visitatie van VRG door een externe visitatiecommissie heeft plaatsgevonden. Er heeft intern een uitgebreide organisatie evaluatie samen met de medewerkers, het bestuur en samenwerkingspartners plaatsgevonden. De visitatiecommissie sprak zich lovend uit over de (Rijnlandse) koers die is ingezet. We kregen goede en bruikbare aanbevelingen, maar ook verbeterpunten.
- In 2005 is het dekkingsplan van Brandweer Groningen voor het laatst grondig geactualiseerd en vastgesteld. In 2011 is dit plan, in verband met de komst van de Wvr, bestuurlijk onveranderd vastgesteld. Er is vanuit actuele inzichten naar het dekkingsplan gekeken en op basis hiervan is het Regionaal Dekkingsplan 2016 – 2020 opgesteld. Dit dekkingsplan gaat uit van de 39 kazernes die de regio op dit moment telt waarmee we er naar streven de huidige opkomsttijden te continueren. Deze opkomsttijden zijn lager dan het landelijke gemiddelde maar zonder forse extra investeringen realistisch voor onze regio. We kiezen daarbij voor extra maatregelen aan de voorkant van de veiligheidsketen. Dit dekkingsplan en de

bijbehorende visie om een balans te zoeken tussen de beschikbaarheid van brandweereenheden en investeringen aan de voorkant van de veiligheidsketen is in 2016 naar de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd voor zienswijze maar in het licht van de takenevaluatie is de vaststelling in het bestuur nog niet afgerond.

- De samenwerking met partners heeft geleid tot effecten:
 - Met het brandwondencentrum is een BOCK-campagne opgezet voor veiligheid bij carbid schieten.
 - Met gemeenten zijn in het kader van de WMO rookmelders geplaatst bij mensen die wat extra ondersteuning nodig hebben.
 - Met woningbouwcoöperaties zijn in het kader van brandveiligheid gesprekken gevoerd met bewoners om te bespreken wat zij hier zelf in kunnen doen.
 - Met de Noordelijke Productiviteitsalliantie en de omgevingsdienst is subsidie aangevraagd voor een zogeheten 'Safety Deal'. Hierin gaan bedrijfsleven en overheid gezamenlijk op zoek naar manieren om de veiligheid bij bedrijven te verbeteren.
 - Op veel bedrijfsonderdelen is de samenwerking en afstemming in Noord Nederlands verband geïntensiveerd.
- In Vlagtwedde is in het kader van buurtgerichte brandweezorg de buurt brandweervrouw geïntroduceerd. Zij maakt zich sterk voor het creëren van duurzame brandveiligheid achter de voordeur.
- Eind 2015 is in de Eemshaven een start gemaakt met brandveilig ondernemen. Hieraan wordt invulling gegeven door twee medewerkers. Zij nemen samen met de ondernemers met name aan de voorkant van de veiligheidsketen initiatieven en acties om incidenten te voorkomen en faciliteren een hogere zelfredzaamheid bij de ondernemers. Mochten zich incidenten voordoen dan moet het geheel een geoliede machine zijn onder het motto 'alles moet kloppen'.
- Het toezicht houden op de brandveiligheid in gebouwen en openbare ruimten wordt in de clusters vormgegeven. Er is aandacht besteed aan de bewustwording van inwoners en bedrijven ten aanzien van brandveiligheid en hun eigen rol daarin. Er wordt risico gestuurd gewerkt; daar waar het risico het grootst is, wordt de meeste capaciteit ingezet. Hieraan is invulling gegeven door oefeningen in de wijk.
- De jeugdbrandweer is ingericht in vier clusters: Eemsdelta, Westerkwartier, Gorecht en Zuid. Er is een organisatieplan vastgesteld waarmee de jeugdbrandweer een vaste plaats binnen VRG heeft gekregen, deze jongens en meisjes zijn potentieel toekomstige brandweermannen en brandweervrouwen. Alle jeugd ploegen hebben deelgenomen aan wedstrijden waarbij twee ploegen de landelijke finales gehaald hebben. De jeugd ploegen hebben zelf diverse evenementen georganiseerd, zoals kampweekeinden en zijn erg actief naast de reguliere avonden.

Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

- De prestatie van de brandweer wordt vaak enkel gemeten in de opkomsttijd, de gemiddelde opkomsttijd bedroeg in 2016: 09:43. (in 2015: 10:23). Een mooie verbetering maar het laat zien dat de opkomsttijd nog steeds onder druk staat. De kazerne volgorde tabel is opnieuw vastgesteld, hierin staat vanuit welke post de uitruk wordt verzorgd. Een erg gevoelig proces dat door veel interactie met de posten prima is verlopen.
- Er wordt gezocht naar de juiste balans in de veiligheidsketen. Daar waar het zonder forse extra investeringen in kazernes en (beroeps)bezetting niet mogelijk is om de opkomsttijden te verbeteren kiezen we voor meer aandacht voor de voorkant van de veiligheidsketen en slimme repressie. Concreet betekent dat meer wordt geïnvesteerd in risicobeheersing (bijvoorbeeld brandveilig leven en ondernemen) en innovatieve repressie.

- Het project incidentbestrijding 2.0 heeft grote gevolgen voor de wijze waarop en waarmee we de brandweezorg in de toekomst gestalte willen geven. Het project richt zich in hoofdlijnen op vier hoofdonderwerpen: brandbestrijding, hulpverlening, waterongevallen, incidenten met gevaarlijke stoffen. We volgen hierin de landelijke koers waarbij we waar nodig afwijken om het in de Groninger omgeving passend te maken.
- Dankzij nieuwe (registratie)systemen krijgen we steeds beter inzicht in de verwerkingstijd, de uitruktijden en de rijtijden die bij elkaar de opkomsttijd vormen. De digitale middelen vormen een steeds groter aandeel in onze communicatiemiddelen. We zetten sociale media effectiever in en gebruiken film steeds vaker als instructiemiddel.
- De visie op waterongevallen is vastgesteld en uitgerold met als resultaat een aantal oppervlakte reddingsteams en één duikteam, de visie op incidenten met gevaarlijke stoffen is gereed. Uitkomsten hiervan zijn de vervanging van een schuimblusvoertuig en de continuering van een gaspakkenteam.
- De pilot 'Paraatheidsondersteuning' is gestart, dit moet de vrijwilliger ondersteunen bij het organiseren en bewaken van de paraatheid. Door middel van hulpmiddelen krijgen de vrijwilligers inzicht in de paraatheid van de eigen post. De pilot met 11 posten is geslaagd en inmiddels uitgebreid naar 25 posten.
- Er is een risicogericht oefenprogramma ontwikkeld waarin wordt gewerkt met zes kernteams, alle met een eigen specialisme met als doel om het vakbekwaam blijven beter te ondersteunen.
- De elektronische leeromgeving (hierna: ELO) is conform landelijke afspraken succesvol geïmplementeerd. In het najaar van 2016 is de eerste manschappen-ELO opleiding gestart.
- Er heeft een pilot plaatsgevonden waarin de vakbekwaamheid van de officieren van dienst is gemeten. Deze nulmeting is een eerste stap om de vakbekwaamheid beter in beeld te krijgen.
- De preparatie op incidenten met aardbevingen krijgt steeds meer vorm. Zo is het landelijke Specialisme Technische Hulpverlening, waarin medewerkers van VRG participeren met standplaats Drachten, inzetbaar voor hulpverleningstaken bij aardbevingen.
- Met betrekking tot het houden van toezicht zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:
 - Met iedere gemeente is een handhaving uitvoeringsplan afgesproken waarin de toezicht inspanning van VRG wordt beschreven en de activiteiten op het gebied van brandveilig leven.
 - Het brandrisicoprofiel is doorontwikkeld op basis van informatie met betrekking tot de doelgroep 'ouderen' en rookmelderdichtheid. De 18 minuten gebieden (opkomsttijd) in kaart gebracht waarbij een start gemaakt is met het aanschrijven van de adressen.
 - Diverse Europese aanbestedingstrajecten doorlopen (uitrukkleding, helmen, tankautospuit, redgereedschap). De in 2015 uitgevoerde aanbestedingstrajecten zijn geïmplementeerd met het daarbij horende contractmanagement.
 - Van alle objecten met een bereikbaarheidskaart is deze gedigitaliseerd.
- Vanuit de wettelijke taak op gebied van BRZO (industriële veiligheid) in het totaal 47 inspecties verricht waarvan 12 voor Veiligheidsregio Fryslân (hierna: VRF) en 4 voor Veiligheidsregio Drenthe (hierna: VRD). Dit wordt gedaan in goede samenwerking met Omgevingsdienst Groningen en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
- Alle facetten van identiteit, imago & reputatie hebben de nodige aandacht gekregen. In eerste instantie richten we ons hierbij vooral op de eigen organisatie, onze collega's zijn onze ambassadeurs. We werken mee aan open dagen, wervingscampagnes, publieksgerichte acties en de opzet van de nieuwe landelijke website van de brandweer.

- Het afgelopen jaar waarin het 50 jarig lustrum is gevierd is voor de BON een financieel een goed jaar geweest. In het boekjaar sep 2015 – sep 2016 is een positief resultaat behaald van 384 duizend euro. Door intensivering van de samenwerking in 3-Noord en het verzorgen van opleidingen voor Noord-Holland Noord laat de exploitatie van de BON een positief resultaat zien. In december is ook de audit ISO 9001-2016 met goed gevolg doorlopen.

Aantrekkelijk werkgeverschap

- Binnen de organisatie VRG zijn proatrones georganiseerd waar veel waardevolle informatie uit is gehaald. Ruim 500 medewerkers hebben hieraan een bijdrage geleverd. Deze proatrones waren bedoeld om terug te kijken op het proces van regionalisering en om de vraag te beantwoorden in hoeverre we nu een organisatie zijn die past bij het beeld dat we in de visie 'Brandweer Groningen over morgen' voor ogen hadden. De Proatrones krijgen in 2017 een vervolg met de Bieproatrones met als speerpunt de systeemwereld(organisatie) en belevingswereld(vrijwilliger) bij elkaar brengen en elkaar informeren.
- Er zijn lokaal georiënteerde initiatieven gestart om vrijwilligers te werven. Deze zijn succesvol geweest wat opmerkelijk is als je kijkt naar het landelijke beeld dat het extreem veel moeite kost om het vrijwilligersbestand op peil te houden. Vrijwilligers vormen een belangrijke pijler van onze organisatie. Wij streven ernaar een aantrekkelijke organisatie te zijn voor vrijwilligers om aan verbonden te zijn. Het aantal vrijwilligers is in 2016 gelijk gebleven.
- Er is veel geïnvesteerd in Schoon Werken n.a.v. landelijke berichtgeving over de gezondheidsrisico's van vieze bluskleding. Daarnaast zijn er naar aanleiding van een risico-inventarisatie en evaluatie een aantal verbeteracties uitgevoerd, en voldoen we aan de eisen van de arbeidsinspectie.

Wat heeft de uitvoering gekost?

Baten en lasten binnen het programma brandweer inclusief meldkamerfunctie:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	37.878	37.878	38.453	575
Baten huisvesting	-	3.081	3.081	-
Lasten	38.069	38.395	38.829	-434
Lasten huisvesting	-	3.141	2.457	684
Resultaat voor reserve mutaties	-191	-577	249	826
Reserve mutaties	191	577	577	-
Reserve mutaties huisvesting	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	826	826

Het financiële resultaat van 826 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening

2.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Programma:	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing
Portefeuillehouder:	Pieter Smit
Directeur:	Erik van Zuidam

Rampenbestrijding en Crisisbeheersing staat voor het uitvoeren van de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze taken zijn als een programma binnen de gehele organisatie van VRG belegd en worden in nauwe samenwerking met de vaste crisispartners uitgevoerd. VRG heeft een regie- en platformfunctie voor de multidisciplinaire samenwerking tussen de verschillende partners waarmee ten tijde van crises kan of moet worden samengewerkt. In samenwerking met onze crisispartners staat onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het in beeld brengen en houden van de regionale risico's, het bepalen van beleid ten aanzien van het omgaan met deze risico's en het adequaat functioneren van de crisisorganisatie in onze regio voorop.

Wat wilden we bereiken?

Samen met onze partners zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet tijdens rampen en crises. Uitvoering geven aan de wettelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, zoals beschreven in de Wvr en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing hebben we vanuit de organisatie VGR o.a. gewerkt aan de volgende dossiers:

Contextgericht werken

- Beleidsplan 2016-2019.
- We zijn gestart met de implementatie van het vastgestelde Beleidsplan 2016-2019 dat tot stand is gekomen op basis van het in 2016 geactualiseerde regionaal risicoprofiel. Dit wordt gedaan aan de hand van de in het beleidsplan vastgestelde beleidskeuzes en onze prioritaire thema's Aardbevingen, Nucleaire Veiligheid, Continuïteit van de vitale infrastructuur, Terrorismegevolgbestrijding, Water en Evacuatie.
- Staat van de Rampenbestrijding.
Eind 2016 is door de Inspectie van V&J de Staat van de Rampenbestrijding 2016 uitgebracht. Hierin geeft de Inspectie aan dat VRG in basis de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing goed op orde heeft en op een aantal punten bovengemiddeld scoort. Ook zijn er een aantal verbeterpunten is een herkenbaar beeld.
- Ontwikkeling en actualisatie Rampbestrijding- en Incidentbestrijdingplannen.
Conform planning zijn verschillende rampbestrijdingsplannen geactualiseerd. Samen met de partners in crisisbeheersing en VRF is gestart met het ontwikkelen van het incidentbestrijdingsplan Hoofdvaarwegen.
- Relatie met (vitale) partners.
Naast het contact dat wij regulier onderhouden met vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur, is in samenwerking met VRD en VRF een thema- en netwerkbijeenkomst georganiseerd waar teruggekeken is op de samenwerking en leerervaringen in de ijzelweek/dansende hoogspanningslijnen in januari 2016. Ook was VRG vertegenwoordigd in het landelijke project Continuïteit van de Samenleving. In dit project werken veiligheidsregio's en vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur samen aan het versterken van samenwerking en uitwisseling van kennis en informatie.

Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

- **Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (hierna: MOTO).**
In de eerste helft van 2016 is gewerkt aan de doorontwikkeling van MOTO aan de hand van een aantal deelonderwerpen o.a. ELO, Functievolgsysteem, Oefenen van Rampbestrijdingsplannen. Het aantal opleidingen en oefeningen was daardoor beperkt. Het oefenjaar MOTO loopt vanaf september 2016 tot juni 2017. In de tweede helft van 2016 hebben we oefeningen georganiseerd voor de leden van het Commando Plaats Incident, het Regionaal Operationeel Team, en het Regionaal Beleidsteam en de Gemeentelijke Beleidsteams. In het kader van terrorismegevolgbestrijding zijn in samenwerking met onze partners informatiebijeenkomsten georganiseerd.
- **Evaluëren en leren.**
Er hebben zich 8 incidenten voorgedaan die leidden tot opschaling naar GRIP 1 en één incident dat leidde tot opschaling naar GRIP 2 (treinongeval Winsum). In één situatie is een voorbereidend GRIP aan de orde geweest. Op basis van de evaluaties van deze incidenten zijn aanbevelingen en actiepunten geformuleerd ter versterking van de crisisorganisatie. Ook zijn van alle MOTO activiteiten evaluatieverslagen gemaakt, waarvan de aanbevelingen zijn geborgd in het kwaliteitssysteem van VRG.
- **Mobiele Commando Unit (hierna: MCU).**
De MCU – de opvolger van de huidige commando haakarmbak is na een gezamenlijk project met VRF opgeleverd. Na een uitgebreid test- en implementatietraject is de MCU in de 2^e helft van 2016 operationeel geworden.
- **Informatiemanagement.**
Ter ondersteuning van informatie-uitwisseling voor de operationele crisisorganisatie is de noordelijke multidisciplinaire veiligheidsbriefing ontwikkeld. Hiermee wordt relevante informatie, met betrekking tot evenementen, weersverwachting, en bereikbaarheidsgegevens van partners op een overzichtelijke manier aangeboden. Het doel: een crisisorganisatie die zich bewust is van de actuele risico's in de regio en optimaal is voorbereid op mogelijke incidenten. De regionale multidisciplinaire werkgroep informatiemanagement is actief geweest. In deze werkgroep werken vertegenwoordigers van de crisispartners samen om het proces informatiemanagement verder te ontwikkelen. Tot slot is op het gebied van informatiemanagement een gezamenlijke bijeenkomst van de drie noordelijke veiligheidsregio's en collega's van de politie georganiseerd om processen en inzichten op gebied van informatiemanagement te delen en af te stemmen.

Deelprogramma aardbevingen

Het deelprogramma aardbevingen speelt zich af in een complex veld van partijen die betrokken zijn bij de gaswinning in Groningen. VRG wil en moet in dat veld aansluiten op de relevante maatschappelijke en bestuurlijke netwerken, de kennis- en onderwijsinstellingen. Het deelprogramma richt zich op alle organisatieonderdelen en het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Vanuit het deelprogramma wordt een platformfunctie (kopgroep) gefaciliteerd en gecoördineerd voor provincie, gemeenten, waterschappen en veiligheidsregio ten behoeve van de bestuurlijke en juridische coördinatie op de gaswinning.

Noodzakelijk is om aan te sluiten bij relevante bestuurlijke – en maatschappelijke netwerken en bij relevante kennis- en onderwijsinstellingen.

- Samen met partners en relevante stakeholders zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet na een zware aardbeving,
- Uitvoering geven aan wettelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van advisering over risico's gepaard gaande met aardbevingen en risicocommunicatie.

Met focus is gewerkt aan de volgende dossiers:

Juridische procedures

- Op grond van de Wvr heeft VRG zelfstandige taken en bevoegdheden opgedragen gekregen op het gebied van brandweezorg, rampen en crisis, waaronder 'het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand'. VRG heeft op verzoek van de minister van Economische Zaken op 27 mei 2016 een formeel advies uitgebracht ten behoeve van zijn voorgenomen instemmingsbesluit op het Winningsplan van de NAM. Op het ontwerp instemmingsbesluit van de minister is vervolgens door VRG op 28 juli 2016 een uitgebreide zienswijze geschreven. In reactie op het definitieve instemmingsbesluit heeft het bestuur VRG volgens dezelfde werkwijze op 10 november 2016 een beroepsschrift ingediend bij de raad van State.

Platform gaswinning (kopgroep)

- Ter voorbereiding en coördinatie van de juridische procedures, ten behoeve van alle decentrale overheden en betrokken waterschappen, heeft VRG het reeds opgerichte platform, de zogeheten kopgroep actief voortgezet. Periodiek vindt kennisuitwisseling plaats, werden kleine onderzoeken uitgezet, analyses en formele documenten opgesteld. De kopgroep fungeerde tevens als ambtelijk gesprekspartner van de ambtelijke organisatie van het ministerie van Economische Zaken. VRG faciliteert de kopgroep en fungeert als voorzitter.

Infrastructuur en Industrie

- VRG neemt actief deel aan de werkgroep en stuurgroep Industrie met het oogmerk om de industriële veiligheid met betrekking tot aardbevingsrisico's te onderzoeken en daarvoor een handreiking te bieden. VRG maakt deel uit van het platform Infrastructuur met hetzelfde doel.

Lesprogramma aardbevingen 'Aardbevingenwijzer'

- Het lesprogramma is definitief ontwikkeld door VRG in samenwerking met scholen, de GGD Groningen, RUG (ontwikkelingspsychologie), Klassewijzer en overige deskundigen. Op een basisschool in Delfzijl is het lesprogramma als uniek programma gelanceerd en heeft daarmee de landelijke media gehaald waaronder het NOS jeugdjournaal. De wervingscampagne voor scholen om hieraan deel te nemen is gestart.

Onderzoek Gronings Perspectief

- VRG participeert in de begeleidingscommissie van 'Gronings Perspectief'. Dit betreft het onderzoek dat de RUG in samenwerking met GGD Groningen en de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Groningen uitvoert. Het onderzoek richt zich op gezondheid, de beleving van veiligheid en het toekomstperspectief van de inwoners van de provincie Groningen,

Implementatie Incidentbestrijdingsplan

- Nadat het incidentbestrijdingsplan aardbevingen is vastgesteld is gestart met de implementatie van onderdelen van het plan in het operationele proces. De implementatie wordt via de overlegstructuur van crisisbeheersing uitgevoerd en gemonitord. De uitwerking van afspraken met nieuwe partijen over de rol en taken tijdens een crisis, waaronder de Nationaal Coördinator Groningen en het Centrum voor Veilig wonen, is opgestart.
- Na een uitgebreide oefencyclus met het scenario aardbevingen in 2015 is in 2016 vooral geoefend met de alarmeringsprocedure. Er is twee keer een alarmerings- en opkomstoefening georganiseerd.
- Gestart is met een onderzoek naar een professionele praktijkgerichte opleiding en training constructieve veiligheid voor alle operationele brandweerploegen. Daar waar mogelijk vindt dit plaats in samenwerking met betrokken kennisinstututen waaronder het EPI-kenniscentrum.

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschild
Baten	1.298	1.298	1.181	-117
Lasten	1.298	1.298	1.180	118
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	1	1
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	1	1

Het financiële resultaat van 1 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

2.3 Gemeentelijke Kolom Groningen

Programma:	Gemeentelijke Kolom Groningen
Portefeuillehouder:	L. Kompier
Directeur:	F. Wiertz

De Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) is het organisatieonderdeel van Veiligheidsregio Groningen dat als volwaardige crisispartner vanuit de één loketgedachte voor en met de 23 gemeenten in Veiligheidsregio Groningen de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de uitvoerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises verzorgt. De GKG voorziet voor de organisatie van eigentijdse bevolkingszorg die voldoet aan de wettelijke vereisten, de landelijke (door het Veiligheidsberaad vastgestelde) visie en prestatie-eisen van 'Bevolkingszorg op orde 2.0' alsook de kwaliteitscriteria van GROOTER.

De GKG valt onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van VRG met een portefeuillehouder GKG. De GKG wordt gevormd door het Netwerkteam en het Team Bevolkingszorg en staat onder leiding van de Directie GKG, die sinds begin 2016 bestaat uit drie directeuren.

Het Netwerkteam is belast met zowel de regionale als lokale voorbereiding op en organisatie van bevolkingszorgprocessen (communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning). Dit Netwerkteam draagt zorg voor de advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening. Per 2016 is het Netwerkteam gehuisvest bij VRG.

Het regionale Team Bevolkingszorg geeft tijdens een ramp of crisis uitvoering aan de bevolkingszorgtaken. Dit team bestaat uit ongeveer 300 regionale medewerkers van de 23 Groninger gemeenten en wordt op het gebied van communicatie aangevuld met medewerkers van de samenwerkende crisispartners.

Wat wilden we bereiken?

- Goede voorbereiding op incidenten, rampen en crises door planvorming, opleiden - trainen - oefenen, advisering, evaluatie en de organisatie van het regionale Team Bevolkingszorg.
- Een adequaat en effectief regionaal Team Bevolkingszorg bestaande uit regionale expertteams die binnen VRG snel kunnen worden ingezet om de kwaliteit en flexibiliteit te leveren voor gemeenten. Het Team Bevolkingszorg kent de volgende vastgestelde hoofdtaken: (crisis)communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning (inclusief de preparatie nafase).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Evaluatie en visitatie regionalisering GKG

In opdracht van het Algemeen Bestuur is de regionalisering van de GKG geëvalueerd. Aan de hand van de vooraf vastgestelde maatlat is een zelfevaluatie uitgevoerd en zijn stakeholders bevroegd door middel van een enquête. Aansluitend heeft een externe visitatie plaatsgevonden.

Uit de evaluatie blijkt dat de beoogde kwaliteitsverbetering en professionalisering van de GKG door de regionalisering is gerealiseerd. De organisatie, de taken en verantwoordelijkheden, alsook de werkwijze van de GKG zijn goed beschreven. De GKG voert de taken uit zoals afgesproken. De vorming van de GKG heeft, zowel voor wat betreft de warme als de koude organisatie, gezorgd voor bundeling van kennis en kunde en voor continuïteit in de dienstverlening. De GKG wordt beschouwd als een professionele organisatie en hét loket voor de gemeentelijke rampenbestrijding

en crisisbeheersing in VRG. De GKG is met de regionalisering een efficiënte organisatie geworden. De regionalisering heeft geleid tot een kostenreductie ten opzichte van de periode voor de regionalisering. Dit is vooral gerealiseerd door een forse reductie van personele inzet binnen de deelnemende gemeenten. De GKG is goed verbonden met de gemeenten en de taakverdeling tussen de gemeenten en GKG is doorgaans duidelijk.

De evaluatie biedt naar de toekomst toe een aantal thema's voor doorontwikkeling. Het gaat hierbij onder andere om het blijven investeren in de professionaliteit en continuïteit door opleiding, training en oefeningen, de borging van de crisisfuncties en het creëren van de daarvoor benodigde randvoorwaarden binnen de gemeenten. De lokale verbinding en het relatiebeheer met de gemeenten blijft belangrijk voor het draagvlak van de regionale aanpak en de gemeentelijke inbreng, onder andere met het oog op de herindelingen. De aansturing van de GKG binnen VRG een ontwikkelthema. De doorontwikkeling van de eigentijdse werkwijze van bevolkingszorg blijft onverminderd op de regionale en landelijke agenda staan. Professionaliteit, zelfredzaamheid, flexibiliteit en improvisatievermogen zijn hierbij belangrijke thema's. De balans tussen het takenpakket en de beschikbare formatie van het Netwerkteam is een punt van aandacht en wordt meegenomen in de takenevaluatie.

Organisatie Team Bevolkingszorg

Het Team Bevolkingszorg is grotendeels op sterkte en opgeleid. Ervaringen tot nu toe bij inzetten zijn overwegend positief. Het vinden en behouden van voldoende en goede medewerkers blijft een doorlopend punt van aandacht. Er zijn verdere stappen gezet in de samenwerking op het vlak van bevolkingszorg in 3Noord-verband.

Team Bevolkingszorg telde in 2016 33 regionale functies met plaats voor 291 functionarissen, het team telde 285 medewerkers. Hiervan werden 255 door de gemeenten geleverd en 30 door de overige crisispartners, waaronder VRG. Bij gemeenten waren nog eens 305 lokale medewerkers beschikbaar die een (reguliere) rol kunnen vervullen bij een crisis (zoals bode, receptionist, GIS-medewerker e.d.)

Het Netwerkteam GKG telde in totaal 9 medewerkers (7,65 fte). De directie, bestaande uit gemeentesecretarissen, breidde begin 2016 als gevolg van het toegenomen strategische en organisatorische onderwerpen uit van twee naar drie directieleden ($\pm 0,3$ fte).

Het aantal alarmeringen voor het Team Bevolkingszorg, in het bijzonder de Officieren van dienst Bevolkingszorg bedroeg 139, een toename van 41 ten opzichte van 2015. De toename is deels te verklaren uit een meer zorgvuldige wijze van registreren en verder doordat de meldkamer de Officieren van dienst Bevolkingszorg steeds beter weten te vinden.

Het gaat hierbij om allerlei soorten meldingen, variërend van 'contact opnemen met...' tot zeven maal GRIP 1 en eenmaal GRIP 2 en één voorbereidend GRIP.

Opleiden, trainen en oefenen

Er is een vervolg gegeven aan het Opleiden, Trainen en Oefenen van de functionarissen en teams binnen het regionale team Bevolkingszorg. Het nieuwe beleidsplan voor GKG, dat nauw verbonden is aan het multidisciplinaire beleidsplan, is de basis voor de invulling van de activiteiten.

Het aantal activiteiten binnen het team Bevolkingszorg bedroeg 53. Hiervan waren 42 activiteiten alleen voor bevolkingszorg. Voorbeelden van activiteiten zijn 'basismodules crisismanagement' en 'lezen LCMS', functiegericht opleidingen, netwerkbijeenkomsten voor taakorganisatie en hard piket. Het deelnamepercentage aan OTO activiteiten team bevolkingszorg was 59%. In 2015 was dit 74%. Er werd deelgenomen aan elf multidisciplinaire activiteiten zoals CoPI oefendagen, ROT oefeningen, thema-college, uitwisseling RBT. Er zijn geen GBT oefeningen geweest vanwege het verschuiven van

de MOTO oefenjaarkalender met een half jaar. In de eerste helft van 2016 is geparticipeerd in meerdere MOTO werkgroepen zoals ELO, doelgroepen in beeld, functionarisvolgsysteem en de opleidingscyclus.

Planvorming

De planvorming voor Bevolkingszorg is compleet en actueel en is in lijn met de visie-elementen en prestatie-eisen van Bevolkingszorg op Orde 2.0, het Besluit veiligheidsregio's en het Regionaal Crisisplan VRG.

Binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing is intensief meegewerkt aan de totstandkoming en actualisatie van de multidisciplinaire planvorming zoals de rampbestrijdingsplannen: Avebé TAK, JPB Delfzijl/Winschoten, Energystock Zuidwending, Stinoil Veendam, NAM UGS Grijskerk, Reining Kolham en vier incidentbestrijdingsplannen, Aardbevingen, Euroborg, Waddenzee en Vaarwegen.

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	820	820	831	11
Lasten	920	920	846	74
Resultaat voor reserve mutaties	-100	-100	-15	85
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	100	100	100	-
Reserve mutaties	100	100	100	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	85	85

Het financiële resultaat van 85 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

2.4 GHOR

Programma:	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
Portefeuillehouder:	R. Michels/ B.C. Hoekstra
Directeur:	J. Rietveld

Wat wilden we bereiken?

GHOR Groningen adviseert overheden en niet-overheden, die zich bezig houden met geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, vanuit geneeskundig perspectief, de GHOR Groningen coördineert en adviseert de voorbereiding op opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De GHOR Groningen stuurt de geneeskundige hulpverlening aan tijdens rampen en crises.

Kerntaken van de GHOR zijn hierin:

- Adviseren (stimuleren, verbinden en ondersteunen) in de koude fase.
- Regie, aansturing en coördinatie in de warme fase.

Om te voldoen aan een landelijk nieuw crisismodel voor de GHOR zijn we bezig om ons crisismodel aan te passen en opnieuw in te richten. De verwachting is dan tevens dat de komende jaren de kosten hoger uitpakken voor een grotere groep crisisfunctionarissen die op piket komen te staan

Wat hebben we ervoor gedaan?

Gronings perspectief

In de eerste helft van 2016 heeft VRG/GHOR actief geparticipeerd in de begeleidingscommissie van het onderzoek van de RUG onder de naam 'Gronings Perspectief'. Dit onderzoek is gericht op het in kaart brengen van de psychosociale gevolgen en welzijn die aardbevingen hebben op de inwoners van de Provincie Groningen. Een tussenrapportage in april en een eerste rapportage in juli is gepubliceerd. Het onderzoek heeft een looptijd van twee jaar en komt ten laste van het GHOR-budget.

Binnen de reguliere activiteiten zijn als bijzonderheden voor 2016 te melden:

Evenementenadvisering

- Meer dan 1000 adviezen gegeven aan gemeentes m.b.t. evenementen.
- Veel tijd geïnvesteerd in het evenement Delfsail.
- Extra tijd besteed aan de uitvoering van het regionale evenementenbeleid.

Beleid- en bestuur advisering

- Wisseling plaatsgevonden van portefeuillehouder.

Project informatiemanagement:

- Informatiemanagement binnen de GHOR vormgeven voor de koude- en warme fase.

Operationele inzetten en evaluaties:

- Inzetregistratieformulier operationele functies 2016.
- Het treinongeluk in Winsum in november dit jaar.

Organisatie

- Gewerkt aan de overdracht van GHOR medewerkers van de Gemeente Groningen naar VRG, dit zal in 2017 worden afgerond.

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma GHOR:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	1.778	1.778	1.778	-
Lasten	1.778	1.988	1.476	512
Resultaat voor reserve mutaties	-	-210	302	512
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	210	210	-
Reserve mutaties	-	210	210	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	512	512

Het financiële resultaat van 512 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Het belangrijkste doel van VRG is de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Rampenbestrijding & Crisisbeheersing. Daarnaast maken bestuurlijk gezien de GHOR en GK deel uit van VRG. De GHOR maakt organisatorisch onderdeel van de GGD uit. De GK voert haar taken zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie.

De voor de uitvoering van de taken van VRG gemaakte kosten worden, onder aftrek van rijksbijdragen toegerekend aan de deelnemende gemeenten, conform een vooraf overeengekomen verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is een mix van inwonerbijdrage en een verdeelsleutel die samenhangt met het fictief aandeel brandweezorg in het gemeentefonds.

In 2015 is een landelijke herijking uitgevoerd naar de omvang en de verdeelmethodiek van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het OOV-cluster. Het groot onderhoud heeft geleid tot gewijzigde fictieve bedragen die in de algemene uitkering beschikbaar zijn voor cluster OOV. De wijzigingen zijn in het uitkeringsjaar 2016 in één keer ingevoerd. Het effect op de algemene uitkering wordt door een overgangsregeling voor het groot onderhoud in twee jaar gerealiseerd.

In de bepaling van de gemeentelijke bijdragen is ten aanzien van de verdeling als uitgangspunt verwezen naar de gemeenschappelijke regeling. De lijn uit artikel 24a van de gemeenschappelijke regeling VGR voor 2016 is gehanteerd. Hierdoor is de herijking volledig meegenomen in de berekening van de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen 2016, met een demping en een aanvullende demping. In bijlage V 'Bijdragen deelnemende gemeenten' wordt nadere uitleg gegeven.

Naast genoemde gemeentelijke bijdrage zijn er geen bestuurlijk vast te stellen gebonden of vrij besteedbare lokale heffingen.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De beoordeling van de robuustheid van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit: de weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Een inventarisatie van de risico's.

In 2015 is met het algemeen bestuur de beleidsnota omtrent risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Deze nota heeft een meerjarig karakter en wordt tenminste eenmaal per vier jaar herzien. De bijlage met actuele risico's wordt periodiek herzien. Hierover wordt in de bestaande verantwoordingsstukken van de P&C-cyclus gerapporteerd.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in het verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit (vrij beschikbare reserves)}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (uitkomst risico analyse)}}$$

Gemeenten verwachten dat gemeenschappelijke regelingen risicobewust handelen en de gevolgen van financiële calamiteiten zoveel mogelijk zelf opvangen. Om die reden is een zekere buffer aan te raden

De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,28 beschikbare weerstandscapaciteit (reserves: 2.754) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (risico's: 2.100). Hiermee valt de ratio binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4.

Hierbij is de kanttekening te plaatsen dat er één risico wordt onderkend waarvan niet in te schatten is wat de kosten zullen zijn bij optreden.

Beschikbare weerstandscapaciteit van VRG

Wanneer de aan het bestuur voorgelegde bestemmingsvoorstellen van 2016 in de jaarrekening opgenomen worden verwerkt, resulteert dit in het weerstandscapaciteit:

Reserves	31-12-2015	Bestemming resultaat 2015	1-1-2016	Onttrekking 2016	31-12-2016	Bestemming resultaat 2016	1-1-2017	Weerstandsvermogen
Algemene reserves								
VRG	1.954	111	2.065	-	2.065	689	2.754	2.75
GKG	-	100	100	-100	-	-	-	-
Totaal algemene reserves	1.954	211	2.165	-100	2.065	689	2.754	2.754
Bestemmingsreserve								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-	2.011	
BTW GKG	129	-	129	-	129	-129	-	
Frictiekosten	191	-	191	-191	-	-	-	
Nieuw Beleid	-	386	386	-386	-	-	-	
Aanvullende demping herijking						200	200	
Huisvesting						663	663	
BTW GHOR	-	210	210	-210	-	-	-	
Totaal bestemmingsreserve	2.331	596	2.927	-787	2.140	734	3.134	
Totale reserves	4.285	807	5.092	-887	4.205	1.423	5.628	2.754

Tot het weerstandscapaciteit wordt de algemene reserve VRG gerekend. Deze is beschikbaar voor alle programma's om een tekort in de exploitatie op te vangen en ter dekking van de risico's.

Niet tot het weerstandsvermogen worden de bestemmingsreserves gerekend:

- Materieel VRG is (grotendeels) bestemd om de kapitaallasten op de toekomstige investeringen te dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk zijn geschonken waarvan vervanging voor eigen rekening komt. VRG stelt in de begroting een meerjaren-investeringsbegroting op die nader inzicht geeft in toekomstige uitputting van deze reserve.
- Aanvullende demping herijking is bedoeld om in 2017 gemeenten die nadeel ondervinden van het wijzigen van de kostenverdeelsleutel over 2016 te compenseren. Dit is het gevolg van het herijken van de verdeling van middelen in het cluster OOV voor brandweezorg en rampenbestrijding over 2016.

- Huisvesting wordt in 2017 ingezet voor afschrijvingskosten en onderhoudskosten 2016 voor de overname van kazernes die in 2016 niet afgerond zijn.

Vanuit de resultaatsbestemming 2016 worden de volgende voorstellen gedaan:

Algemene reserve

- VRG 689 duizend euro toe te voegen. Uit het resultaat van het programma GHOR (512 duizend euro), het programma GKG (85 duizend euro) het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (1 duizend euro) tenslotte van programma Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie (2 duizend euro). 90 duizend euro toe te voegen vanuit de vrijval van de bestemmingsreserve BTW gemeentelijke kolom.

Bestemmingsreserve

- Aanvullende demping herijking te vormen ter grootte van 200 duizend euro uit het programma Brandweezorg incl. meldkamerfunctie. Deze dient ter compensatie voor gemeenten ten gevolge van het wijzigen van de kostenverdeelsleutel vanwege de herijking van de verdeling van middelen in het cluster OOV voor brandweezorg en rampenbestrijding over 2016,
- Huisvesting te vormen ter grootte van 663 duizend euro voor onderhoud en overname van kazernes.

Benodigde weerstandscapaciteit

De risico's voor uitvoering van de veiligheidsregio-taken worden conform vastgesteld beleid gemonitord in het kader van de P&C cyclus. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de risico's die VRG onderkent met mogelijke financiële consequenties:

Risico	Actueel vanaf	Bedrag structureel	Bedrag incidenteel	Kans
FLO-ontwikkelingen	2015	250	50	Hoog
Gezond en veilig werken	2016	300		Hoog
Overdracht MkNN naar LMO, incl. verlies OMS vergoeding	2021	600	200	Hoog
Informatievoorziening	2016	200		Hoog
Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten	2014		250	Hoog
Claims van derden	2014		250	Midden
Claims van eigen personeel	2014		200	Midden
Versneld afschrijven materieel	2014		150	Hoog
Huisvesting- achterstallig Onderhoud	2016		150	Hoog
Organisatorische wijzigingen	2014	PM		Hoog
Totaal		1.350	1.250	
Totaal met kans 'Hoog'		1.350	800	

De risico's worden toegelicht in bijlage II 'Risico's'.

Beoordeling toereikendheid weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,28 beschikbare weerstandscapaciteit

Uit bovenstaande actuele risico inventarisatie volgen twee soorten risico's: risico's die bij optreden tot structurele lastenverzwaring leiden en risico's die bij optreden tot incidentele lastenverzwaring leiden. In het eerste geval moet een keus gemaakt worden: de gemeentelijke bijdrage aan VRG wordt verhoogd of VRG past haar bedrijfsvoering aan en bezuinigt. Er kan tevens tijdelijk

de vrij beschikbare reserves aan te wenden. Uitgangspunt voor de beoordeling van het weerstandsvermogen is dat we dit maximaal één jaar doen. Voor risico's met een incidenteel karakter kunnen vrij beschikbare reserves worden aangehouden. Bovenstaand overzicht laat zien dat de benodigde weerstandscapaciteit € 2.150.00 is wanneer we volgens afspraak alleen de risico's met een hoog kans percentage meenemen.

Overige kengetallen

Kengetallen	2015	Begroting 2016	2016
Netto schuldquote	17,2%	47,2%	34,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	17,2%	47,2%	34,6%
Solvabiliteitsratio	32,4%	17,0%	23,0%
Structurele exploitatieruimte	0,5%	-2,2%	-2,5%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote is gestegen door het aantrekken van langlopende financiering voor de overgenomen kazernes in 2016. Het transitieproces is nog gaande. Doordat niet alle geplande kazernes ultimo 2016 zijn overgenomen, is de aangetrokken financiering lager dan begroot. De solvabiliteitsratio valt mede daardoor hoger uit. Er is in 2016 een positief financieel resultaat behaald.

De structurele exploitatieruimte (voor reserve mutatie) is negatief, conform begroting. Omdat de negatieve structurele exploitatieruimte was voorzien in 2016, is uit het resultaat van 2015 een bestemmingsreserve gevormd voor structurele lasten in 2016, welke waren gerelateerd aan indexatie en nieuw (structureel) beleid. Deze waren bij het opstellen van de begroting 2016 onbekend. Door incidenteel meevallende kosten en baten is uiteindelijk wel een positief financieel resultaat gehaald na mutaties van reserves.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Tot en met 2015 waren de kazernes, waarin VRG is gehuisvest, in eigendom van de gemeenten, waar tevens de verantwoordelijkheid voor het onderhoud lag. In 2016 is besloten om met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 de kazernes over te dragen aan VRG danwel een huurcontract op te stellen. Ultimo 2016 zijn 22 kazernes overgedragen aan VRG. Tevens zijn 5 huurcontracten opgesteld voor de kazernes die in eigendom blijven van de gemeenten. Voor twee kazernes geldt dat deze in eigendom blijven van de gemeente gelet op de nieuwbouwplannen. De transitiefase van eigendomsoverdracht en huurafspraken is nog niet afgerond, met alle gemeenten voor de overige 10 kazernes lopen wel de gesprekken om de transitie volledig af te ronden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2016 conform het bestuursbesluit februari 2016.

Voor de kazernes in eigendom is het gewenste kwaliteitsniveau gesteld op niveau 3 (redelijk) volgens NEN 2767. Om deze kwaliteit te waarborgen worden voor de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen opgesteld. Bij de huurlocaties wordt gestreefd om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten. Het onderhoudsbudget is gebaseerd op het huidige areaal en op een prijspeil van 18 euro (ex btw) per m² BVO. De kapitaalslasten zijn berekend op de koopprijs, dit is de boekwaarde van de kazerne op 1 januari 2016 bij de gemeenten.

VRG is verantwoordelijk voor het onderhoud van het in 2014 van gemeenten overgenomen materieel. Het onderhoud van dit materieel vindt plaats conform de onderhoudskalender. Doordat

de investeringscyclus van dit materieel waaraan veelal een aanbestedingstraject gekoppeld is, is vertraagd, is een onderschrijding deze kapitaallasten te zien. De aanbestedingen zijn inmiddels voortvarend opgepakt en de nodige inhaalslagen worden gemaakt.

3.4 Financiering

Het treasurystatuut is vanaf 1 januari 2014 van toepassing. Hierin is bepaald dat VRG haar investeringen in beginsel financiert uit eigen middelen. Wanneer de eigen financieringsmiddelen ontoereikend zijn, kan voor investeringen aanvullende financiering kan worden aangetrokken. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet, zoals bedoeld in de Wet financiering decentrale overheden. Het beleid is defensief en risicomijdend en erop gericht om de financieringsrisico's zo goed als mogelijk te beheersen. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Eind 2016 stonden er zeven leningen in de boeken voor een totaalbedrag van 10,4 miljoen euro. Deze zijn aangetrokken voor de financiering van 22 overgenomen kazernes en voor de overgenomen activa van de gemeenten in 2014.

Liquiditeitspositie

Met de huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (hierna: BNG), is er een krediet- en depotarrangement vastgelegd van 3,3 miljoen euro voor de kortlopende negatieve saldi in rekening-courant. Twee kasgeldlening met een looptijd van een paar maanden zijn aangetrokken voor tijdelijke aanzuivering van benodigd werkkapitaal. Deze kasgeldleningen genereerde een kleine rentebate. Voor de aankoop van de kazernes zijn langlopende leningen aangetrokken op het moment dat de koop zich daadwerkelijk voltrok.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van toepassing. Deze verplicht VRG om haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Dit met uitzondering van het saldo tot het geldende drempelbedrag 0,75% van het begrotingstotaal dit bedraagt in 2016 € 340.000. De naleving van de regeling is conform het gewijzigde BBV opgenomen in de toelichting op de balans, onderdeel kortlopende vorderingen. Hieruit blijkt dat het drempelbedrag niet wordt overschreden.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld voor de periode van maximaal één jaar geleend mag worden. De kasgeldlimiet bedroeg in 2016 € 3.678.000 dit limiet is 8,2% van de totale begroting 2016. De gemiddelde netto vlottende schuld heeft het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Gem. netto vlottende schuld	-1.108	- 621	2.010	- 769
Kasgeldlimiet	3.678	3.678	3.678	3.678
Ruimte onder kasgeldlimiet	4.786	4.229	1.668	4.447

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. Dit risico blijft bij herfinanciering binnen de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de

leningenportefeuille is ervoor gezorgd dat ook in de toekomst de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Renterisico norm	2016
Begrotingstotaal	44.855
Voorgeschreven percentage	20%
Risico norm	8.971
Rente herzieningen	0
Aflossingen	<u>2.500</u>
Rente risico	2.500
Renterisico norm	8.971
Rente risico	<u>2.500</u>
Ruimte onder de renterisico norm	6.471

3.5 Bedrijfsvoering

Binnen Bedrijfsvoering en DPOO worden alle ondersteunende taken verricht waaronder financiën, personeelszaken, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop.

De aandacht is vooral gericht geweest op:

- Overname/huur van kazernes inclusief financiering en inrichten van een beheersorganisatie voor het beheer en onderhoud.
- Informatie veiligheidsbeleid, veel aandacht is besteed aan invoering wet meldplicht Datalekken.
- Doorontwikkelen meerjarenperspectief en begroting, waardoor de meerjarendoorkijk kwalitatiever in beeld komt.
- Instroom & uitstroom, in totaal zijn er 42 vacatureprocedures doorlopen. Er zijn 34 medewerkers in dienst gekomen, 18 medewerkers hebben VRG verlaten.
- Voor de GKG zijn werkplekken gerealiseerd in het pand van VRG. De overgang van de GHOR naar de Veiligheidsregio voorbereid.
- Het vaststellen van functiehuis en het formatieplan beroepsbrandweer Stad. In 2017 wordt hier invulling aan gegeven.
- Implementatie van Mijnvrg.nl waarin medewerkers zelf hun verlof kunnen bijhouden en waarin hun loonstrook en jaaropgave beschikbaar is.
- Voorbereiding van de invoering van het IKB, zodat dit in januari 2017 van start kan gaan.
- De organisatie-evaluatie is afgerond en de visitatie is uitgevoerd. De verbeterpunten die niet direct konden worden uitgevoerd, zijn onderdeel gemaakt van het organisatie-ontwikkelplan.

3.6 Verbonden partijen

- Stichting beheer Openbare Voorzieningen Meldkamer Noord-Nederland:
In 2015 heeft VRG via de 'Samenwerkingsovereenkomst MkNN' een belang in de Stichting Beheer Openbare Voorziening Meldkamer Noord-Nederland, gevestigd te Drachten. De Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, het beheren en verhuren van een register goed ten behoeve van de MkNN en is hiermee in 2011 gestart. De stichting is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen. Het eigen vermogen einde boekjaar 2016 en het resultaat over het boekjaar 2016 zijn derhalve nihil.
- Stichting Brandweeropleidingen Noord:

De bestuurlijke deelname, samen met VRF en VRD, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (hierna: BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.

3.7 Grondbeleid

VRG heeft het eigendom van 22 kazernes van gemeenten overgenomen. Hiermee was de aankoop van 21 percelen grond gemoeid en 1 perceel met een erfdienstbaarheid constructie. VRG is voornemens in 2017 meer gronden inclusief kazernes over te nemen, conform bestuursbesluit van februari 2016. Enkele percelen zullen worden gekocht ten behoeve van nieuwbouw van kazernes en opleidingsfaciliteiten.

Alle gronden worden ingezet voor eigen gebruik, er is geen sprake van grondexploitatie met andere doeleinden dan waarvoor VRG is ingezet.

3.8 Kengetallen

Hoewel we dit jaar wederom een stap gemaakt hebben in de verslaglegging, gaat onze ambitie ten aanzien van de kwaliteit van de verantwoordingsdocumenten verder. De bedoeling is om toe te groeien naar een document dat naast organisatorische ontwikkelingen en financiële resultaten ook voldoende informatie geeft over de operationele en overige (beheers)resultaten. We hebben een eerste stap gezet met kengetallen, welke in de loop van de tijd worden verfijnd en uitgebouwd. Het streven is de inhoudelijke verbinding van VRG met het bestuur en politiek hiermee te verstevigen.

Operationele indicatoren	2015	2016
Aantal GRIP incidenten	6	9
Aantal reddingen bij brand	14	13
Aantal doden bij brand	2	-
Opkomsttijden	10:23	9:43
Aantal kazernes	40	39
Aantal inkomende telefoontjes MkNN		34.003
Aantal uitgaande telefoontjes MkNN		25.544
Aantal alarmeringen	4.231	4.202
Aantal inzetten	3.658	3.505
- Brand	2.039	2.198
- Hulpverlening	858	782
- Waterongevallen	177	196
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	259	297
- Anders	325	32
Aantal vrijwilligers	717	719
Vrijwilligersinstroom	10,7%	8,1%
Vrijwilligersuitstroom	6,7%	7,8%
BRZO controles 3Noord		47
Toezicht controles gebouwen		2.785
Waarvan hercontroles		1.090

De volgende incidenten waar de verschillende kolommen van VRG betrokken bij zijn geweest hebben zich voorgedaan waarbij een GRIP is afgekondigd:

Datum	Incident	Grip
3 januari	Dansende hoogspanningsleidingen (ijsafzetting)	Vorbereiden
25 januari	Gaslekkage Winschoten	1
30 maart	Stroomstoring De Marne	1
7 april	Woningbrand Groningen	1
3 mei	Brand bedrijfsgebouw Scheemda	1
8 augustus	Bomdreiging Groningen	1
20 september	Gevonden explosieven Groningen	1
19 oktober	Woningbrand Groningen	1
18 november	Treingongeval Winsum	2
30 december	Brand winkelpanden Delfzijl	1

Bij de bestrijding van incidenten zijn er geen ernstige problemen of incidenten met het eigen personeel geweest. Hoewel tijdens de jaarwisseling er twee incidenten zijn geweest waarbij de brandweer en andere hulpdiensten zijn belemmerd in de uitvoering van hun taken. Omdat dit helaas vaker voorkomt zijn er trainingen agressie & geweld gevolgd door een aantal van onze hulpverleners. Het evenement DelfSail heeft plaatsgevonden. VRG is nauw betrokken geweest bij de organisatie op het gebied van evenementenveiligheid. Dit evenement is succesvol en zonder noemenswaardige incidenten verlopen.

Jaarrekening

4 Balans

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015	PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa			Vaste passiva		
<i>Materiële vaste activa</i>	22.972	13.408	<i>Algemene reserve</i>	2.065	1.954
			<i>Bestemmingsreserve</i>	2.140	2.330
			<i>Resultaat voor bestemming</i>	1.423	807
			<i>Voorzieningen</i>	1.643	1.153
			<i>Vaste schulden</i>	10.400	5.000
Totaal vaste activa	22.972	13.408	Totaal vaste passiva	17.671	11.245
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>	1.474	2.311	<i>Schulden < 1 jaar</i>	6.793	4.490
<i>Liquide middelen</i>	18	16			
Totaal vlottende activa	1.492	2.327	Totaal vlottende passiva	6.793	4.490
Totaal activa	24.464	15.734	Totaal passiva	24.464	15.734

4.1 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2015	Investerings 2016	Onderhanden 2016	Boekwaarde Desinv. 2016	Afschrijvingen 2016	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	-	1.225	-	-	-	1.225
Bedrijfsgebouwen	-	7.192	-	-	292	6.901
Vervoermiddelen	9.494	391	919	-	1.287	9.517
Machines, apparaten en installaties	1.795	1.532	23	7	471	2.871
Overige materiële vaste activa	2.119	698	14	3	370	2.459
Totaal	13.408	11.039	956	10	2.420	22.972

Een specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in bijlage III 'Vaste activa'. De boekwaarde van de materiële vaste activa is fors toegenomen door de overname van kazernes. De onderhanden investeringen van 2016 bestaan uit het casco van een vijftal tankautospuiten. Los van de investeringen in kazernes is de boekwaarde van de activa marginaal toegenomen. De effecten van de in beweging gezette herinvesteringscyclus worden in de periode 2017-2022 zichtbaar.

Flottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	1.436	747
Rijks schatkist	-	1.559
Overige vorderingen	38	4
Totaal	1.474	2.311

De vordering op openbare lichamen betreft het nog af te rekenen financiële resultaat van de GHOR met de gemeente Groningen en de nog te ontvangen laatste termijn van een aantal subsidies. Aan de Groninger gemeenten is in december de compensabele btw van de GKG in rekening gebracht. Gelet op het karakter en de kredietwaardigheid van de debiteuren wordt voor deze vorderingen geen voorziening getroffen.

Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
Bank en giro saldi	13	13
Kas	5	3
Totaal	18	16

Dit betreft de saldi van de bankrekeningen bij de BNG en Triodos bank en het kassaldo. Er is met de BNG een overeenkomst schatkistbankieren, zodra het banksaldo boven de 340 duizend euro uitkomt wordt het hogere saldo automatisch door de BNG afgeroomd.

Vaste passiva

Algemene reserve

	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2016
VRG	1.954	111	2.065	-	-	2.065
GKG	-	100	100	-	-100	-
Totaal	1.954	211	2.165	-	-100	2.065

De bestemming van het resultaat 2015 is verwerkt conform bestuursbesluit bij de vaststelling van de jaarrekening 2015.

De onttrekking uit de algemene reserve GKG is conform de begroting 2016. Deze diende ertoe de begroting van de GKG sluitend te krijgen.

Bestemmingsreserve

	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2016
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	-	2.011
Friciekosten	191	-	191	-	-191	-
BTW GKG	129	-	129	-	-	129
Nieuw Beleid	-	386	386	-	-386	-
BTW GHOR	-	210	210	-	-210	-
Totaal	2.330	596	2.927	-	-787	2.140

De resultaatsbestemming 2015 is verwerkt conform bestuurlijke vaststelling van de jaarrekening 2015. In overeenstemming met het bestuursbesluit van 4 juli 2014 is de onttrekking uit de reserve frictiekosten gedaan voor de (laatste termijn van de) vergoeding van frictiekosten aan de gemeente Groningen.

De onttrekking aan de reserve BTW GHOR en de reserve Nieuw Beleid zijn gedaan in overeenstemming met de vastgestelde begroting 2016.

De BTW GHOR is bedoeld ter dekking van de hogere lasten inzake het personeel van de GHOR op de loonlijst van de gemeente Groningen. In de loop van 2017 wordt het personeel in dienst genomen door VRG, dit leidt ook in 2017 tot meerkosten inzake BTW op deze personeelskosten.

De onttrekkingen aan de reserve Nieuw Beleid zijn voor de activiteiten in de Eemshaven, opleidingskosten en personeelskosten beheer huisvesting.

Vorzieningen

	31-12-2015	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2016
Personeel gerelateerd	500	841	-48	-263	1.030
BTW herziening kazernes	612	-	-13	-	599
Afbouwregeling vrijwilligers	40	-	-	-27	13
Totaal	1.153	841	61	290	1.643

Personeel gerelateerd

Deze voorziening bestaat uit twee elementen: één voor opgelopen gezondheidsschade door medewerkers en de WW verplichting voor voormalige werknemers die zijn oorsprong vindt in de regionalisering.

Een medewerker van VRG heeft gezondheidsschade opgelopen tijdens het uitoefenen van zijn beroep. De verzekeraar heeft het standpunt ingenomen dat de hieruit voortvloeiende kosten niet onder de dekking van de verzekering vallen. Vooruitlopend op de definitieve uitkomst van het traject met de verzekeraar is in het kader van goed werkgeverschap een voorziening gevormd.

VRG is eigenrisicodragers voor de WW. De kosten van de WW-uitkering van medewerkers waarvan afscheid wordt genomen, ook na een tijdelijk dienstverband, komen voor rekening van VRG. Voor de oud-medewerkers waarbij een verband bestaat tussen de WW-uitkering en de regionalisering is voor de maximale verplichting een voorziening getroffen.

BTW herziening kazernes

VRG vergoedt de kosten van de gemeenten die een kazerne hebben gebouwd of verbouwd na 2004 als een deel van het destijds gecompenseerde BTW bedrag met betrekking tot deze bouwactiviteiten terugbetaald moet worden aan de fiscus. De gesprekken met de belastingdienst zijn grotendeels gevoerd en hebben in één zaak tot een beschikking geleid. Voor de kazerne van Nieuwe Pekela is met de belastingdienst in 2016 overeenstemming bereikt, hetgeen tot een vrijval van de voorziening heeft geleid.

Afbouwregeling vrijwilligers

In 2014 is de regeling vrijwilligers vastgesteld waarin de vergoedingen voor de verschillende activiteiten voor de vrijwillige brandweer zijn opgenomen. Hiermee zijn eerdere regelingen van de gemeentelijke brandweerkorpsen komen te vervallen. Via het sociaal statuut worden vrijwilligers in de periode 2014-2017 gecompenseerd voor een inkomstendaling. De voorziening ultimo 2016 bestaat uit de te verwachte betaling voor 2017. De aanwending heeft betrekking op de vergoeding over 2016.

Vaste schulden

	31-12-2015	Opgenomen	Afgelost	31-12-2016
Banklening BNG I	2.500	-	2.500	-
Banklening BNG II	2.500	-	-	2.500
Banklening BNG III	-	1.100	--	1.100
Banklening BNG IV	-	2.000	-	2.000
Banklening BNG V	-	1.200	-	1.200
Banklening BNG VI	-	1.200	-	1.200
Banklening BNG VII	-	1.000	-	1.000
Banklening WSB I	-	1.400	-	1.400
Totaal	5.000	7.900	2.500	10.400

De specifieke kenmerken van iedere afzonderlijke lening staat vermeld in bijlage IV 'Geldleningen'. De leningen BNG I en BNG II zijn afgesloten in 2014 en gebruikt voor opbouw van werkkapitaal en de financiering van een deel van de vaste activa zoals is overgenomen van de gemeenten. De leningen afgesloten in 2016 zijn gebruikt voor de financiering van 22 van gemeenten overgenomen kazernes.

Vlottende passiva

Netto schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2016	31-12-2015
Overige schulden	5.855	4.468
Vooruit ontvangen bedragen	118	-
Bank- en giro saldi	820	22
Totaal	6.793	4.490

Overige schulden

- **Personeelskosten (3,2 miljoen euro)**
Het saldo bestaat uit nog af te dragen loonheffing, pensioenlasten voor december en het nog te betalen salaris aan de vrijwilligers over het vierde kwartaal. De opgebouwde verplichting van 7 maanden vakantiegeld (IKB) voor het dagdienstpersoneel en de nog te vergoeden loonkosten van het GKG personeel aan de verschillende gemeenten.

- **Huisvesting (1,7 miljoen euro)**
Er zijn nog bedragen te vergoeden aan gemeenten voor huur van kazernes en overige huisvestingskosten gerelateerd aan de huisvestingstransitie van 2016. Dit is nieuw ten opzichte van 2015.
- **Overig (0,95 miljoen euro)**
Dit bestaat uit openstaande facturen ontvangen in 2017 waarvan de kosten betrekking hebben op 2016.

Vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft voor twee medewerkers ontvangen vergoeding voor frictiekosten van de gemeente waar zij werkzaam waren. Voor meerdere jaren is een vergoeding ontvangen ter compensatie van de hoger te betalen salarislasten ten opzichte van het formatieplan.

Bank- en giro saldi

Één bankrekening die wordt aangehouden bij de BNG vertoonde een creditsaldo.

5 Overzicht van baten en lasten

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Verschil
Bijdrage gemeente	33.547	33.047	33.929	37.010	37.011	1
BDuR	6.950	6.985	6.960	6.960	6.955	-5
Overige baten	1.036	1.491	885	885	1.358	473
Totale baten	41.533	41.523	41.774	44.855	45.324	469
Lasten	41.690	41.245	42.065	45.742	44.788	954
Totale lasten	41.690	41.245	42.065	45.742	44.788	954
Resultaat voor reserve mutaties	-157	279	-291	-887	536	1.423
Reserve mutaties	157	528	291	887	887	-
Resultaat na reserve mutaties	-	807	-	-	1.423	1.423

Dit resultaat is als volgt verdeeld over de vier programma's:

	Resultaat voor reserve mutaties	Reserve mutaties	Resultaat na reserve mutaties
Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	-375	577	202
Brandweezorg huisvesting	624	-	624
Subtotaal brandweezorg incl. meldkamerfunctie	249	577	826
Rampenbestrijding en Crisismanagement	1	-	1
Gemeentelijke Kolom Groningen	-15	100	85
GHOR	302	210	512
Totaal VRG	536	887	1.423

Allereerst wordt het resultaat voor reservemutaties per programma toegelicht, waarbij per toelichting wordt aangegeven of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Vervolgens worden de bestuurlijk vastgestelde reservemutaties beschreven. Tenslotte wordt per programma een overzicht gegeven van de incidentele componenten uit het resultaat voor reservemutaties.

5.1 Toelichting baten en lasten per programma

Programma: Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie (inclusief huisvesting)

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	31.724	31.224	32.082	32.082	32.082	-
Bijdrage gemeente huisvesting	-	-	-	3.081	3.081	-
BDuR	5.301	5.336	5.311	5.311	5.307	-4
Overige baten	601	1.155	485	485	1.064	579
Totale baten	37.626	37.715	37.878	40.959	41.534	575
Lasten	37.626	37.624	38.069	38.455	38.829	-374
Lasten huisvesting	-	-	-	3.081	2.457	624
Totale lasten	37.626	37.624	38.069	41.536	41.286	250
Resultaat voor reserve mutaties	-	91	-191	-577	249	826
Reserve mutaties	-	371	191	577	577	-
Resultaat na reserve mutaties	-	462	-	-	826	826

Brandweezorg

Binnen brandweezorg worden alle brandweertaken uitgevoerd, van preventie, pro-actie, preparatie en repressie tot aan nazorg. Van het ontwikkelen en uitvoeren van preventieplannen, toezicht houden en handhaven, opleiden en oefenen van repressief personeel, tot het aanschaffen en onderhouden van materieel. Dit alles staat in het teken om goed uitgerust alle brandweertaken uit te kunnen voeren. Al deze activiteiten zijn ondergebracht in drie sectoren Incidentbestrijding, Risicobeheersing en Operationele Ondersteuning. Deze worden ondersteund door DPOO en Bedrijfsvoering.

Voor VRG werkten eind 2016 719 vrijwilligers en 309 dagdienstmedewerkers (incl. 89 binnen de beroepsbrandweer).

Huisvesting

In 2016 is een transitie gestart om de huisvesting over te dragen door de gemeenten aan VRG. De gemeenten hebben hiervoor een bijdrage toegekend van 3.081 duizend euro. De overdracht is eind 2016 nog niet geheel afgerond, de lasten voor de exploitatie over 2016 zijn inmiddels wel grotendeels afgerekend of voorzien. Ten aanzien van de kazernes die nog niet overgenomen zijn wordt een bestemmingsreserve gevormd. Gedurende 2016 heeft VRG 22 kazernes in eigendom genomen en zijn afspraken gemaakt over de huur van 5 kazernes. Met de gemeenten waar de andere 10 kazernes gevestigd zijn lopen nog gesprekken om de huurcontracten dan wel koopovereenkomsten af te ronden en conform bestuursbesluit af te rekenen met terugwerkende kracht per 1 januari 2016. Voor twee kazernes geldt dat deze in eigendom blijven van de gemeente gelet op de nieuwbouwplannen.

Meldkamerfunctie

De kosten gemoeid met de MkNN bedragen net als de afgelopen 2 jaar 1,3 miljoen euro. Dit wordt besteed aan salariskosten van de centralisten en ondersteunend personeel, de huisvesting en ICT voorzieningen. VRD, de Nationale Politie en de stichting MkNN hebben een rol in de uitvoering. Er wordt gewaarborgd dat er een 24-uurs parate schakel is tussen de inwoners in Groningen die om hulp vragen en de afzonderlijk brandweerposten. Hulpverleners worden begeleid en voorzien van informatie en er wordt gezorgd voor dat er verbindingen is bij grotere calamiteiten.

Specificatie verschil baten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
BDuR	Nadeel	Incidenteel	4
Detacheringsopbrengsten	Voordeel	Incidenteel	312
Subsidie Impuls omgevingsveiligheid	Voordeel	Incidenteel	150
Subsidie ESF	Voordeel	Incidenteel	58
Openbaar Meld Systeem	Voordeel	Incidenteel	40
Overig	Voordeel	Incidenteel	19
Totaal	Voordeel		575

BDuR (nadeel 4 duizend euro)

Na het vaststellen van de begroting is de BDuR bijdrage eenmalig met 80 duizend euro naar beneden bijgesteld. Eind december is een onvoorziene loon en prijscompensatie toegekend van 76 duizend euro. Hierdoor blijft het bedrag marginaal achter bij de begroting.

Detacheringsopbrengsten (voordeel 312 duizend euro)

In de begroting zijn geen detacheringsopbrengsten opgenomen. VRG is er in geslaagd twee boven formatieve medewerkers het gehele jaar te detacheren. Eén medewerker is in dienst getreden bij de organisatie waar hij gedetacheerd was. Eind 2016 zijn er een aantal formatieve medewerkers bij een andere organisatie gedetacheerd om ervaring op te doen.

Subsidie Impuls omgevingsveiligheid (voordeel 150 duizend euro)

Bij het opstellen van de begroting was geen zicht op voortzetting van de subsidie Impuls omgevingsveiligheid. Deze is gecontinueerd en de hiervoor geleverde werkzaamheden hebben 150 duizend euro subsidie opgebracht.

Subsidie ESF (voordeel 58 duizend euro)

Binnen brandweer Nederland liep tot 2013 een langjarig Europees subsidietraject voor de vergoeding van opleidingskosten van brandweerpersoneel. Na een intensief controletraject van de laatste twee subsidietermijnen zijn de eindbeschikkingen dit jaar ontvangen. Het VRG aandeel in deze subsidie bedroeg 58 duizend euro.

Openbaar Meld Systeem (voordeel 40 duizend euro)

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een teruggang in het aantal bedrijven/instellingen die gebruik maken van het openbaar meldsysteem. Dit systeem waar een abonnement op afgesloten kan worden geeft een automatische melding aan de MkNN wanneer er brand is. Voor dit abonnement ontvangt VRG een bijdrage, in het bouwbesluit 2012 is voor een aantal bedrijfspcategorien het verplichte karakter van de abonnement wettelijk afgeschaft. Het aantal bedrijven die dit alsnog vrijwillig afsluit ligt hoger dan waar op gerekend was.

Overig (voordeel 19 duizend euro)

Diverse niet nader te specificeren opbrengsten zijn positief uitgevallen.

Specificatie verschil lasten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Kapitaallasten	Voordeel	Incidenteel	680
Huisvestingskosten	Voordeel	Incidenteel	624
Landelijke Meldkamer	Voordeel	Incidenteel	400
BTW op investeringen	Voordeel	Incidenteel	339
Voorziening personele verplichtingen	Nadeel	Incidenteel	794
Verplichting vakantiegeld	Nadeel	Incidenteel	609
Bruto salarissen	Nadeel	Structureel	260
Gezond en veilig werken	Nadeel	Structureel	104
Opleidingskosten	Nadeel	Structureel	163
Overig	Voordeel	Incidenteel	137
Totaal	Voordeel		250

Kapitaallasten (voordeel 680 duizend euro)

De rente en afschrijvingskosten vallen lager uit. De voorgenomen investeringen komen later op gang of worden later afgerond dan gepland. Dit heeft te maken met de complexiteit van de trajecten en de lange looptijd. Er zijn de nodige investeringen gedaan, voornamelijk in tankautosputen. De hiermee samenhangende afschrijvingslasten komen in 2017 tot uitdrukking in de cijfers. Buiten de aankoop van de kazernes is er voor een bedrag van 2,5 miljoen euro aan investeringen gedaan tegen 1,4 miljoen euro in 2015.

Huisvestingskosten (voordeel 624 duizend euro)

Opgenomen zijn de eigen huisvestingslasten van VRG van alle inmiddels in eigendom genomen kazernes en gehuurde kazernes. De gemeenten waarvan de kazernes nog niet zijn overgenomen zijn gecompenseerd voor de huisvestingslasten voor zover zij die zelf in 2016 gemaakt hebben. De kapitaallasten vallen in 2016 fors lager uit omdat 4 kazernes nog niet zijn overgenomen waardoor de afschrijving van 472 duizend euro nog niet als last kan worden genomen. Tevens is in de transitieperiode voor een bedrag van 191 duizend euro minder onderhoudskosten gemaakt voor de kazernes. Via een te vormen bestemmingsreserve wordt voorgesteld te reserveren voor deze exploitatiekosten (onderhoudskosten en kapitaallasten van de kazernes van Groningen en de Marne).

Landelijke Meldkamer (voordeel 400 duizend euro)

Sinds 2010 ontvangt VRG via de BDuR een vergoeding van het Rijk wegens het niet meer compensabel zijn van meldkameractiviteiten voor de BTW. Deze vergoeding is algemeen inzetbaar. VRG heeft deze middelen niet nodig voor de bijdrage aan de MkNN en heeft een voordeel wegens lagere kosten voor meldkameractiviteiten. Landelijk wordt het aantal meldkamers in 2021 teruggebracht tot 10. De MkNN gevestigd in Drachten wordt dan overgedragen aan het Rijk. Na deze overdracht valt dit voordeel weg.

BTW op investeringen (voordeel 339 duizend euro)

VRG krijgt vanaf 2014 een lumpsum compensatie van het Rijk via de BDuR wegens het voor de BTW niet meer compensabel zijn van brandweertaken. Hiervan hangt 400 duizend euro samen met investeringsactiviteiten en bijbehorende kapitaallasten. Vanaf 2014 leiden alle investeringen tot 21% hogere kapitaallasten omdat de BTW tot de investeringskosten moet worden gerekend. VRG houdt in meerjarenperspectief rekening met 425 duizend euro extra BTW lasten als gevolg van deze wetwijziging. De BTW-component in de kapitaallasten samenhangend met de investeringen van 2014 en 2015 bedraagt ruim 86 duizend euro. Er is sprake van een tijdelijk voordeel.

Voorziening personele verplichtingen (nadeel 794 duizend euro)

VRG is eigen risicodragers voor de WW. Voor de oud-medewerkers waarvan de grondslag van de WW-uitkering is gelegen in de regionalisering van 2014, wordt een voorziening opgenomen voor de maximale verplichting die VRG heeft. De niet hieraan te relateren gevallen worden rechtstreeks in de verlies en winstrekening opgevangen.

Verplichting vakantiegeld (nadeel 609 duizend euro)

Als gevolg van de invoering van het individueel keuzebudget (hierna: IKB) op 1 januari 2017 krijgt elke werknemer onder meer de keuze wanneer hij of zij het vakantiegeld uitbetaald krijgt. Als gevolg van deze systeemwijziging is het uit te betalen vakantiegeld over de periode mei 2016 t/m december 2016 als verplichting opgenomen. Dit leidt eenmalig tot hogere kosten.

Bruto salarissen (nadeel 260 duizend euro)

De bruto salarissen zijn meer toegenomen dan waar in de indexatie van de begroting rekening was gehouden. De hiermee gepaard gaande kostenstijging heeft een structureel effect.

Gezond en veilig werken (nadeel 104 duizend euro)

Na landelijk onderzoek naar de gezondheidsrisico's van de brandweerprofessie is VRG projectmatig aan de slag gegaan met het thema 'gezond en veilig werken'. Aan de 1^e fase 'vergroten van de bewustwording en Quick Wins' is invulling gegeven. Ook zijn extra bluspakken en nekflappen aangeschaft, waszakken aangekocht en werkplaatsen zijn enigszins aangepast. De nadruk heeft meer gelegen op het wassen van de persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze stappen hebben geleid tot extra (structurele) kosten en zullen in de toekomst nog tot meer kosten leiden. In de risicoparagraaf wordt dit nader toegelicht

Opleidingskosten (nadeel 163 duizend euro)

In 2016 was sprake van fors hogere kosten voor het repressief personeel. Hiervoor zijn in hoofdzaak twee redenen. Allereerst een na-ijleffect aan kosten manschap A i.v.m. de hogere instroom van vrijwilligers in 2015 en 2016. Daarnaast zijn in 2016 ook meer kosten gemaakt voor bevelvoerders en specialismen (duikers, chauffeurs en voertuigbedieners) dan begroot. Tot 2016 vond nacalculatie plaats voor de opleidingskosten van de vrijwilligers aan gemeenten. Het bestuur heeft besloten deze kosten in te vlechten in de begroting en daarvoor in 2016 hogere kosten toe te staan (151 duizend euro), te dekken uit de reserves. In 2016 was deze dekking dus ruim onvoldoende, verrekening had geleid tot een afrekening met gemeenten van 440 duizend euro. Door achterblijvende kosten van opleiden voor de overige medewerkers is het nadeel beperkt gebleven.

Overig (voordeel 137 duizend euro)

Het voordeel binnen de overige kosten wordt grotendeels verklaard door lagere kosten voor onderhoud materieel en ICT voorzieningen.

Programma: Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	423	423	429	429	429	-
BDuR	469	469	469	469	468	-1
Overige baten	435	337	400	400	284	-116
Totale baten	1.327	1.229	1.298	1.298	1.181	-117
Lasten	1.327	1.148	1.298	1.298	1.180	118
Totale lasten	1.327	1.148	1.298	1.298	1.180	118
Resultaat voor reserve mutaties	-	81	-	-	1	1
Reserve mutaties	-	-	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	81	-	-	1	1

Specificatie verschil ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Baten/lasten	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Baten	Nadeel	Incidenteel	116
Subsidie aardbevingsdeskundigheid	Lasten	Voordeel	Incidenteel	116
Moto	Lasten	Voordeel	Incidenteel	70
Themakosten aardbevingen	Lasten	Nadeel	Incidenteel	51
MCU	Lasten	Nadeel	Incidenteel	18
Totaal		Voordeel		1

Subsidie aardbevingsdeskundigheid (saldo baten en lasten nihil)

In de begroting is een bedrag van 400 duizend euro op jaarbasis opgenomen voor werkzaamheden rondom het opbouwen aardbevingsdeskundigheid. Een bedrag van 271 duizend is vergoed door het ministerie van Economische zaken voor gedane werkzaamheden. Er is een bedrag van 13 duizend ontvangen voor tegemoetkoming van juridische kosten.

MOTO (voordeel 70 duizend euro)

Er is een nieuw oefenbeleidsplan opgesteld voor multidisciplinair opleiden en oefenen. De oefencyclus is van een cyclus per kalenderjaar omgezet naar een cyclus van september tot juni. Als gevolg van deze wijziging zijn de kosten 70 duizend euro lager uitgevallen.

Themakosten aardbevingen (nadeel 51 duizend euro)

Los van de onderwerpen waarvoor een vergoeding wordt ontvangen op het aardbevingsdossier zijn er kosten gemaakt waarvoor geen dekking is vanuit de subsidie. Deze kosten hebben direct een overschrijding van de begroting tot gevolg. Er is een lesprogramma ontwikkeld voor scholen. Er zijn juridische kosten gemaakt rondom het instemmingsbesluit gaswinning.

MCU (nadeel 18 duizend euro)

De ontwikkeling van de MCU heeft tot extra incidentele kosten geleid voor het opleiden van personeel en structurele extra kosten voor de stalling.

Programma: Gemeentelijke Kolom Groningen

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	810	810	820	820	820	-
BDuR	-	-	-	-	-	-
Overige baten	-	-	-	-	11	11
Totale baten	810	810	820	820	831	11
Lasten	967	877	920	920	846	74
Totale lasten	967	877	920	920	846	74
Resultaat voor reserve mutaties	-157	-67	-100	-100	-15	85
Reserve mutaties	157	157	100	100	100	-
Resultaat na reserve mutaties	-	90	-	-	85	85

Specificatie verschil ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Baten/ lasten	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Subsidie Grooter	Baten	Voordeel	Incidenteel	11
Overige kosten	Lasten	Voordeel	Incidenteel	74
Totaal		Voordeel		85

Subsidie Grooter (voordeel 11 duizend euro)

De subsidie Grooter is afgerekend met onvoorzien voordelig resultaat van 11 duizend euro.

Overige kosten (voordeel 74 duizend euro)

De lagere kosten zijn voornamelijk te verklaren uit minder uitgaven voor opleiden, trainen en oefenen (totaal 50 duizend euro). Het project e-learning is stopgezet omdat resultaten bij leverancier uitbleven. Certificering communicatie piketfuncties is vertraagd en de kosten hiervan schuiven door naar 2017 en de bijdrage aan de MOTO kosten vallen lager uit dan begroot.

Lagere kosten voor personeel, piketten, afschrijvingen en overige kosten (totaal 24 duizend euro).

Programma: GHOR

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2016	Vershil
Bijdrage gemeente	590	590	598	598	598	-
BDuR	1.180	1.180	1.180	1.180	1.180	-
Overige baten	-	-	-	-	-	-
Totale baten	1.770	1.770	1.778	1.778	1.778	-
Lasten	1.770	1.597	1.778	1.988	1.476	512
Totale lasten	1.770	1.597	1.778	1.988	1.476	512
Resultaat voor reserve mutaties	-	173	-	-210	302	512
Reserve mutaties	-	-	-	210	210	-
Resultaat na reserve mutaties	-	173	-	-	512	512

Specificatie verschil ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Baten/ lasten	Voordeel/nadeel	Karakter	Bedrag
Personeelskosten	Lasten	Voordeel	Incidenteel	220
Materiële kosten	Lasten	Voordeel	Structureel	292
Totaal		Voordeel		512

Personeelskosten (voordeel 220 duizend euro)

Zowel het afdelingshoofd als een beleidsmedewerker zijn vertrokken wat heeft geleid tot onderbezetting. Er is gewacht met de werving van nieuwe functionarissen zodat eerst duidelijkheid verkregen kon worden over de invulling van de nieuwe crisisorganisatie en ten aanzien van het vormgeven van het werkgeverschap. Één vacature is vanaf september weer volledig ingevuld en de andere vacature is geheel 2016 voor 50% ingevuld. Hiernaast is ook een functie voor opleidingsfunctionaris vacant gebleven in heel 2016.

De kosten van het inzetten van crisisfunctionarissen is dit jaar niet groot vanwege het geringe aantal inzetten.

Materiële kosten (voordeel 292 duizend euro)

Er zijn geen kosten voor grote calamiteiten of grote oefeningen geweest en er is relatief weinig geïnvesteerd in opleiding van crisisfunctionarissen.

De verwachting is dat komend jaar in bij het op orde brengen van de bureau -en crisisorganisatie in combinatie met de overgang naar VRG met name in ICT-middelen meer geïnvesteerd wordt om het werk goed te kunnen doen.

5.2 Reservemutaties

De volgende reservemutaties zijn verwerkt conform eerder genomen bestuursbesluiten.

Programma	Reserve mutatie
Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	577
Rampenbestrijding en Crisismanagement	-
Gemeentelijke Kolom Groningen	100
GHOR	210
Totaal VRG	887

Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

- 191 duizend euro voor de compensatie personele frictiekosten voor de gemeente Groningen.
- 386 duizend euro voor de dekking van extra formatie inzake huisvesting, brandveilig ondernemen Eemshaven en de invlechting van de opleidingskosten van vrijwilligers.

Gemeentelijke Kolom Groningen

- 100 duizend euro voor het in de begroting 2016 verwachte exploitatietekort.

GHOR

- 210 duizend euro voor het opvangen van het btw verhogende effect van het doorbelasten van salariskosten van GHOR personeel in dienst bij de gemeente Groningen aan VRG.

6 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Waardering

- De vaste activa van VRG heeft een economisch nut en is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De activa wordt lineair afgeschreven vanaf het jaar na ingebruikname waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening.
De vaste activa van de GHOR is opgenomen in de administratie van de gemeente Groningen.
- De vlottende activa wordt opgenomen tegen de nominale waarde. Dit geldt voor de kortlopende vorderingen, liquide middelen en de overlopende activa.
- Het eigen vermogen betreft het saldo van de bezittingen en schulden en bestaat uit de reserves en het resultaat voor bestemming van het lopende jaar.
- De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves. De algemene reserve heeft geen bestuurlijk vastgelegde bestemming en dient als buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers of andere niet te kwantificeren risico's. Aan een bestemmingsreserve is door het algemeen bestuur een specifiek doel gekoppeld.
- Voorzieningen zijn vreemd vermogen en geven een schatting van voorzienbare lasten in verband met toekomstige risico's en verplichtingen. De omvang hiervan is op balansdatum min of meer onzeker evenals het tijdstip van optreden. De oorzaak ligt in het verleden.
- Zowel de vaste als vlottende passiva wordt opgenomen tegen de nominale waarde.

Resultaatbepaling

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden opgenomen voor het bedrag waarvoor zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden opgenomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.
- Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Het is niet toegestaan om voorzieningen en schulden op te nemen uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichting van vergelijkbare omvang. Voor het IKB is hier eenmalig een uitzondering op gemaakt gelet op de landelijk opgelegde stelselwijziging. De opgebouwde vakantierechten van het personeel zijn opgenomen op de balans. Vanaf 2017 zal dit niet meer het geval zijn.

7 Bestemming resultaat

Onderdeel van het vaststellen van de jaarstukken is de bestemming van het resultaat. Een verklaring van de totstandkoming van het resultaat is te vinden in de programmaverantwoording. Het dagelijks bestuur doet de volgende voorstellen om het resultaat van 2016 te bestemmen.

- Van het resultaat van het programma Brandweezorg incl. meldkamerfunctie van 826 duizend euro:
 - Voor 624 duizend euro een bestemmingsreserve huisvesting te vormen voor de dekking van het onderhoud van kazernes en de afschrijvingslasten van de nog niet overgenomen kazernes eind 2016. Deze wordt in 2017 volledig ingezet om de afschrijvingslast voor 2016 te dekken wanneer de kazernes in 2017 het eigendom van VRG worden tegen boekwaarde primo 2016. Conform bestuurlijk besluit vindt deze overname plaats met terugwerkende kracht per 1-1-2016.
 - Voor 200 duizend euro een bestemmingsreserve te vormen voor de aanvullende demping herijking. Deze wordt in 2017 gebruikt om de nadeelgemeenten te compenseren.
 - De resterende 2 duizend euro aan de algemene reserve VRG toe te voegen.
- Het resultaat van 1 duizend euro van het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Het resultaat van 85 duizend euro van het programma Gemeentelijke Kolom Groningen toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Het resultaat van het programma GHOR van 512 duizend euro volledig toe te voegen aan de algemene reserve VRG.
- Van de ultimo 2016 bestaande bestemmingsreserve BTW GKG van 129 duizend euro:
 - 39 duizend euro toe te voegen aan de te vormen bestemmingsreserve huisvesting.
 - 90 duizend euro toe te wijzen aan de algemene reserve VRG.

In 2016 is met de belastinginspecteur is overeenstemming bereikt over het (grotendeels) compensabel zijn van de BTW op de activiteiten van de GKG waardoor de gevormde reserve kan worden opgeheven.

Programma	Resultaat		Resultaat bestemming	
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	624	V	624	Bestemmingsreserve huisvesting
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	200	V	200	Bestemmingsreserve aanvullende demping herijking
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	2	V	2	Algemene reserve VRG
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	1	V	1	Algemene reserve VRG
Gemeentelijke Kolom	85	V	85	Algemene reserve VRG
GHOR	512	V	512	Algemene reserve VRG
Totaal	1.423	V	1.423	

Bijlagen

I. Reserves en voorzieningen

	31-12-2015	Res. bestemming 2015	1-1-2016	Mutatie 2016	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Weerstandsvermogen
Algemene reserve								
VRG	1.954	111	2.065	-	2.065	689	2.754	2.754
GKG	-	100	100	-100	-	-	-	-
Bestemmingsreserve								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-	2.011	-
Frictiekosten	191	-	191	-191	-	-	-	-
BTW GKG	129	-	129	-	129	-129	-	-
Nieuw Beleid	-	386	386	-386	-	-	-	-
BTW GHOR	-	210	210	-210	-	-	-	-
Aanvullende demping herijking						200	200	-
Huisvesting						663	663	-
Totaal	4.285	807	5.092	-887	4.205	1.423	5.628	2.754

	31-12-2015	Toevoeging 2016	Vrijval 2016	Aanwending 2016	31-12-2016
Voorzieningen					
Personeel gerelateerd	500	841	-48	-263	1.030
BTW herziening kazernes	612	-	-13	-	599
Afbouwregeling vrijwilligers	40	-	-	-27	14
Totaal	1.153	841	-61	-290	1.643

II. Risico's (uit paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing)

Er is een actualisatie van de risico inventarisatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn op 14 oktober voorgelegd aan het bestuur. Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen worden risico's met een incidenteel karakter meegenomen die zijn weerslag vinden in de benodigde weerstandscapaciteit. Risico's met een structureel karakter moeten worden beoordeeld in het licht van het begrotingskader.

Structureel/ Incidenteel	FLO-ontwikkelingen
Omschrijving	<p>Het verhogen van de AOW-leeftijd door koppeling aan de levensverwachting, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom het functioneel leeftijdsontslag (FLO). De werkgevers hebben hierover een principeakkoord bereikt met de bonden. Dit principeakkoord wordt in 2017 verder uitgewerkt en zal tot hogere kosten leiden voor de werkgevers. Insteek van het principeakkoord op hoofdlijnen is dat medewerkers met FLO rechten één jaar langer doorwerken en een netto garantie van 75% van het laatst verdiende loon krijgen gedurende de FLO periode. Deze FLO periode beslaat minimaal 5 jaar en maximaal 8 jaar, afhankelijk van het aantal bezwarende dienstjaren per 1 januari 2006.</p> <p>Voor werkgevers kan sprake zijn van een forse extra fiscale last door de toepassing van de RVU-boete. In de huidige situatie betalen werkgevers deze boete (52% extra loonheffing over de uitkering) alleen over de periode dat medewerkers met FLO zijn (maximaal 4 jaar). De levenslooperiode (maximaal 3 jaar) is hiervan vrijgesteld. Na afschaffing van de levensloopregeling kan het zijn dat er minimaal 5 en maximaal 8 jaar een RVU boete moet worden betaald. Landelijk wordt op dit moment uitgezocht of en hoe dit vermeden kan worden.</p> <p>Naast structurele financiële effecten kunnen we in dit dossier ook te maken krijgen met een incidenteel financieel effect. De ingangsdatum van de wijzigingen volgens het principeakkoord is op dit moment met terugwerkende kracht voorzien tot 1 januari 2013. Dat zou in ieder geval betekenen dat we voor iedere oud medewerker die al met FLO was in de periode 2013-2017 moeten berekenen of ze wel 75% netto hebben ontvangen en het verschil moeten nabetalen.</p>
Risico	250 duizend structureel, 50 duizend euro incidenteel
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen en regionale vertaling maken

Structureel	Gezond en veilig werken
Omschrijving	<p>Buitenlands onderzoek toont aan dat brandweerpersoneel een verhoogde kans op (sommige vormen van) kanker hebben door opname van kankerverwekkende stoffen in rook en roet via de huid, door inhalatie (vuile pakken) of via de mond. Inmiddels worden ook Nederlandse onderzoeken verricht en is Brandweer Nederland een programma Arbeidshygiëne gestart om deze risico's zo veel als mogelijk te verkleinen. VRG werkt sinds 2015 aan een programma Schoon Werken om een werkwijze te ontwikkelen waarbij brandweermannen en – vrouwen zo schoon mogelijk kunnen werken en zo snel mogelijk vervuilde persoonlijke beschermingsmiddelen en materialen kunnen inwisselen voor schoon, ten einde ook weer onmiddellijk paraat te kunnen staan voor een volgende inzet.</p> <p>Deze nieuwe inzichten maken dat er meer schonere (reserve)materialen en middelen nodig zijn, maar de effecten gaan verder dan dat. Opname via de stoffen via de huid gaat het snelst bij een hoge temperatuur, waardoor we moeten zorgen dat de lichaamstemperatuur in onze uitrukkleding zo laag/gezond mogelijk blijft. Verder moeten we uiteraard zorg dragen voor schone en hygiënische arbeidsomstandigheden waar dit nog niet het geval is. Dit alles heeft gevolgen voor onze logistiek, werkprocessen, gedrag en investeringen.</p>
Risico	300
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen en regionale vertaling maken.

Structureel	Overdracht MkNN naar LMO
Omschrijving	<p>De MkNN wordt in de komende jaren overgedragen naar de LMO. Dit heeft naar verwachting structurele gevolgen voor onze begroting omdat we een vrij inzetbare BTW vergoeding van het Rijk binnen de BDuR ten bedrage van 400 duizend euro kwijtraken die we nu niet uitgeven aan meldkameractiviteiten. In onze begroting wordt deze post al sinds 2011 incidenteel ingezet. Naar verwachting raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim 200 duizend euro.</p> <p>Naast een structurele component kan de overdracht ook leiden tot incidentele kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor personeel dat niet meegaat naar de nieuwe organisatie. • Boete als we ons OMS contract eerder dan 2021 moeten opzeggen. • Ontwikkelkosten Nieuw MeldkamerSysteem (hierna: NMS) • Eventuele nieuwe kosten 'tot op het koppelvlak' als gevolg van het NMS. • Afwenteling niet gerealiseerde bezuinigingen op de LMO.
Risico	400 Structureel inz BTW voordeel, 200 structureel OMS vergoeding, 200 Incidenteel
Kans	Hoog
Actie	In de loop van 2020 komt een voorstel tot dekking hiervan.

Structureel	Informatievoorziening
Omschrijving	Het risico dat de IT-infrastructuur en onderliggende processen en systemen onvoldoende aansluiten bij de wensen en eisen van de stakeholders (medewerkers, gemeenten, ketenpartners).

Risico	200
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Incidenteel Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten

Omschrijving	Wanneer er zich een grote calamiteit voordoet binnen één van de programma's leidt dit tot bovenmatige inzet waardoor veel extra kosten gemaakt moeten worden. Er kan inzet van derden nodig zijn en er volgt na afloop een evaluatie (Farmsum / hoog water). Dit soort kosten is niet structureel in onze begroting voorzien.
Risico	250
Kans	Hoog
Actie	Kosten waar mogelijk beperken

Incidenteel Claims van derden

Omschrijving	VRG kan aansprakelijk worden gesteld door en claims ontvangen van derden. Te denken valt aan: kosten tgv ongevallen eigen personeel niet gedekt door verzekering, verkeerde inzet, beschadiging objecten, veroorzaken verkeersongeval, onoordeelkundig handelen bij bedrijfsbezoeken, onjuiste of onvolledige advisering.
Risico	250
Kans	Midden
Actie	Bewust gedrag stimuleren en kosten waar mogelijk beperken

Incidenteel Claims van eigen personeel

Omschrijving	Incidenten waarvoor we niet toereikend zijn verzekerd kunnen leiden tot grote claims, zoals bij arbeidsongeschiktheid en boventalligheid.
Risico	200
Kans	Midden
Actie	Waar mogelijk verzekeren en eventueel vervolgstappen bij onterecht afwijzen van een claim door de verzekeraar.

Incidenteel Versneld afschrijven materieel

Omschrijving	Ten gevolge van calamiteiten en/of landelijke ontwikkelingen kan het voorkomen dat we kosten moeten maken in verband met versnelde vervanging van materieel of materialen (ademluchtapparatuur).
Risico	150
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Incidenteel Huisvestingstransitie-achterstallig onderhoud

Omschrijving	Bij de overdracht van de huisvesting is besloten dat VRG tot maximaal 10 duizend euro aan kosten voor achterstallig onderhoud per kazerne zelf draagt. Een eerste inschatting van Brink leverde een kostenpost van 150 duizend euro op. Een uitvraag is gedaan naar de conditiemetingen van de overgenomen kazernes. In het op te stellen plan voor onderhoud zullen de risico's in samenhang met meerjarenplan worden bekeken en opgelost.
Risico	150

Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie
Structureel/ Incidenteel	Organisatorische wijzigingen
Omschrijving	Als gevolg van landelijke, regionale en/of politieke ontwikkelingen kan VRG geconfronteerd worden met een uitbreiding of krimp van werkzaamheden waarbij de kostenstructuur niet of niet tijdig aan aangepast kan worden. Voorbeelden hiervan zijn besluitvorming vanuit het Veiligheidsberaad of de uitkomsten van de takenevaluatie.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

III. Vaste activa

Overzicht van de vaste activa ingedeeld naar de verschillende categorieën zoals deze bij VRG worden onderkend.

	Aanschafwaarde 31-12-2015	Cum. afschrijvingen 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2015	Investerings 2016	Onderhanden investeringen 2016	Aanschafwaarde desinvesteringen	Cum. afschr. desinvesteringen	Aanschafwaarde 31-12-2016	Afschrijvingen 2016	Cum. afschrijvingen 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016
Kazernes	-	-	-	7.192	-	-	-	7.192	292	292	6.901
Grond	-	-	-	1.225	-	-	-	1.225	-	-	1.225
Installaties kazernes	-	-	-	455	-	-	-	455	67	67	388
Tankautospuit	11.112	6.446	4.666	-	930	-	-	12.041	598	7.044	4.998
Hoogwerker	3.492	1.810	1.682	160	-	-	-	3.653	235	2.045	1.607
Personeel-/ mat. wagen	1.153	653	500	76	-	30	30	1.199	92	716	484
Hulpverleningsvoertuig	1.522	268	1.255	-	-	-	-	1.377	92	359	1.018
Dienstauto	1.204	571	634	155	-	99	99	1.261	142	614	647
Container/ haakarmbak	650	417	233	-	-	-	-	650	29	447	203
Inventaris	1.879	1.058	821	11	-	165	162	1.725	131	1.027	698
Vaartuig	47	11	35	-	-	-	-	47	5	17	30
Ov. vervoersmiddelen	1.540	696	844	6	-	-	-	1.546	113	809	737
Ademlucht	1.725	717	1.009	173	-	69	66	1.829	162	813	1.016
Communicatiemiddelen	752	570	181	165	-	192	191	724	71	450	275
Kleding	1.572	984	588	-	14	47	47	1.540	155	1.093	447
ICT	535	139	396	803	12	-	-	1.349	125	264	1.085
Overig	1.273	710	564	618	-	70	67	1.967	111	753	1.214
Totaal	28.457	15.050	13.408	11.039	956	671	661	39.781	2.420	16.809	22.972

IV. Geldleningen

De algemene gegevens met betrekking tot de leningen.

	lening I	lening II	lening III	lening IV	lening V	lening VI	lening VII	lening VIII
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG	NWB
Nummer	40.109.032	40.109.033	40.110.778	40.110.857	40.110.858	40.110.949	40.110.950	1-29286
Hoofdsom	2.500.000	2.500.000	1.100.000	2.000.000	1.200.000	1.200.000	1.000.000	1.400.000
Afsluiting	29-2-2014	28-2-2014	1-11-2016	30-11-2016	30-11-2016	20-12-2016	20-12-2016	30-11-2016
Looptijd	2 jaar	5 jaar	35 jaar	25 jaar	40 jaar	10 jaar	30 jaar	40 jaar
Aflossing	29-2-2016	28-2-2019	1-11-2051	31-10-2041	31-10-2056	19-12-2026	19-12-2046	29-11-2056
Rentevast	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Rentepercentage	0,79%	1,50%	1,33%	1,31%	1,54%	0,65%	1,56%	1,82%
Soort	Afl. vrij	Afl. vrij	Lineair	Lineair	Lineair	Lineair	Lineair	Afl. vrij
Zekerheden	Geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen	geen
Rente last 2016	3.292	37.500	2.445	2.297	1.620	256	513	2.228

Gelet op het karakter van de financiering en de kredietwaardigheid van VRG worden er door zowel de BNG als De Nederlandse Waterschapsbank geen zekerheden gevraagd voor de verstrekte leningen. Voor de aan te trekken financieringen voor de over te nemen kazernes is de looptijd afgestemd op de afschrijvingstermijn van de kazernes.

V. Bijdragen deelnemende gemeenten

Gemeente	Brandweezorg incl. meidkamer functie	Rampenbestrij- ding en Crisis beheersing	Gemeentelijke Kolom Groningen	GHOR	Huisvesting	Gemeentelijke bijdrage 2016
Appingedam	530.524	8.816	16.856	12.292	41.000	609.488
Bedum	421.792	7.660	14.648	10.680	31.000	485.780
Bellingwedde	437.984	6.716	12.844	9.364	43.000	509.908
De Marne	663.192	7.460	14.268	10.400	70.000	765.320
Delfzijl	1.377.360	18.684	35.724	26.048	154.000	1.611.816
Eemsmond	1.009.936	11.588	22.156	16.156	87.000	1.146.836
Groningen	14.228.060	147.200	281.484	205.220	1.259.000	16.120.964
Grootegast	443.428	8.904	17.024	12.412	40.000	521.768
Haren	838.024	13.892	26.560	19.364	67.000	964.840
Hoogezand-Sappemeer	1.501.852	25.212	48.212	35.152	135.000	1.745.428
Leek	792.524	14.312	27.368	19.956	66.000	920.160
Loppersum	517.356	7.448	14.244	10.384	66.000	615.432
Marum	452.408	7.572	14.476	10.556	38.000	523.012
Menterwolde	559.508	8.956	17.124	12.484	39.000	637.072
Oldambt	1.982.208	28.216	53.952	39.336	261.000	2.364.712
Pekela	551.388	9.328	17.836	13.004	69.000	660.556
Slochteren	800.068	11.440	21.876	15.952	102.000	951.336
Stadskanaal	1.305.968	23.968	45.832	33.412	156.000	1.565.180
Ten Boer	319.068	5.476	10.468	7.632	25.000	367.644
Veendam	1.185.216	20.336	38.884	28.348	107.000	1.379.784
Vlagtwedde	724.984	11.908	22.772	16.604	74.000	850.268
Winsum	600.324	10.116	19.344	14.104	77.000	720.888
Zuidhorn	839.140	13.756	26.304	19.176	74.000	972.376
Totaal	32.082.312	428.964	820.256	598.036	3.081.000	37.010.568

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage 2016	Effect' herijking	Aanvullende demping herijking	Gemeentelijke bijdrage 2016 na demping
Appingedam	609.488	7.748	-	601.740
Bedum	485.780	2.224	-	483.556
Bellingwedde	509.908	-29.440	-12.780	526.568
De Marne	765.320	-41.879	-18.180	789.019
Delfzijl	1.611.816	-19.084	-8.284	1.622.615
Eemsmond	1.146.836	-12.527	-5.438	1.153.925
Groningen	16.120.964	428.145	-	15.692.819
Grootegast	521.768	-37.077	-16.096	542.750
Haren	964.840	1.257	-	963.583
Hoogezand-Sappemeer	1.745.428	11.959	-	1.733.469
Leek	920.160	-5.480	-2.379	923.261
Loppersum	615.432	-20.865	-9.058	627.239
Marum	523.012	-8.920	-3.872	528.060
Menterwolde	637.072	-47.767	-20.736	664.103
Oldambt	2.364.712	-49.577	-21.522	2.392.767
Pekela	660.556	17	-	660.539
Slochteren	951.336	-59.047	-25.633	984.750
Stadskanaal	1.565.180	-24.228	-10.518	1.578.890
Ten Boer	367.644	-1.430	-621	368.453
Veendam	1.379.784	9.359	-	1.370.425
Vlagtwedde	850.268	-36.434	-15.816	870.885
Winsum	720.888	-25.814	-11.206	735.493
Zuidhorn	972.376	-41.140	-17.860	995.657
Totaal	37.010.568	0	-200.000	36.810.568

Conform de in de begroting overeengekomen verdeelsleutels, die zijn vastgelegd bij de regionalisering in 2014, wordt de gemeentelijke bijdrage per gemeente vastgesteld. De bijdragen voor Crisisbeheersing, GKG en GHOR zijn gebaseerd op het inwoneraantal. De gemeentelijk bijdrage van 2016 voor Brandweezorg inclusief meldkamer is voor 60% gebaseerd op de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV en voor 40% op historische kosten van vóór de regionalisering.

Het effect van het groot onderhoud gemeentefonds cluster OOV (herijking) op de verdeelsleutel is in 2016 doorgerekend. In de gemeentelijke bijdragen is op basis van solidariteit 1/3e deel demping van de berekende effecten meegenomen. Het effect van de herijking is aan het algemeen bestuur voorgelegd op 8 juli 2016. De vastgestelde herverdeling van kosten zou leiden tot een verrekening waarbij 16 nadeelgemeenten en 7 voordeelgemeenten zouden ontstaan. Vanuit de resultaatbestemming wordt de eerder vastgestelde 200 duizend euro demping beschikbaar gesteld.

VI. Rijksbijdragen & Single Information Single Audit

Onderdeel	2016	2015
Inwonersaantal	122	122
Woonruimten	266	287
Oppervlakte bebouwd	211	204
Adresdichtheid * woonruimten	-86	-94
Kernen > 500	26	26
Totale oppervlakte	474	474
Vaarwater	301	301
BRZO	99	89
Vast bedrag	1.411	1.411
Basis bedrag	2.825	2.820
Uitkeringsfactor	1,566	1,567
Bedrag incl. uitkering	4.425	4.420
BTW	2.254	2.367
Chemische risico's	175	175
Loon en prijscompensatie	25	24
BDuR bijdrage	6.879	6.985

Aanvullend op de BDuR circulaire van december 2014 is 8 oktober 2015 door het Ministerie van V&J extra loon- en prijsbijstelling ontvangen van € 76.018.

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator
J&V	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3	Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T)	Het bedrag betreft de uitkering 2016 ad € 6.879.054 en de loonbijstelling 2016, ad € 76.018. Deze laatste is toegekend met beschikking 800568
					Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01	
					€ 6.955.072	

VII. Wet Normering Topinkomens

De Wet Normering Topinkomens schrijft voor dat de beloningen en ontslagvergoedingen van bestuurders en overige topfunctionarissen in de (semi)publieke sector openbaar gemaakt worden om. Het bezoldigingsmaximum voor 2016 is vastgesteld op 179.000 euro, bij VRG heeft er geen bezoldigingen boven deze norm plaatsgevonden.

<i>Leidinggevende topfunctionarissen</i>		
Naam	Dhr. E. van Zuidam*	Dhr. R. Knoop
Functie	Directeur VRG	Regionaal Commandant/Plv Directeur VRG
Duur dienstverband	12 maanden	12 maanden
Beloning	€ 136.630	€ 114.563
Voorz. Betaalbaar op termijn	€ 15.316	€ 14.547
Totale bezoldiging	€ 151.946	€ 129.110

<i>Toezichthoudende topfunctionarissen</i>			
Dagelijks bestuur			
<i>Naam</i>	<i>Functie/ portefeuille</i>	<i>Naam</i>	<i>Functie</i>
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Voorzitter	Dhr. P. Smit	Crisisbeheersing
Mevr. L.A.M. Kompier	Bevolkingszorg	Dhr. B.C. Hoekstra	GHOR
Dhr. N.A. van de Nadort	Brandweer	Dhr. L.K. Swart	Bedrijfsvoering jan-jun
Dhr. M.A.P. Michels	Bedrijfsvoering jun-dec		
Audit commissie			
Mevr. B.A.H. Galama	Mevr. M. van Beek	Dhr. F.H. Wiersma	
Algemeen bestuur			
<i>Naam</i>	<i>Burgemeester van</i>	<i>Naam</i>	<i>Burgemeester van</i>
Mevr. H.K. Pot	Appingedam	Dhr. A. Rodenboog	Loppersum
Dhr. H.P. Bakker	Bedum	Dhr. H. Kosmeijer	Marum
Mevr. J.F. Snijder	Bellingwedde	Dhr. R. Munnikma	Menterwolde
Dhr. F.H. Wiersma	De Marne	Dhr. P. Smit	Oldambt
Dhr. G. Beukema	Delfzijl	Dhr. G. Beukema	Delfzijl
Mevr. M. van Beek	Eemsmond	Dhr. J. Kuin	Pekela
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Groningen	Dhr. G.J. ten Brink	Slochteren
Dhr. K.B. Dijkstra	Grootegast (jan-jun)	Mevr. B.A.H. Galama	Stadskanaal
Dhr. S. Smedes	Grootegast (jul-aug)	Dhr. N.A. van de Nadort	Ten Boer
Dhr. A. van der Tuuk	Grootegast (sep-dec)	Dhr. S.B. Swierstra	Veendam
Dhr. P. van Veen	Haren	Mevr. L.A.M. Kompier	Vlagtwedde
Dhr. P.M.M. de Jonge	Hoogezand-Sappemeer	Dhr. M.A.P. Michels	Winsum
Dhr. B.C. Hoekstra	Leek	Dhr. L.K. Swart	Zuidhorn

Dhr. E. van Zuidam werkt op basis van detachering vanuit de Nationale Politie bij VRG, hieraan is 162.573 euro exclusief BTW vergoed, in het overzicht is zijn bezoldiging opgenomen. De leden van zowel het algemeen als dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging.

VIII. Controleverklaring

Tel: +31 (0)50 521 57 57
 Fax: +31 (0)50 525 01 78
 groningen@bdo.nl
 www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
 Postbus 253, 9700 AG Groningen
 Paterswoldseweg 810, 9728 BA Groningen
 Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Veiligheidsregio Groningen gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening (pagina's 28 t/m 44) bestaande uit: <ol style="list-style-type: none"> De programmarekening over 2016 en de toelichting en de balans per 31 december 2016 en de toelichting; een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op de pagina's 28 t/m 44 en pagina 55 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
de SISA-bijlage (pagina 55) met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Veiligheidsregio Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bijlage 2: Toelichting op de begrotingsactualisatie 2017

Inleiding

Op 16 april 2016 is in het Algemeen Bestuur het begrotingskader 2017 besproken. Naar aanleiding hiervan is toen besloten het begrotingskader aan de raden voor commentaar voor te leggen, wat uiteindelijk heeft geleid tot vaststelling van de begroting inclusief gemeentelijke bijdragen voor 2017 in het Algemeen Bestuur van 14 oktober 2016.

Na het opstellen van het begrotingskader is een aantal ontwikkelingen geconstateerd die het herzien van de begroting 2017 noodzakelijk maken. Daarnaast wordt voorgesteld om de verdeelsleutel voor de begroting 2017 definitief vast te stellen conform artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen. Op basis van dit artikel is de verdeelsleutel gebaseerd op het fictief aandeel in het gemeentefonds voor brandweezorg en rampenbestrijding *per 1 januari* van het jaar waarop de betaling van de bijdragen betrekking heeft.

In het Algemeen Bestuur van 7 april 2017 is besloten tot actualisatie van de begroting naar aanleiding van de volgende ontwikkelingen:

1. De cao-verhoging en verhoging van pensioenlasten, samen € 660.000;
2. Het bestuursbesluit Schoon Werken, € 107.719;
3. De vaststelling van de definitieve verdeelsleutel voor 2017 conform artikel 24a van de GR VR Groningen.

1. Aanvullende indexatie

In de begroting voor 2017 is rekening gehouden met een indexatie van € 476 duizend. Deze indexatie wordt incidenteel gedekt door incidentele vrijval kapitaalslasten. Inmiddels is echter gebleken dat er sprake is van aanvullende indexatie. Deze aanvullende indexatie is tweeledig:

- Aanvullende indexatie 2016: de CAO-verhoging pakte € 260 duizend hoger uit dan in de primaire begroting 2016 was opgenomen. Dit is pas in de loop van 2016 bekend geworden en heeft zijn doorwerking in het jaar 2017.
- Aanvullende indexatie 2017: als gevolg van verhoogde pensioenpremies zijn de werkgeverslasten met € 400 duizend gestegen.

Bovenstaande leidt tot een uitzetting van de begroting van € 660 duizend. De gevolgen hiervan voor de gemeentelijke bijdragen zijn in bijgaande tabel inzichtelijk gemaakt.

2. Schoon werken

Als gevolg van inzet vanuit Veiligheidsberaad, Brandweer Nederland, maar ook in het perspectief van goed werkgeverschap, verwachten we een toename van de lasten in het kader van gezond en veilig werken. Dit leidt tot aanscherping van diverse maatregelen op het gebied van reserve materialen, zodat elke post weer paraat kan staan voor een volgende nieuwe uitruk. Extra investeringen in voldoende reserve materialen zijn nodig, zoals kleding. Dit heeft ook effect op onze onderhoudsprocessen en logistieke processen, zoals wassen. Naast deze gevolgen voor ons als werkgever, betekent het ook dat er bewuster schoner gewerkt gaat worden. Door de gezamenlijke aanpak en samenwerking binnen de organisatie kunnen we als geregionaliseerde organisatie overigens beter voldoen aan de nieuwe inzichten voor arbeidshygiëne.

Deze last leidt tot een uitzetting van de begroting 2017 van € 107.719. De gevolgen hiervan voor de gemeentelijke bijdragen zijn in bijgaande tabel inzichtelijk gemaakt.

3. Definitieve verdeelsleutel begroting 2017

Conform artikel 24a van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen gaat de verdeelsleutel ter financiering van het gemeentelijk deel van de kosten voor het programma brandweer in de periode 2014-2018

gefaseerd over naar een kostenverdeling op basis van het fictief aandeel in het gemeentefonds voor brandweezorg en rampenbestrijding *per 1 januari* van het jaar waarop de betaling van de bijdragen betrekking heeft.

Cebeon heeft begin januari van dit jaar in opdracht van Veiligheidsregio Groningen onderzocht wat het fictief aandeel in het gemeentefonds voor brandweer en rampenbestrijding van de Groninger gemeenten is in de periode 2016-2018. De uitkomst van het onderzoek leidt tot wijzigingen in de verdeling van de gemeentelijke bijdragen voor de begroting 2017. In de bijgaande tabel zijn de wijzigingen zichtbaar gemaakt.

4. Incidentele middelen opleidingskosten aardbevingen

In het kader van het thema aardbevingen wordt een opleidingstraject constructieve veiligheid aan in eerste instantie onze repressieve medewerkers aangeboden. Daarnaast wordt in een bredere context gekeken naar de doelgroep voor dit opleidingstraject. De verwachting is dat deze kosten via de NCG worden verrekend. Het gaat hierbij in eerste instantie om een incidentele last van € 180.000. Mocht verrekening via de NCG niet lukken, dan zal een aanspraak worden gedaan op de algemene reserve. Hier wordt derhalve geen begrotingswijziging voorgesteld.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben geleid tot het besluit van het algemeen bestuur op 7 april 2017 in te stemmen met de begrotingsactualisatie en de bijbehorende uitzetting van de begroting 2017 met € 767.719. Daarnaast is ook ingestemd met de uitwerking van de definitieve verdeelsleutel voor de begroting 2017 conform art. 24a van de GR VR Groningen. In de onderstaande tabel zijn de effecten per gemeenten hiervan weergegeven.

De gewijzigde gemeentelijke bijdrage zal niet nu worden gefactureerd, maar er zal één definitieve afrekening worden opgemaakt na vaststelling van de jaarrekening over 2017.

Effecten van de begrotingsactualisatie 2017 per gemeente:

2017	aanvullende index		Schoon werken		Aanpassing % OOV		Totaal	
	Effect per gemeente	in euro	Effect per gemeente	in euro	Effect per gemeente	in euro	Effect per gemeente	in euro
Appingedam		10.743	1.746	4.233	16.721			
Bedum		8.667	1.404	6.277	16.349			
Bellingwedde		10.798	1.767	-916	11.649			
De Marne		15.542	2.563	-21.583	-3.477			
Delfzijl		28.937	4.690	-30.811	2.816			
Eemsumond		22.561	3.739	-28.605	-2.305			
Groningen (gemeente)		268.470	44.323	-29.126	283.667			
Grootegeast		11.328	1.835	4.558	17.722			
Haren		17.136	2.782	6.012	25.930			
Hoogezand-Sappemeer		30.472	4.917	6.888	42.277			
Leek		16.888	2.731	5.506	25.124			
Loppersum		11.432	1.841	10.351	23.624			
Marum		9.757	1.586	1.522	12.864			
Menterwolde		13.515	2.231	25.788	41.534			
Oldambt		42.902	6.884	-10.790	38.996			
Pekela		11.015	1.744	4.426	17.185			
Slochteren		19.173	3.103	-1.844	20.432			
Stadskanaal		29.377	4.681	9.463	43.521			
Ten Boer		6.669	1.083	4.876	12.627			
Veendam		24.064	3.879	9.075	37.018			
Vlagtwedde		17.518	2.848	12.515	32.882			
Winsum		13.763	2.200	4.600	20.563			
Zuidhorn		19.273	3.143	7.583	29.999			
Totaal		660.000	107.719	-0	767.719			

Bijlage 3: Toelichting op de concept beleidsbegroting 2018

Het algemeen bestuur heeft de concept beleidsbegroting 2018 vastgesteld. In de concept beleidsbegroting wordt u geïnformeerd over de doelstellingen die de VRG zich stelt voor het boekjaar 2018 en het financiële kader dat hiermee gemoeid is.

Conform de wet gemeenschappelijke regelingen artikel 35 stellen wij voor deze concept beleidsbegroting 2018 door te leiden naar de raden. De commentaren op de zienswijze ontvangen wij graag uiterlijk 7 juli 2017. Het verzoek is om hieraan als onderwerp 'zienswijze financiële begroting 2018 VRG' toe te kennen.

Daarna wordt de concept beleidsbegroting vergezeld van de ontvangen commentaren aan het dagelijks bestuur voorgelegd en vervolgens op 30 juni 2017 ter goedkeuring aan het algemeen bestuur.

Ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de structurele ontwikkelingen in kaart gebracht, met daarin onderscheid in autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes.

Kostenstijgingen	2016	2017	2018
Autonome ontwikkelingen			
invoering werkkostenregeling	90.000	90.000	90.000
eigen risico WW	230.000	230.000	230.000
Toename bijdragen landelijk beleid	90.000	90.000	90.000
aanvullende indexatie 2016	260.000	260.000	260.000
intergreren opleidingskosten in begroting	151.000	151.000	151.000
indexatie 2017		476.000	476.000
aanvullende indexatie 2017 - pensioenlasten		400.000	400.000
indexatie 2018			592.000
FLO			250.000
Schoon Werken (besluit in AB 7-4-2017)		108.000	170.000
OMS opbrengsten (van structureel naar incidenteel; vervalt in 2021)			200.000
Tekort Gemeentelijke Kolom		80.000	60.000
Totaal autonome ontwikkelingen	821.000	1.885.000	2.969.000
Beleidskeuzes			
Geaccordeerd beleid Brandweezorg		275.000	275.000
Totaal Beleidskeuzes		275.000	275.000
Totaal autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes	821.000	2.160.000	3.244.000
Dekking			
Incidentele dekking Meldkamer middelen*	400.000	400.000	400.000
Incidentele dekking vanuit opbrengsten OMS*			200.000
Incidentele dekking door verlaging lasten elders	421.000	707.000	
Taakstellend structureel oplossen		285.000	285.000
Uitzetting begroting	-	768.000	2.359.000
* dekking vervalt in 2021			

Uitgangspunten

In de AB-vergadering van 17 februari jl. is de financiële stand van zaken besproken. Er zijn toen 3 conclusies getrokken die als uitgangspunt zijn genomen voor de voorliggende begroting:

- I. Onontkoombare autonome ontwikkelingen worden meegenomen als uitzetting in de begroting.
- II. Ten aanzien van de posten Geaccordeerd beleid Brandweezorg en Tekort Gemeentelijke Kolom in het besluit genomen in 2017 (zie bovenstaand), wordt bekeken in hoeverre compensatie mogelijk is door lagere lasten (opvangen binnen de begroting).
- III. Nieuw beleid wordt aan het bestuur voorgelegd, waarbij financiering een expliciet besluitpunt is.

Deze drie uitgangspunten worden onderstaand uitgewerkt:

Uitgangspunt I: Onontkoombare autonome ontwikkelingen

Aan autonome ontwikkelingen voor de begroting voor 2018, worden de volgende posten meegenomen:

Indexatie

De indexatie voor 2018 komt in totaal uit op een bedrag van € 1.728 duizend en bestaat voor een groot gedeelte uit te lage / niet structureel gedekte indexatie vanuit 2016 en 2017. De totale indexatie van 4,59% betreft meerdere jaren en bestaat uit de volgende onderdelen (zie blz. 47 van de begroting voor de berekening en toelichting):

- Aanvullende indexatie 2016: de CAO-verhoging pakte € 260 duizend hoger uit dan in de primaire begroting 2016 was opgenomen.
- De incidenteel gedekte indexatie vanuit 2017 van € 476 duizend.
- Aanvullende indexatie 2017: als gevolg van verhoogde pensioenpremies zijn de werkgeverslasten met € 400 duizend gestegen.
- Indexatie 2018 van € 592 duizend. Onze indexatie is conform voorgaande jaren berekend en op basis van de systematiek zoals opgenomen in de financiële verordening.

FLO

Het verhogen van de AOW-leeftijd door koppeling aan de levensverwachting, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom het functioneel leeftijdsontslag (FLO). De werkgevers hebben hierover een principeakkoord bereikt met de bonden. Voor werkgevers kan sprake zijn van een forse extra fiscale last als gevolg van de verlenging van de FLO-periode en de afschaffing van de levensloopregeling. Landelijk wordt op dit moment uitgezocht of en hoe dit vermeden kan worden. Daarnaast wordt het principeakkoord op dit moment nader uitgewerkt. Naast structurele effecten kunnen we in dit dossier ook te maken krijgen met een incidenteel effect als gevolg van de terugwerkende kracht van de nieuwe regeling. De structurele effecten worden ingeschat op een bedrag van € 250 duizend.

Schoon werken

Als gevolg van inzet vanuit Veiligheidsberaad, Brandweer Nederland, maar ook in het perspectief van goed werkgeverschap, verwachten we een toename van de lasten in het kader van gezond en veilig werken. Dit leidt tot aanscherping van diverse maatregelen op het gebied van reserve materialen, zodat elke post weer paraat kan staan voor een volgende nieuwe uitruk. Extra investeringen in voldoende reserve materialen zijn nodig, zoals kleding. Dit heeft ook effect op onze onderhoudsprocessen en logistieke processen, zoals wassen. Naast deze gevolgen voor ons als werkgever, betekent het ook dat er bewuster schoner gewerkt gaat worden. Door de gezamenlijke aanpak en samenwerking binnen de organisatie kunnen we als geregionaliseerde organisatie overigens beter voldoen aan de nieuwe inzichten voor arbeidshygiëne.

In de bestuursvergadering ligt een bestuursbesluit voor omtrent de gevolgen van de verscherpte maatregelen inclusief de gevolgen voor de financiën aan het bestuur worden voorgelegd. Het structurele effect bedraagt € 170 duizend.

Opleidingskosten

Bij de start van de Veiligheidsregio Groningen (VRG) in 2014 is besloten om voor de opleidingskosten van vrijwillige manschappen te werken met nacalculatie per gemeente. Het gaat om de opleidingen voor manschappen en bevelvoerders. Gemeenten werkten in hun eigen begrotingen met verschillende uitgangspunten ten aanzien van verwachte verlooppercentages. Deze methode van nacalculatie leidde daarom tot grote schommelingen bij gemeenten in de afrekening. Daarom zijn de opleidingskosten voor vrijwilligers met ingang van 2016 integraal meegenomen in de begroting van de VRG. Op basis van de gerealiseerde verlooppercentages (7% voor manschappen en 10% voor bevelvoerders), leidt dit tot een extra structurele last van € 151 duizend. In 2016 en 2017 is dit bedrag zoals eerder in de notitie aangegeven, incidenteel gedekt. Voor de begroting van 2018 leiden deze kosten tot een uitzetting van de begroting met € 151 duizend.

Tekort Gemeentelijke Kolom

Vanaf de start van de regionalisering is er voor de financiering van de GK gebruik gemaakt van incidentele dekking vanuit reserves om in tussentijd te bezien hoe deze post binnen de begroting structureel opgevangen zou worden. Inmiddels is duidelijk dat dat voor 2018 nog niet realistisch is, maar wordt dit betrokken bij het vervolg van de takenevaluatie. Voor 2018 vindt derhalve een uitzetting van de begroting plaats voor € 60 duizend.

Het totaal aan effecten van bovengenoemde ontwikkelingen in 2018 bedraagt daarmee € 2.359 duizend.

Uitgangspunt II: Geaccordeerd beleid Brandweezorg

Geaccordeerd beleid Brandweezorg

Als uitgangspunt is geformuleerd dat beleidsaanpassingen in het verleden in eerste instantie worden opgevangen binnen het huidige begrotingskader. Het gaat bij het geaccordeerd beleid Brandweezorg concreet om een bedrag van € 275 duizend.

Voorgesteld wordt om het programma GHOR structureel € 200 duizend te korten door de niet ingevulde formatieruimte evenals de ruimte in de begroting inzake materiële lasten te laten vervallen. Daar tegenover staat dat het risico als gevolg van het zich voordoen van een grote calamiteit in de risicoparagraaf wordt verhoogd tot € 500 duizend, wat dient te worden opgevangen middels het weerstandsvermogen VRG. Het weerstandsvermogen is hiertoe via de resultaatsbestemming bij de jaarrekening 2016 verhoogd.

Daarnaast wordt voorgesteld om de formatie van de functie van clustercommandant te verlagen met 1fte. Dit zou gepaard gaan met een besparing van € 100 duizend.

Uitgangspunt III: Nieuw beleid en verwachte ontwikkelingen

Op korte termijn worden de volgende ontwikkelingen verwacht:

- Onderbrengen financiering reddingsbrigades bij Veiligheidsregio's van € 30 duizend
- Discussie cofinanciering van de partners binnen crisisbeheersing van € 20 duizend

Gezien de bedragen worden hiervoor op dit moment nog geen dekkingsvoorstellen gedaan. De ontwikkeling ten aanzien van de reddingsbrigades is in de risicoparagraaf als risico opgenomen.

- Incidentbestrijding 2.0

Onder het kopje "Ontwikkeling kapitaallasten" (Zie achtergrond informatie) is reeds het project Incidentbestrijding 2.0 genoemd. In dit kader zullen de volgende thema's worden meegenomen: scheepsbrandbestrijding en industriebrandbestrijding, bluswatervoorziening en terrorismegevolgbestrijding. De gevolgen voor de financiën zullen expliciet in kaart worden gebracht bij het betreffende bestuursbesluit.

Overige aandachtspunten

- Aardbevingen

Op dit moment vindt overleg plaats met de nationaal coördinator over inhoud en financiering van het totale aardbevingsprogramma. De uitkomsten hiervan zullen samen met de aanpak nog bestuurlijk worden voorgelegd. Uitgangpunt hierbij is dat externe financiering benodigd is, ook gezien het vervallen van de huidige externe financiering halverwege 2017.

Conclusie

De concept beleidsbegroting 2018 is ten opzichte van 2017 als volgt aangepast:

- Uitzetting van de begroting met € 2.359 duizend als gevolg van autonome ontwikkelingen zoals bovenstaand beschreven;
- Het ontstane tekort van € 285 duizend als gevolg van geaccordeerd beleid brandweezorg wordt als volgt structureel taakstellend opgelost:
 - De organisatie heeft de opdracht om in 2017 de verlaging van de formatie van de functie clustercommandant met 1 fte uit te werken;
 - De bijdrage GHOR wordt structureel met € 200 duizend gekort.

Achtergrond informatie

Historie 2017

Tot 2016 is de begroting gebaseerd geweest op de nulmeting in het kader van de regionalisering per 1-1-2014, verhoogd met de indexatie voor de loon- en prijsstijgingen.

In de begroting 2017 heeft het algemeen bestuur er voor gekozen om nieuwe structurele lasten incidenteel te dekken in de begroting vanuit incidentele vrijval kapitaallasten en BTW voordeel meldkamer.

Het gaat hierbij om een totaal bedrag van € 1 miljoen euro bestaande uit de volgende posten:

	2017
Tekort Gemeentelijke Kolom	80
Opleidingskosten*	151
Indexatie 2017	476
Geaccordeerd beleid brandweezorg (Eemshaven)	<u>275</u>
	<u>982</u>

* Dit betekent een besparing voor de gemeenten ten opzichte van voorgaande jaren, omdat deze kosten in voorgaande jaren in rekening werden gebracht bij de gemeenten (op nacalculatorische basis). Deze verrekening is vervallen.

Gelijktijdig is door het bestuur een takenevaluatie gestart met de bedoeling om te komen tot een begroting 2018 met structurele dekking voor structurele lasten.

Ontwikkeling kapitaallasten

Bij de regionalisering heeft het bestuur gekozen om uit te gaan van de historisch gegroeide afschrijvingslasten, welke nog is aangevuld met de gebruikelijke financieringslasten en met een been-bijtrekken actie op groot materieel en ICT ter waarde van € 300 duizend. Het totale volume kapitaallasten is hiermee vastgesteld op € 3,2 miljoen in 2014. In de afgelopen tijd is meer inzicht gekomen in de opbouw van de kapitaallasten en hoe de VRG deze nu invult.

De afgelopen jaren moesten er de nodige inhaalslagen worden gemaakt omdat investeringen in verband met de naderende regionalisering zijn uitgesteld of achterwege zijn gebleven. Daarnaast zijn er de nodige inhaalslagen gemaakt op het gebied van uniformering in werkwijzes en profilering van de posten (denk bijvoorbeeld aan uniforme ICT verbindingen of kazernekleding). Anderzijds is er door een vertraging in de aanbestedingscyclus in de afgelopen jaren een grote onderschrijding ontstaan op deze kapitaallasten.

Nu de investeringen daadwerkelijk plaatsvinden en ook de benoemde acties uit het been bijtrekken daadwerkelijk worden ingevuld, zal deze onderschrijding in de aankomende jaren sterk afnemen en daarmee de buffer in de begroting. Op basis van het Regionaal Dekkingsplan 2016-2020, wat ter zienswijze heeft gelegen bij de raden, wordt gewerkt aan een visie voor invulling van het benodigde materieel en bezetting. Deze visie zal worden verwoord in het project Incidentbestrijding 2.0 (IB2.0). In dit project wordt op basis van een brede inventarisatie van risico's en ontwikkelingen die in het kader van incidentbestrijding op ons af komen, een prioritering en aanpak bepaald om te komen tot een toekomstbestendige inzet. Hierbij kijken we onder andere naar belastbaarheid van vrijwilligers, opkomsttijden en een zo adequaat mogelijke inrichting van de brandweezorg.

Dit project zal een berekende grondslag vormen voor de toekomstige kapitaallasten. In afwachting van deze uitkomsten worden investeringen nu zo gespreid, dat de continuïteit blijft geborgd. Het voordeel zoals dat in voorgaande jaren werd geëffectueerd zal in de loop van 2018 echter nagenoeg komen te vervallen.

Compensatie BTW Meldkamer

Sinds 2011 ontvangt VRG van het Rijk een BTW compensatie van € 400 duizend voor meldkamer-activiteiten. De ontvangen compensatie is vanaf de begroting 2014 jaarlijks ingezet ter dekking van de totale lasten van VRG. Bij de jaarrekening over 2014 en 2015 bleek dat uiteindelijk niet nodig en werd de compensatie onderdeel van het totaalresultaat. Vanaf 2016 wordt het voordeel ingezet voor de dekking van de volgende posten:

- Invoering werkkostenregeling (€ 90 duizend)
- Eigen risico WW (€ 230 duizend)
- Toename bijdragen landelijk beleid (€ 90 duizend).

Door de voorgenomen overdracht van de MkNN naar de LMO in 2021 komt de BTW compensatie van € 400 duizend te vervallen.

Vervallen opbrengsten OMS

Naar verwachting raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim € 200 duizend. Deze vergoeding komt naar verwachting te vervallen bij de overdracht van de MkNN naar de LMO in 2021.

Concept Beleidsbegroting 2018

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen

Voor zienswijze aangeboden

Vast te stellen door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio
op 30 juni 2017

Dhr. P. E. J. (Peter) den Oudsten

Dhr. M.A.P. (Rinus) Michels

voorzitter

penningmeester

Voorwoord	3
Inleiding	4
Beleidsbegroting	8
1 Programmaplan	9
1.1 De opdracht	9
1.1.1 Vertaling risicoprofiel naar beleid.....	9
1.1.2 Regionaal Risicoprofiel.....	10
1.1.3 Regionaal Crisisplan	10
1.1.4 Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen	10
1.1.5 Regionaal Dekkingsplan	10
1.2 Brandweerzorg inclusief meldkamerfunctie	13
1.2.1 Incidentbestrijding, incl. meldkamerfunctie.....	13
1.2.2 Risicobeheersing	15
1.2.3 Operationele ondersteuning	17
1.2.4 Personeels- & organisatie ontwikkeling	19
1.2.5 Bedrijfsvoering.....	20
1.3 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	22
1.4 Gemeentelijke Kolom Groningen	25
1.5 GHOR	27
1.6 Overhead	29
2 Paragrafen	31
2.1 Gemeentelijke bijdragen en Lokale heffingen.....	31
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	31
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	35
2.4 Financiering	36
2.5 Bedrijfsvoering.....	37
2.6 Verbonden partijen	38
2.7 Grondbeleid	38
Financiële begroting	39
3 Overzicht van baten en lasten (incl meerjarenraming 2016-2021)	40
3.1 Overzicht baten en lasten per programma	40
3.2 Ontwikkeling reserves.....	43
3.3 Ontwikkeling resultaat.....	44
3.4 Toelichting meerjarenraming	45
3.5 EMU-saldo	48
Bijlagen	49
I. Baten en lasten per taakveld	50
II. Risico's uit paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	51
III. Investerings	54
IV. Gemeentelijke bijdrage	55

Voorwoord

Verantwoord investeren in veiligheid

Voor u ligt de beleidsbegroting 2018 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio (VRG). Hierin zijn de kolommen Brandweer, Crisisbeheersing, GKG Groningen (GKG) en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) bestuurlijk ondergebracht. Ons doel is om de kwaliteit van onze dienstverlening zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de behoefte van de gemeenten en onze taken goed en veilig uit te voeren. Daarbij streven we naar een balans tussen een stabiele en realistische inbedding van structurele lasten, wat altijd weer een uitdaging is.

Zeker in de wetenschap dat we leven in een tijd van grote (maatschappelijke) veranderingen en nieuwe thema's en ontwikkelingen die het gevoel van veiligheid van onze inwoners onder druk zet. Maar ook een tijd die kansen biedt om, samen met inwoners, partners en bestuurders, een toekomstbestendig lokaal georiënteerd netwerk van hulpverlening en crisisbeheersing uit te bouwen. En zo samen de risico's aan de voorkant te minimaliseren en daarmee van meerwaarde zijn voor de Groningers.

Op landelijk niveau zien we ontwikkelingen op het gebied van digitale-, technologische-, demografische- en sociale transformaties. En thema's zoals (cyber)terrorisme, vluchtelingen en verminderd zelfredzaam. Ook de nieuwe omgevingswet werpt haar schaduw vooruit en vraagt om een kwartiermaker in onze organisatie. De komende Europese privacywet, de Algemene Verordening Gegevensbescherming, leidt tot een privacy officer en invloed op onze manier van werken. Diverse landelijke onderzoeken naar de gevaren van het vak van onze brandweercollèga's geven wellicht aanleiding tot nieuwe aanpassingen in ons programma 'schoon werken'. Tenslotte zien we een beweging tot centralisatie en verantwoording, zowel binnen het Veiligheidsberaad (LMO, IM/ICT) als binnen de kolommen.

Op regionaal niveau zitten we aan de vooravond van een gemeentelijke herindeling en daarmee aan een verandering van de samenstelling van ons bestuur en onze clusterindeling. Veranderingen in het waterleidingnet vragen om aanpassingen in onze bluswatervoorziening. De grensoverschrijdende samenwerking bij rampen en grootschalige incidenten met onze Duitse buurregio's zal verder vorm krijgen. En de ophanden zijnde vernieuwing van het alarmeringssysteem C2000 biedt de kans om op 3Noord niveau op dezelfde manier te gaan (samen)werken. Om de veiligheid rond evenementen te blijven borgen moeten we in samenwerking met de gemeenten hier nadrukkelijk naar kijken. Aardbevingen zijn en blijven een belangrijk thema voor Groningen en om hierin de rol van VRG goed te kunnen blijven vervullen zullen we voor de financiering verder in gesprek gaan. Tenslotte willen we een kwalitatief goede 'Brandweezorg van de Toekomst' en daarvoor heb je een goede balans nodig tussen risicobeheersing en incidentbestrijding.

Meer burgerverantwoordelijkheid in het veiligheidsdomein is bij dit alles een belangrijk uitgangspunt, maar dat gaat niet vanzelf. Inwoners en inwonerorganisaties behoeven en verwachten hierbij visie en ondersteuning van de Veiligheidsregio. Hierbij gaan de kosten voor de baten uit. Dat laatste geldt zeker in het blijven vinden en binden van gemotiveerde en geschikte vrijwilligers ter besteding van een kosten-efficiënte uitvoering van onze brandweezorg.

Wilma Mansveld
Directeur Veiligheidsregio Groningen

Inleiding

Wij streven naar een zo stabiel mogelijk financieel meerjarenperspectief voor de organisatie en de gemeenten die de activiteiten (grotendeels) financieren. In het regionaliseringstraject heeft het bestuur besloten om met een overgangperiode van vijf jaar voor de kosten van de brandweer, inclusief meldkamerfunctie, over te schakelen naar een verdeelsleutel op basis van de allocatie in het gemeentefonds. Conform de fasering is de gemeentelijk bijdrage aan de begroting 2018 volledig gebaseerd op de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV.

Deze beleidsbegroting is evenals voorgaande begrotingen sober ingestoken. VRG heeft een smalle top en een beperkte overhead. In de afgelopen jaren zijn reeds diverse structurele bezuinigingsmaatregelen op gemeentelijk, regionaal en op landelijk niveau verwerkt.

Tot 2016 is de begroting gebaseerd geweest op de nulmeting, verhoogd met de indexatie voor de loon- en prijsstijgingen. In de begroting 2017 heeft het algemeen bestuur er voor gekozen om nieuwe structurele lasten incidenteel te dekken vanuit incidentele vrijval kapitaallasten en BTW voordeel meldkamer. In 2016 is, in aanloop naar deze begroting 2018, gelijktijdig een uitgebreide evaluatie gestart met betrekking tot de aard en omvang van de taken, producten en diensten die in de gemeenschappelijke regeling VRG zijn ondergebracht c.q. worden uitgevoerd. Met als doelstelling zorg te dragen voor structurele inbedding van structurele lasten en taken. Een van de conclusies is dat in 2018 het voordeel op kapitaallasten of vrijval van de compensatie BTW Meldkamer niet continu ingezet kan worden voor structurele lasten, omdat deze incidentele voordelen binnen een kort tijdsbestek aflopen. Op basis hiervan zijn conclusies getrokken die als uitgangspunt zijn genomen voor de voorliggende begroting:

- Onontkoombare autonome ontwikkelingen worden meegenomen als uitzetting in de begroting.
- Ten aanzien van de posten Geaccordeerd beleid Brandweezorg (Eemshaven) en Tekort GKG in het besluit genomen in 2017, wordt bekeken in hoeverre compensatie mogelijk is door lagere lasten (opvangen binnen de begroting).
- Nieuw beleid wordt aan het bestuur voorgelegd, waarbij financiering een expliciet besluitpunt is.

Deze drie uitgangspunten worden onderstaand uitgewerkt:

Autonome ontwikkelingen € 2,3 miljoen euro

Indexatie

- Conform de financiële verordening en voorgaande jaren is in deze beleidsbegroting een indexering voor loon en prijsstijgingen opgenomen, inclusief een naverrekening van de index over de afgelopen jaren. De indexatie voor 2018 komt in totaal uit op een bedrag van € 1,728 miljoen euro en bestaat voor een groot gedeelte uit te lage / niet structureel gedekte indexatie vanuit 2016 en 2017. De onderdelen voor de berekening van de totale indexatie wordt weergegeven in hoofdstuk 3.1. van de begroting.

Functioneel Leeftijdsontslag (hierna: FLO).

- Het verhogen van de AOW-leeftijd door koppeling aan de levensverwachting, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect op de afspraken rondom het functioneel leeftijdsontslag. De structurele effecten worden ingeschat op een bedrag van € 250 duizend euro.

Schoon werken (gezond en veilig werken).

- Als gevolg van inzet vanuit Veiligheidsberaad, Brandweer Nederland, maar ook in het perspectief van goed werkgeverschap, verwachten we een toename van de lasten in het kader van gezond en veilig werken. Er ligt een bestuursbesluit voor omtrent de gevolgen van de verscherpte maatregelen inclusief de gevolgen voor de financiën. Het structurele effect bedraagt € 200 duizend euro.

Opleidingskosten.

- Bij de start van VRG in 2014 is besloten om voor de opleidingskosten van vrijwillige manschappen te werken met nacalculatie per gemeente. Deze methode van nacalculatie leidde tot grote schommelingen bij gemeenten in de afrekening. Op basis van de gerealiseerde verlooppercentages (7% voor manschappen en 10% voor bevelvoerders), leidt dit tot een extra structurele last van € 151 duizend euro. In 2016 en 2017 is dit bedrag incidenteel gedekt. Voor de begroting van 2018 leiden deze kosten tot een uitzetting van de begroting met € 151 duizend euro.

Beleidsontwikkelingen

De beleidsbegroting is in 2018 niet uitgezet voor Geaccordeerd beleid Brandweezorg maar wel voor tekort GKG.

- Voorgesteld wordt om de GHOR structureel 200 duizend euro te korten en de Brandweezorg structureel te laten uitzetten met dit bedrag. Daarnaast wordt voorgesteld om de formatie van de functie van clustercommandant te heroverwegen. Op dit moment is er 1 vacante positie en heroverweging leidt tot het laten vervallen van deze positie. Dit zou gepaard gaan met een besparing van 100 duizend euro.
- Voorgesteld wordt om het tekort GKG eenmalig als uitzetting op te nemen in de begroting 2018, bij programma GKG. In het vervolg van de takenevaluatie wordt dit bedrag betrokken, waarbij gezocht moet worden naar een structurele lastenverlaging.

Overige uitgangspunten

Aardbevingen

- In deze beleidsbegroting van het aardbevingsdossier houden we geen rekening met financiering in 2018. Het programma aardbevingen met haar activiteiten stopt per juli 2017, omdat de toegezegde externe financiering van het ministerie tot die datum loopt en geen duidelijkheid over voortzetting van dit programma is.

BBV vernieuwingen

Met ingang van de begroting 2018 zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd in het BBV.

- Taakvelden; om tot betere vergelijkbaarheid van gegevens te komen is een verplichte taakveldindeling voorgeschreven (bijlage I).
- Beleidsindicatoren; VRG is verplicht een basis set van beleidsindicatoren te hanteren voor de begroting en de verantwoordingsstukken. De indicatoren moeten worden opgenomen in de beleidsbegroting bij de programma's. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van de begroting en jaarverslagen, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen van behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten.
- Overhead; nieuw dit jaar is meer inzicht in de kosten voor overhead welke apart zichtbaar zijn gemaakt. Hiermee maken we de indirecte kosten van de veiligheidsregio per programma beter inzichtelijk. De overhead wordt nog steeds ten laste van de programma's gebracht. Vanaf 2019 wordt de overhead op een apart programma verantwoord.

- Rente: Rente: met ingang van 2018 gelden er regels voor de bepaling van de hoogte van de te hanteren rentepercentages in de begroting. De rente in de begroting 2018 bedraagt op basis van deze regels 1,75%; deze rente is gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage van de te betalen externe rente. In de nulmeting van 2012 is gerekend met 3% aan rente voor materiële vaste activa exclusief huisvesting. Voor huisvesting is de begroting gebaseerd op de in 2014 geldende gemiddelde rekenrente van de gemeenten, namelijk 4,5%. Afhankelijk van de renteontwikkelingen en de gerealiseerde investeringen, ligt een (incidenteel) voordeel op de rentelasten voor de hand. Afhankelijk van de ontwikkelingen ten aanzien van IB 2.0 en de afronding van het vastgoedproject ontstaat er in de loop van 2017 meer zicht op de gevolgen van de genoemde ontwikkelingen op de kapitaallasten. Op basis hiervan komen wij met een voorstel voor de bestemming van het (incidentele) rentevoordeel.

Leeswijzer

De Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit twee delen: het programmaplan en de paragrafen.

Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit drie aandachtsgebieden en is onderverdeeld in vier programma's:

Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

De organisatie van VRG levert goede brandweezorg en zet samen met de partners in crisisbeheersing een slagvaardige en doelmatige crisisorganisatie neer. Dit gebeurt met bijna duizend medewerkers waarvan ruim zevenhonderd brandweervrijwilligers. Brandweezorg wordt op dit moment vanuit 39 brandweerposten verspreid over de regio Groningen geleverd; 37 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 kazernes met een 24-uurs (beroeps) bezetting. De meldkamerfunctie is ondergebracht in de MkNN.

Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

De taken op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden in nauwe samenwerking met de regionale partners in crisisbeheersing uitgevoerd. De organisatie is gevormd rond de inhoudelijke taakvelden op het gebied van brandweezorg en crisisbeheersing. De werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn verspreid over sectoren en zijn programmatisch met elkaar verbonden in het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing.

Gemeentelijke Kolom Groningen (GKG)

De GKG voert haar taken en financieel beheer zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie in het kader van de regionalisering gemeentelijke processen en taken crisisbeheersing ("koude taken"). De organisatie werkt vanuit een netwerkteam. De medewerkers in het netwerkteam zijn in dienst van de gemeenten en worden vanuit die gemeenten gedetacheerd naar de (centrumorganisatie van) de GKG. Binnen de GKG is 7,5 fte werkzaam. Sinds 2016 is de GKG gehuisvest aan de Sontweg, bij VRG.

GHOR

De GHOR maakt bestuurlijk gezien deel uit van VRG. Organisatorisch gezien is de GHOR op moment van opstellen van deze begroting nog onderdeel van de GGD. In 2017 zal het grootste deel van het personeel rechtstreeks in dienst zijn van VRG. De GHOR staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid van de gemeentelijke gezondheidsdienst. Binnen de GHOR zijn 9 personen werkzaam.

Per programma wordt weergegeven wat we willen bereiken, wat we er voor gaan doen en wat het mag kosten.

Paragrafen

Het tweede deel van de beleidsbegroting bestaat uit de paragrafen. Het doel van de paragrafen is om hier onderwerpen die verspreid in de begroting staan (zoals onderhoud kapitaalgoederen, lokale heffingen en bedrijfsvoering), gebundeld weer te geven.

De Financiële beleidsbegroting

Dit hoofdstuk bevat onder meer informatie over de gehanteerde indexatie systematiek, de baten en lasten per programma, het meerjarenperspectief en het in de begroting opgenomen investeringsplan.

Beleidsbegroting

1 Programmaplan

1.1 De opdracht

Onze opdracht komt voort uit:

- De Wet Veiligheidsregio's, zoals het voorkomen en bestrijden van branden, rampenbestrijding en crisisbeheersing en hulpverlening bij incidenten;
- Andere wet – en regelgeving, zoals het Besluit Risico's Zware Ongevallen;
- Bestuurlijke afspraken op zowel regionaal als lokaal niveau, zoals Beleidsplan Veiligheidsregio, brandveilig ondernemen Eemshaven en de pilot buurtgerichte brandweezorg.

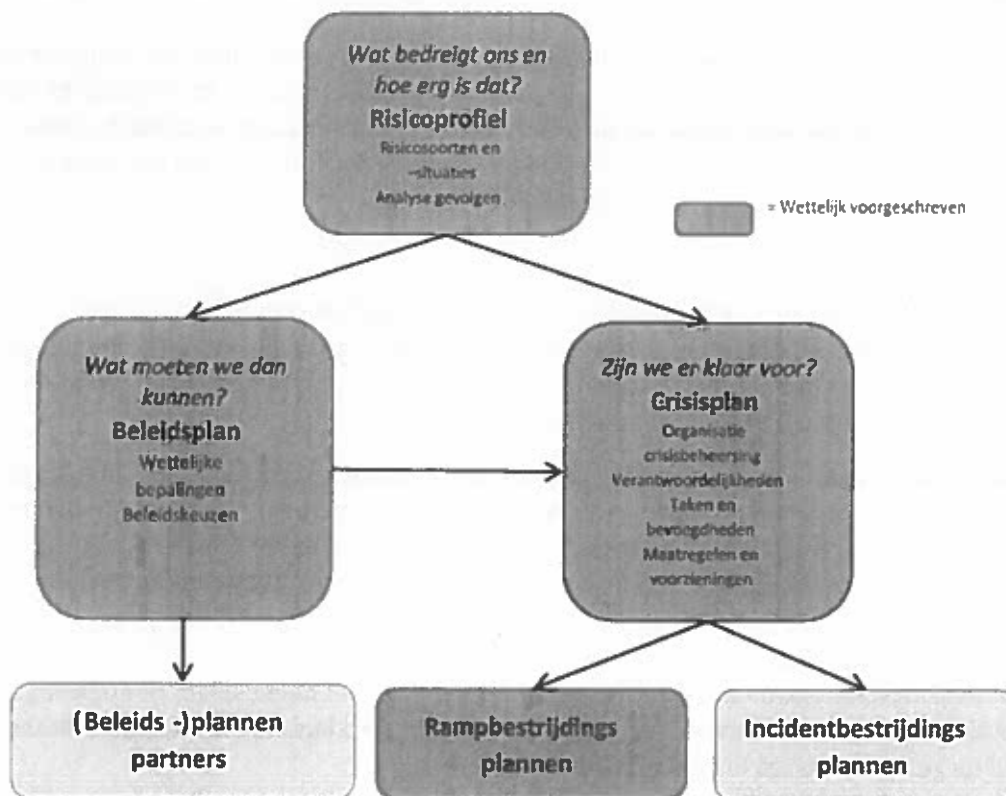
Het Algemeen Bestuur heeft een aantal aanvullende uitgangspunten vastgesteld voor het uitoefenen van deze taken:

- De inwoners, bedrijven en instellingen van de provincie Groningen staan centraal
- Het huidige niveau van brandweezorg op lokaal niveau wordt op z'n minst gehandhaafd
- Er wordt gewerkt vanuit een bestuurlijk vastgestelde formatie

In de begroting nemen wij jaarlijks op wat de taken en specifieke aandachtspunten voor de gehele VRG zijn.

1.1.1 Vertaling risicoprofiel naar beleid

Onderstaand schema maakt duidelijk hoe het risicoprofiel van ons verzorgingsgebied zich vertaalt naar beleidsplannen. Dit overzicht is bedoeld ter ondersteuning bij het lezen van de volgende hoofdstukken.

1.1.2 Regionaal Risicoprofiel

Op 15 april 2016 is het Regionaal Risicoprofiel 2016-2019 vastgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel brengt de relevante risico's binnen de regio Groningen in beeld. De risico's waar de inwoners van onze regio's dagelijks mee te maken hebben. Het risico profiel laat zien welke capaciteit nodig is om de gebeurtenissen adequaat het hoofd te bieden en het bespreekt de dilemma's die de revue passeren bij het maken van keuzes bij de scenario's, gevolgen en capaciteiten. Het Risicoprofiel is opgesteld conform de voorschriften van de landelijk geldende Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Deze methodiek richt zich op de impact van een gebeurtenis en de waarschijnlijkheid dat een scenario zich de komende vier jaar voordoet.

Daarbij gaat deze methodiek nog uit van een omgeving waarbij risico's in meerjarige perioden constant verondersteld worden. De werkelijkheid is anders, zoals wij in onze regio dagelijks ondervinden. Dat betekent dat wij van het onderhouden en actualiseren van het Regionaal Risicoprofiel een doorlopend proces zullen maken, waarbij wij steeds met de betrokken partners actuele informatie ten aanzien van de risico's in onze regio gebruiken om te bepalen of er aanpassingen aan ons risicoprofiel nodig zijn.

1.1.3 Regionaal Crisisplan

Het Regionaal Crisisplan beschrijft de functiestructuur van de crisisorganisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden die daarbij horen en de afspraken over randvoorwaarden als alarmering en opschaling, leiding en informatievoorziening. Dit plan geeft weer op welke wijze de crisisorganisatie generiek georganiseerd is ten behoeve van rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Deze generieke voorbereiding maakt dat de crisisbeheersing in staat is op te treden bij verschillende incidenten in de gehele regio. Daarnaast bereiden wij ons specifiek voor op bepaalde incidenttypen en locaties. Het Regionaal Crisisplan wordt in 2017 geactualiseerd en in 2018 ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd.

Conform de Wet Veiligheidsregio's heeft Veiligheidsregio Groningen met de buurregio's afgestemd hoe het Regionaal Crisisplan zich verhoudt tot de daar aanwezige operationele plannen en procedures op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze afstemming vindt zijn weerslag in "Kaders voor de GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe". Het Regionaal Crisisplan wordt minimaal één maal per vier jaar opnieuw vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio.

1.1.4 Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen

Het doel van het Beleidsplan Veiligheidsregio Groningen 2016 – 2019 is tweeledig:

- Het beleidsplan beschrijft onze gezamenlijke ambitie en beleidsmatige koers voor de komende jaren.
- Het beleidsplan is opgesteld om de samenwerking tussen de partners op het gebied van risico- en crisisbeheersing op gerichte wijze verder te ontwikkelen.

Het beleidsplan is geschreven vanuit het perspectief en ten behoeve van de samenwerking tussen de partners binnen Veiligheidsregio Groningen. Het bestuur acht deze multidisciplinaire samenwerking namelijk cruciaal voor een taakuitvoering. De partners houden bij de ontwikkeling van hun eigen beleid – waar dat relevant is voor de multidisciplinaire samenwerking – rekening met de inhoud van dit beleidsplan.

1.1.5 Regionaal Dekkingsplan

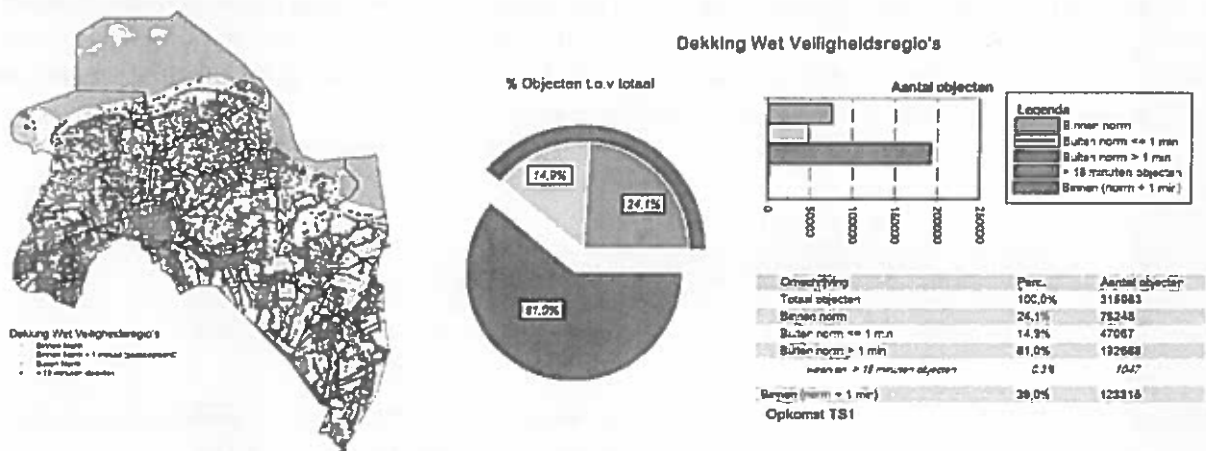
Het Regionaal Dekkingsplan 2016 - 2020 vormt een onderdeel van het beleidsplan. Het dekkingsplan is een weergave van de operationele prestaties van de brandweer. Dit dekkingsplan is ook separaat ter zienswijze voorgelegd bij de gemeenteraden in najaar 2016.

Het Besluit veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio bepaalde tijdsnormen hanteert bij het vaststellen van de opkomsttijden. Indien het bestuur voor bepaalde locaties opkomsttijden vaststelt die afwijken van deze tijdsnormen, moeten de keuze van de locatie en de mate van de afwijking expliciet worden gemotiveerd. Dit is vastgelegd in het dekkingsplan. Dit dekkingsplan gaat uit van de 39 kazernes die de regio op dit moment telt. In het plan zijn verworven inzichten verwerkt, zoals inzicht in gerealiseerde rijtijden (voorheen werd hier gebruik gemaakt van een rekenmodel). Eventueel toekomstige wijzigingen in de spreiding van kazernes zijn niet meegenomen in het dekkingsplan.

De in het dekkingsplan berekende opkomsttijden van Brandweer Groningen zijn naast de normtijden gelegd. In onderstaande figuren worden de operationele prestaties weergegeven:

Figuur 2. Onze operationele prestaties zoals opgenomen in het Dekkingsplan 2016 - 2020

Bovenstaande figuren uit het Regionaal Dekkingsplan 2016 - 2020 maken duidelijk dat Brandweer Groningen in ongeveer 39% van de gevallen voldoet aan de normtijden. De Inspectie Veiligheid en Justitie deed in 2013 een soortgelijke constatering in het Rapport Ter Plaatse. Volgens de inspectie voldoen we in 43% van de gevallen aan de normtijden. Relatief laag ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 67%, maar vanwege het landelijke karakter en het relatief grote aantal vrijwilligers een realistische prestatie.

Deze uitkomsten maken tegelijkertijd duidelijk dat we redelijkerwijs niet met minder kazernes toe kunnen dan het huidige aantal. Theoretisch gezien zouden de prestaties nog wel 'opgekrikt' kunnen worden door nieuwe kazernes bij te bouwen, extra vrijwilligers te werven of met (meer) beroeps te gaan werken. De voor een nieuwe post benodigde investeringen zijn afgezet tegen de frequentie van het aantal overschrijdingen over het algemeen echter niet verantwoord. Bovendien is het vaak onmogelijk door onvoldoende vrijwilligerspotentieel. We zullen dus moeten accepteren dat de normtijden in een flink aantal gevallen niet worden behaald. Brandweezorg is echter meer dan de operationele prestaties. Daar waar investeringen in nieuwe kazernes taak niet verantwoord of onmogelijk zijn, is aan de voorkant van de veiligheidsketen nog veel winst te behalen.

Door – onder het motto ‘minder branden, minder slachtoffers en minder schade’ – juist daarop in te zetten is een verantwoorde brandweezorg te realiseren. In het Regionaal Dekkingsplan 2016 - 2020 wordt het belang van deze beweging met een aantal aanbevelingen nogmaals onderstreept.

We kiezen – in lijn met de landelijke visie ‘Risicogericht werken’ – afhankelijk van de risico’s in een bepaald gebied voor maatregelen aan de voorkant of de achterkant van de veiligheidsketen of een combinatie daarvan. Deze maatregelen zijn dus niet in de hele regio hetzelfde, maar worden ingegeven door het brandrisicoprofiel in een bepaald gebied.

Momenteel is de koepel met de minister in gesprek over de manier waarop deze nieuwe benadering van de brandweezorg in de wetgeving kan worden verankerd. De beschreven denkrichtingen bieden een prima houvast voor de verdere ontwikkeling van de brandweezorg in de regio Groningen. We zullen de uitkomsten hiervan nadrukkelijk betrekken bij het verder optimaliseren van onze incidentbestrijding en het versterken van onze risicobeheersing. Benadrukt moet worden dat dat geen ‘wiskunde’ is; het doel is balans en samenhang in de veiligheidsketen te brengen.

De begroting die voor u ligt gebaseerd op dit principe Brandweezorg in samenhang.

De totale begroting van VRG 2018:

VRG	Begroting 2017	Begroting 2018	Vershil
Bijdrage gemeente	37.623	39.980	2.357
BDuR	7.060	7.060	-
Overige baten	685	485	-200
Totale baten	45.368	47.525	2.157
Personele lasten	30.560	31.876	1.316
Materiele lasten	14.808	15.649	841
Totale lasten	45.368	47.525	2.157
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-

Conform de financiële verordening VRG wordt hieronder per programma aangegeven

- de beoogde maatschappelijke effecten;
- de te leveren goederen en diensten;
- de baten en lasten.

1.2 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

Programma:	Brandweezorg incl. meldkamerfunctie
Portefeuillehouder:	A. van de Nadort
Commandant:	R. Knoop

Binnen het programma brandweezorg incl. meldkamerfunctie werken we organisatorisch gezien vanuit 3 sectoren en met twee ondersteunende diensten:

- Incidentbestrijding, inclusief meldkamerfunctie;
- Risicobeheersing;
- Operationele ondersteuning;
- Personeel en Organisatieontwikkeling;
- Bedrijfsvoering.

1.2.1 Incidentbestrijding, incl. meldkamerfunctie

Wat willen we bereiken?

Conform beleidsplan (inclusief dekkingsplan) en de strategische koers zorgen we binnen deze sector voor:

- Het leveren van een snelle en adequate brandweezorg aan inwoners, ondernemers en bezoekers in de provincie Groningen.
- Voldoende gemotiveerde en goed gekwalificeerde vrijwilligers en beroepskrachten die toegerust zijn voor de taken.
- Een centrale rol voor de clustercommandanten: het regelen van de dagdagelijkse brandweezorg. Vanuit de rol als portefeuillehouder draagt hij bij aan de ontwikkeling en innovatie van het vakgebied.

Hoe gaan we dat bereiken?

Paraatheid / brandweezorg;

Paraatheid is van groot belang voor een snelle doeltreffende uitvoering van de Brandweezorg. Het bestaat uit veel componenten en aandachtsvelden. Het verloop van het Groninger brandweerpersoneel ligt op de landelijke lijn: ca. 7,7 % (ca. 56 personen) per jaar. Dat betekent dat er veel en continue energie in werving en selectie wordt gestoken door de clusters en de ondersteunende diensten. Afwijkend van het landelijk beeld is dat de werving wel moeite kost maar er geen sprake is van structurele onderbezetting. De vraag is echter wanneer er ook in Groningen een kantelpunt komt.

De lange termijn verdient daarom zeker aandacht: is het beeld dat we over 5 of 10 jaar (veel) meer vrijwilligers nodig hebben om dezelfde prestatie te leveren? Na werving en selectie starten processen als PPMO, vakbekwaam maken en blijven. Dat hier een verband ligt mag duidelijk zijn. Zoals vorig jaar al gemeld zien we daarnaast ook nog een sterke vergrijzing in het personeelsbestand. Specifiek bevelvoerders en chauffeurs. Dat vraagt om specifieke maatregelen en betekent extra inspanningen op het gebied van vakbekwaamheid.

Landelijk gezien zijn de opkomsttijden laag. Duidelijk is dat kazernes bij bouwen in landelijke gebieden geen optie is. Het vraagt wel naar slim kijken of en hoe er toch verbeteringen te realiseren zijn. Dit geldt ook specifiek voor de Stad Groningen.

Incidentbestrijding 2.0

Medio 2017 zijn de beelden rond Incidentbestrijding 2.0 (IB2.0) duidelijk: hoe richten we de brandweezorg in, in relatie met Risico Beheersing aan "de voorkant" (brandweezorg in samenhang).

De aandachtsvelden bij IB2.0 (brandbestrijding, hulpverlening, waterongevallen en ongevallen gevaarlijke stoffen) zijn dan uitgewerkt. Waarbij hulpverlening, waterongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen nu al grotendeels helder zijn en na de bestuurlijke besluiten (1 duikteam en 1 gaspakkenteam) geëffectueerd. Voor brandbestrijding geldt dat zaken als materieel spreiding, grootschalig watertransport, gebruik brandkranen, spreiding specialismen en alle bijkomende effecten hiervan, medio 2017 helder zijn. De mogelijke uitrol / effectuering zal dan in 2018 e.v. plaatsvinden.

Gezond en veilig werken.

Nadat we in 2017 een helder beeld hebben hoe we het proces rondom gezond en veilig werken structureel willen inrichten, zal de uitrol, na een bestuurlijk besluit, in 2018 kunnen plaatsvinden.

Er ontbreken op dit moment landelijke kaders, ook maatgevende onderzoeken en bijbehorende resultaten zijn eveneens (nog) niet voorhanden. Dit vraagt daarom om een realistische en praktisch haalbare aanpak met als doel dat de brandweerman/vrouw zich voldoende beschermd voelt tegen mogelijke beroepsziekten.

Gevolgen herindeling.

De eerste stap is gezet. Menterwolde is in praktische zin toegevoegd aan het cluster Gorecht. Dit bracht geen verdere personele consequenties met zich mee. Voor een groot aantal gemeenten zijn de nieuwe contouren zichtbaar. De gevolgen worden op dit moment uitgewerkt en zijn medio 2017 beschikbaar en zullen worden voorgelegd. Dit zou consequenties kunnen hebben voor het aantal clusters waardoor een herverdeling van capaciteit noodzakelijk is.

Pilot Brand Veilig Ondernemen (hierna: BVO) / Buurtgerichte brandweezorg.

De pilot Brand Veilig Ondernemen (BVO) in de Eemshaven heeft inzicht gegeven in werkbare methodes en nieuwe vormen van samenwerking gebracht tussen collega's en inwoners en bedrijven. Dit resultaat kan worden toegepast in de andere clusters. Dit past in de filosofie om in de Eemshaven te starten en daarna de uitrol te laten plaatsvinden in andere specifieke gebieden. Hetzelfde geldt voor de pilot van de buurtbrandweervrouw in landelijke woonkernen; ook hier zijn in het eerste jaar mooie resultaten behaald. Zichtbaarheid in de buurt of wijk staat hierbij centraal. Daarbij wordt samenwerking gezocht met andere instanties die ook "achter de voordeur" komen en daarmee een bijdrage kunnen leveren aan de brandveiligheid in woningen. Een tweede pilot in de stad Groningen is in voorbereiding. Resultaten zijn te verwachten in 2018.

Landelijke Meldkamer Organisatie (hierna: LMO).

Na "het stevige oranje stoplicht" (herbezinning op het project) is de draad weer opgepakt. Vooral in praktische zin (standaardisatie) worden zaken voorbereid en opgepakt. Er blijft nog steeds onduidelijkheid bestaan over de governance en de financiering. Mogelijk dat in 2018 beelden scherper worden op deze twee gebieden.

Jeugdbrandweer.

Na het Westerkwartier is ook in Zuid een groep ontstaan en van start gegaan. Met de bestaande groepen in Delfzijl en Hoogezand hebben we dus nu vier jeugdbrandweer groepen. In Winschoten zijn plannen voor een volgende, vijfde, groep. De zogenaamde “kweekvijver effecten” zijn nu nog beperkt en enkel merkbaar vanuit de bestaande groepen waar jeugdleden doorstromen als vrijwilligers bij VRG.

1.2.2 Risicobeheersing

Wat willen we bereiken?

De sector Risicobeheersing doet haar werk in een speelveld met veel spelers waarbij ook de spelregels (wetgeving) aan verandering onderhevig zijn. De spelers zijn onder meer de 23 Groninger gemeenten, de omgevingsdienst, de provincie en andere (semi)overheden. In het kader van het BRZO gaat het, naast Groningen, ook om de andere twee noordelijke veiligheidsregio's en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De samenwerking met deze spelers is goed te noemen, maar kan zeker nog verbeterd en versterkt worden, waarbij de rol van de sector Risicobeheersing en de andere spelers duidelijk blijft. Risicobeheersing wil partner in integrale veiligheid en expert in fysieke veiligheid zijn. Daarbij moeten de belangrijkste risico's in beeld zijn alsmede degenen die kunnen worden geconfronteerd met die risico's. Ook moet helder zijn welke instrumenten worden ingezet om risico's weg te nemen of te beperken en moet duidelijk zijn welke restrisico's aanvaardbaar zijn. Risico's ten gevolge van aardbevingen moeten voortdurend worden gemonitord in het licht van bovenstaand perspectief.

Het waarborgen van veiligheid is weliswaar een kerntaak van de overheid maar dit kan zij alleen met behulp van andere maatschappelijke instanties, bedrijven in de provincie en haar inwoners. Als deze partijen inclusief de overheid haar verantwoordelijkheden nemen, pas dan blijven de restrisico's zo klein mogelijk en beter beheersbaar mocht het onverhoopt mis gaan.

In 2019 zal de nieuwe omgevingswet van kracht zijn en zal de samenwerking tussen partijen in dit veld anders worden vormgegeven. Ook de achterliggende gedachte wijzigt van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Er wordt dus meer gekeken naar ontwikkelingen mogelijk maken en barrières wegnemen. Dit betekent ook iets voor de veiligheidsregio. Het nadenken over deze ontwikkelingen is al geruime tijd op gang gebracht en zal verder worden geïntensiveerd.

Hoe willen we dat bereiken?

Om de risico's in het vizier te houden, maken we gebruik van het regionaal risicoprofiel en het brandrisicoprofiel. Beide zijn producten van de sector risicobeheersing waarbij het regionaal risicoprofiel een coproductie is met de andere crisispartners. Dit geldt uiteraard ook voor beheersen van de risico's.

Met het brandrisicoprofiel is in 2015 ervaring opgedaan en in 2016 als basisinstrument ontwikkeld. Het brandrisicoprofiel geeft zicht op de brandrisico's. Dit profiel wordt voortdurend voorzien van nieuwe, relevante informatie (verkregen uit toezicht op brandveiligheid, incidenten, demografische ontwikkelingen, etc.) waardoor het risicobeeld steeds scherper wordt. Daardoor kunnen we interventie-instrumenten op maat, zoals voorlichting na brand of toegepaste lespakketten, inzetten om de risico's te beheersen. Daar

hoort ook het kunnen activeren van een breed netwerk bij, zodat andere partijen ook hun steentje kunnen bijdragen op het gebied van brandveiligheid.

In 2018 wordt in het kader van brandveilig leven verder gewerkt aan de zichtbaarheid van de niet repressieve vrijwilliger in de clusters. Dit is een medewerker die op vrijwillige basis contact houdt met de buurt, brandveiligheidsbewustzijn bevordert en oog heeft voor de (brandveiligheids)vragen die leven. Ook zal er gericht worden geëxperimenteerd met z.g. pop-up-locaties die in de buurt en dichterbij de kwetsbaardere doelgroepen zijn gelokaliseerd.

In 2017 is gestart met een pilot digitaal toezicht houden. Het is de ambitie om in 2018-2019 in beperkte mate digitaal toezicht te gaan houden. De beperking hier is dat nog veel gemeenten niet digitaal werken. Uiteindelijk zou dit moeten leiden tot een efficiëncyslag zodat meer panden in minder tijd kunnen worden bezocht. Ook in 2018 blijft het de ambitie om de rookmelderdichtheid te vergroten. Acties in samenwerking met gemeenten en bijvoorbeeld woonzorg en woningbouwverenigingen zullen hier zeker een bijdrage aan leveren.

Een speciale rol is weggelegd voor de risico's ten gevolge van aardbevingen. Dit kan een uitwerking hebben op de risico's bij Brzo-bedrijven die tot een extra inspanning leiden voor het Brzo-toezicht. Eventuele intensievere nieuwbouwactiviteiten door schade van aardbevingen kan leiden tot een grotere vraag aan brandveiligheidsadviezen op vergunningen. Een ordegrootte is nu nog niet te geven.

De sector Risicobeheersing adviseert het bevoegde gezag als het gaat over brandveiligheid. Bouw- en verbouwactiviteiten worden beoordeeld op brandveiligheid en op (on)mogelijkheden voor incidentbestrijding, een belangrijke verbinding in de gehele veiligheidsketen. Ontwikkelingen in de wetgeving, zoals de Omgevingswet, zullen effecten gaan hebben op het inhoudelijke en procesmatig advieswerk.

Recente onderzoeken van meerdere rijksinspecties hebben laten zien dat advisering vanuit de hulpdiensten ten behoeve van evenementen van groot en onmisbaar belang zijn. De sector Risicobeheersing levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en verbetering van proces en inhoud van evenementenadvisering. Door goed na te denken over ruimtelijke ontwikkelingen kunnen risico's in de toekomst voorkomen worden. De sector risicobeheersing adviseert het bevoegd gezag bij het ontwikkelen van omgevingsvisies, waarbij naast de zelfredzaamheid van de inwoners aandacht besteed wordt aan de beheersbaarheid en bestrijdbaarheid van calamiteiten.

Wat hebben we daarvoor nodig?

De sector Risicobeheersing moet alert zijn op haar omgeving en de eventuele wijzigingen die daar gaan plaatsvinden. Voorbeelden daarvan zijn het aardbevingsrisico of gemeentelijke herindelingen en eventuele gewijzigde takenpakketten die gemeenten met de omgevingsdienst afsprekt. Maar ook gaat het dan om voor aangekondigde wetswijzigingen zoals de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en de Wet Private Kwaliteitsborging Bouw. Nu is nog niet te zeggen wanneer deze wetswijzigingen ingaan, maar zij gaan naar verwachting iets betekenen voor de rol van de veiligheidsregio in brandveiligheid.

Om de complexe dynamiek van wetgeving en omgeving goed te kunnen volgen is een goed opgeleide bezetting van de sector Risicobeheersing noodzakelijk. Blijven investeren in het actueel houden en versterken van kennis is daarin van belang.

Om goed te kunnen samenwerken met en goed te werken voor onze partners is een flexibele manier van informatievoorziening essentieel. Goede afspraken met de partners en het beschikbaar hebben van de juiste informatiseringsgereedschappen kunnen daarbij van belang zijn.

1.2.3 Operationele ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Vanuit de sector Operationele Ondersteuning wordt door de teams Communicatie, Expertise en Vakbekwaamheid inhoudelijk ondersteuning gegeven aan de andere onderdelen van de organisatie, in het bijzonder de sector Incidentbestrijding. Ook wordt vanuit de drie teams essentiële inhoudelijke ondersteuning gegeven aan het programma Crisisbeheersing. Er ligt dan ook een diversiteit aan aandachtsvelden binnen de sector.

Hoe willen we dat bereiken?

Communicatie

Een van de aandachtsvelden is voor Communicatie het communicatiever maken van de organisatie. Dat betekent ondermeer het coachen en ondersteunen van medewerkers bij het uitdragen van het gedachtengoed van de organisatie en ze, als echte ambassadeurs, in te zetten bij het laden van onze merken. En dat betekent scherpe keuzes maken en elkaar (intern en extern) helpen om de eigen verantwoordelijkheid te kunnen pakken. Ze daarmee vertrouwen geven in het zelf vervaardigen van goede eenvoudige (interne) middelen. Onze toegevoegde waarde wordt zichtbaar in:

- Het verzorgen van goede basisdocumenten waarop men zelf content kan plaatsen
- Het koppelen van diverse interne digitale kanalen voor een betere informatievoorziening

Een ander aandachtspunt is het zichtbaar maken van onze meerwaarde als organisatie, voor, tijdens en na calamiteiten. Zo kunnen we ons verantwoorden naar onze opdrachtgevers en de maatschappij. Communicatie gaat steeds meer via online kanalen, die we ook willen gebruiken als podium voor onze partners en inwoners. De conversatie aangaan in plaats van zenden om tot meer maatwerk oplossingen te komen op basis van behoefte. Onze toegevoegde waarde wordt daarbij zichtbaar in:

- Het beter inrichten van onze VRG website, en uitbreiden met (crisis)functionaliteit
- Het opzetten van een vraaggestuurde risicocommunicatie campagne

We blijven actief verhalen en voorbeelden delen om onze missie, visie en ambities te onderstrepen. Daarnaast willen we nauw betrokken zijn bij ontwikkelingen die de potentie hebben de reputatie te schaden en proberen dit door zorgvuldig geplande communicatie in een uitgekende mix naar de juiste stakeholders tot een minimum te beperken. Onze toegevoegde waarde hierbij is:

- Het opzetten van een verbeterde reputatiemanagement en webcare

We komen gevraagd en ongevraagd in actie. We zijn een klein, maar toegankelijk en proactief team. Initiatiefrijk, klantgericht en hulpvaardig. Wij stimuleren, ondersteunen en coachen anderen in de organisatie bij het oppakken van hun communicatierol. En waar nodig remmen we af of nemen het stokje over. Samen geven we betekenis aan onze organisatie.

Expertise

Team expertise vervult de rol van kenniscentrum en maakt daarbij nadrukkelijk gebruik van de kennis en ervaring uit het veld en de expertise die belegd is bij de andere diensten en sectoren binnen Veiligheidsregio Groningen. Team expertise levert operationele ondersteuning aan de diverse lagen binnen de organisatie, strategisch, tactisch en operationeel. De belangrijkste twee taakvelden hierin zijn brandweezorg en crisisbeheersing. Om beide taakvelden zo optimaal mogelijk te kunnen ondersteunen zal in 2018 nog meer in contact getreden worden met de diverse gebruikers, de andere diensten en sectoren binnen Veiligheidsregio Groningen en externe partners.

Onze werkomgeving is continu in verandering zowel qua omvang als in complexiteit. De diverse werkzaamheden worden gekenmerkt door de grote diversiteit aan uiteenlopende verantwoordelijkheden. Dit vereist vooral een flexibele en pragmatische instelling, maar ook nieuwsgierigheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Met deze instelling en eigenschappen zal in 2018 met gedrevenheid gewerkt worden aan onderstaande deelgebieden:

- Strategische planvorming zowel mono- als multidisciplinaire (bv. Dekkingsplan, Bereikbaarheidskaarten, Incident bestrijdingsplannen en Rampbestrijdingsplannen)
- Operationele ondersteuning (Operationeel handboek, Brandweer App, Beheer LCMS)
- Brandonderzoek
- Arbeidsveiligheid (RI&E)
- Business Intelligence
- Nazorg, mentale veerkracht
- doorontwikkeling jeugdbrandweer
- Kennisregie, leren en evalueren
- Intern beheer C2000, P2000, WAS (waarschuwings- en alarmeringssysteem) en MKNN
- Advisering, begeleiding, innovatie, aanschaf en vervanging op het gebied van materiaal/materieel
- Brandweerspecialismen (industriële brandbestrijding, scheepsbrandbestrijding, waterongevallen, IGBS)
- Een doorlopend aandachtspunt voor het team Expertise is het bewaken van de balans tussen werkaanbod en beschikbare capaciteit / mogelijkheden.

Vakbekwaamheid

Het team vakbekwaamheid werkt met een toekomstgerichte blik samen met de verschillende afdelingen en de collega's die vakbekwaam gaan worden en blijven. Het team geeft maatwerk en werkt nauw samen met de afdelingen van de veiligheidsregio en op de schaal van Noord Nederland. Brandweermensen en collega's die een rol hebben in de crisisbeheersing en dus vakbekwaam moeten worden en blijven worden functioneel en maatgericht bedient door het team vakbekwaamheid. Eigenaarschap heeft een belangrijke rol binnen het vakbekwaam worden en blijven.

Verbinden en afstemmen: De kernteams (brand, technische hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, waterongevallen, mens in ontwikkeling, multidisciplinair) zijn ingebed in de organisatie en niet alleen meer van vakbekwaamheid. Vakbekwaamheid zoekt afdelingen op en werkt er nauw mee samen (zoals IB, RB, Expertise, DPOO, etc). In Noord Nederland werken wij op het gebied van vakbekwaamheid nauw samen met elkaar, voorbereidingen en oefeningen doen wij zoveel mogelijk samen. Elke post heeft een oefenprogramma die afgestemd is op de risico's binnen het betreffende verzorgingsgebied en op de prioriteiten van onze regio. Samen bouwen aan onze vakbekwaamheid!

Vooruit zien / toekomstgericht: In nauwe samenwerking met de andere sectoren binnen de VRG is duidelijk welke initiële repressieve opleidingen er in 2018 gevolgd en ingekocht gaan worden. De clustercommandanten hebben een duidelijk opleidingsplan aan de hand van de richtlijnen van IB over aanname en opleidingen, vakbekwaamheid ondersteunt daarbij. In nauwe samenwerking met de crisispartners en brandweercollèga's maken wij oefenprogramma's en maken we procesafspraken over de kosten en werkwijze. De PCDA cirkel speelt hierbij een rol, vakbekwaamheid start niet alleen haar processen maar bekijkt en bedenkt aan de voorzijde hoe het proces gaat lopen.

Vakmanschap/eigenaarschap : Collega's willen vakbekwaam zijn en voelen zich verantwoordelijk en eigenaar van hun eigen vakmanschap. Het team vakbekwaam is ingericht om maatwerk te leveren en daarmee het vakmanschap en eigenaarschap te stimuleren. In 2018 zal vanuit Vakbekwaamheid samenwerking op 3Noord niveau waar mogelijk verder uitgebreid gaan worden. Het overleg Vakbekwaamheid Noord Nederland (VNN) vormt hiertoe het platform; van hieruit wordt vorm en inhoud gegeven aan samenwerking en implementatie van landelijke ontwikkelingen op gebied van Vakbekwaamheid, zoals het project Versterking Brandweeronderwijs. Het opleidingsinstituut BON (brandweer opleidingen Noord) neemt deel aan dit overleg, vormt een verbindend onderdeel en maakt onderdeel uit van de samenwerking.

1.2.4 Personeels- & organisatie ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

De dienst personeels- & organisatie ontwikkeling (hierna: DPOO) werkt vanuit de ambitie dat VRG een organisatie wil zijn, die staat voor haar kerntaak: zorg voor veiligheid(sgevoel) in de provincie Groningen, die weet wat de maatschappij nodig heeft en daarin een duidelijke meerwaarde heeft. Daarom vragen we van onze medewerkers dat ze ondernemerschap tonen, met elkaar en anderen samenwerken, zich ontwikkelen in hun vak, zelfkennis hebben en inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Van leidinggevenden verwachten wij dat zij richting en ruimte geven aan medewerkers, hen coachen en ondersteunen en zelf het goede voorbeeld geven.

Als organisatie willen we waarden gedreven, effectief en flexibel ingericht en georganiseerd zijn, met ruimte voor zelforganisatie bij de vrijwilligers- en beroepsploegen. Verantwoordelijkheden worden zo laag mogelijk in de organisatie belegd (wie het weet, mag het zeggen). De blik is naar buiten gericht, er is een innovatieve cultuur en er is sprake van horizontaal samenspel en co creatie. Als ondersteunende dienst is DPOO ook daadwerkelijk ondersteunend aan het primaire proces.

Naast de advies- en ontwikkelrol biedt DPOO een gedegen personele basis, met een correcte personeels- en salarisadministratie, goede arbeidsvoorwaarden en een duurzaam personeelsbeleid.

Hoe willen we dat bereiken?

Wij zien organisatieontwikkeling als een dynamisch samenspel tussen samenleving, organisatie en medewerkers. We investeren op verschillende manieren in de ontwikkeling van onze medewerkers. Dit doen we door middel van advisering aan leidinggevenden en medewerkers, een organisatie breed opleidingsaanbod, leiderschapontwikkeling, teamontwikkeling (maatwerk), vakbekwaamheidsprogramma en werkplekleren.

In 2017 werken we aan het opstellen van een nieuwe strategische koers voor de komende jaren. De strategische koers zal leidend zijn voor onze activiteiten op het gebied van personeels- en

organisatieontwikkeling in 2018. De verbinding met bestuur, inwoners en bedrijven zal daarin een belangrijk thema zijn, evenals het ontwikkelen van een innovatieve cultuur. Daarnaast lopen er projecten, zoals Incidentbestrijding 2.0, Anders Werken (bij de beroepsbrandweer), het toevoegen van de nieuwe personeelscategorie 'de niet-repressieve vrijwilliger' en de Ontwikkeling Operationele Rollen, die vanuit DPOO worden ondersteund en elk op hun eigen wijze bijdragen aan de organisatieontwikkeling. Tot slot zullen wet- en regelgeving en CAO-afspraken geïmplementeerd worden, zoals afspraken ten aanzien van FLO en de participatiewet.

1.2.5 Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

De dienst bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie op het gebied van financiën, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop. Voor 2018 formuleren we de volgende speerpunten:

- De doorontwikkeling van de vastgoed functie; dit betekent de implementatie van het in 2017 te ontwikkelen meerjarenonderhoudsplan, het aangaan van contracten hiertoe en de doorontwikkeling en realisatie van de nieuwbouwplanning.
- Meer inzicht in onze financiële positie op lange termijn, waaronder de doorontwikkeling van het meerjareninvesteringsplan op basis van het project Incidentbestrijding 2.0.
- Een nieuwe wijze van het gebruik van ICT waarbij we zowel aansluiten bij noodzakelijke landelijke bewegingen als bij ontwikkelingen als werken in de "cloud".

Hoe willen we dit bereiken?

De overige bedrijfsvoeringprocessen zullen steeds verder worden gestroomlijnd en de nadruk zal blijven liggen op efficiënte en doeltreffende inrichting teneinde de primaire processen te ondersteunen. Naast de aansluiting met het primaire proces zullen we ook nadrukkelijk de verbinding zoeken met de veiligheidsregio's elders in het land. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking in aanbestedingstrajecten, landelijk en op 3-noord niveau en het delen van en in "best practices" op het gebied van informatiemanagement.

Ons financieel inzicht en beheer zal verder worden versterkt door het optimaliseren van onze interne beheersingsmaatregelen in de processen. Dit doen we in overleg met de accountant, waarbij we de accountant vragen de bevindingen naar aanleiding van de interimcontrole (de controle op de processen) te verwoorden in een managementletter aan de directie. Daarnaast ontwikkelen we onze contractmanagement en treasuryfunctie verder door en zal ook de nieuw in te richten projectadministratie leiden tot meer (financieel) inzicht.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Ervan uitgaande dat de autonome ontwikkelingen als loon en prijscompensatie zich in de begroting 2018 doorvertalen, kunnen de genoemde activiteiten binnen de sectoren en diensten uitgevoerd worden binnen het bestaande raamwerk. Dit wordt verder toegelicht in het hoofdstuk financiële begroting.

Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	Begroting 2017	Begroting 2018	Vershil
Bijdrage gemeente	35.777	38.190	2.413
BDuR	5.330	5.410	80
Overige baten	485	485	-
Totale baten	41.592	44.085	2.493
Personele lasten	27.035	28.655	1.620
Materiele lasten	14.557	15.430	873
Totale lasten	41.592	44.085	2.493
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-

Beleidsindicatoren	W'2016	B' 2017	B'2018
Formatie	0,495	0,495	0,495
Bezetting	0,496	0,496	0,496
Apparaatskosten	71,42	71,42	71,42
Externe inhuur	5,38	5,29	4,68
Overhead	20,7%	20,7%	20,7%

1.3 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Programma: Rampenbestrijding en Crisisbeheersing
 Portefeuillehouder: P. Smit
 Directeur: W. Mansveld

Toelichting

De multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing maken deel uit van de organisatie VRG. Deze taken zijn - als programma - binnen de gehele organisatie van VRG belegd. Daarnaast heeft VRG een regie- en platformfunctie voor de multidisciplinaire samenwerking tussen verschillende partners waarmee ten tijde van crises kan of moet worden samengewerkt.

Kaderstellende beleidsnota's	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Regionaal Risicoprofiel 2016-2019	Algemeen Bestuur VRG	15 april 2016
Beleidsplan Veiligheidsregio 2016-2019	Algemeen Bestuur VRG	15 april 2016
Beleidsplan multidisciplinair Opleiden en Oefenen 2016-2019	Algemeen Bestuur VRG	4 december 2015
Regionaal Crisisplan	Algemeen Bestuur VRG	21 februari 2014 Vaststelling herziening gepland in juli 2018
Kaders voor de GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe	Directiebestuur Crisisbeheersing	4 oktober 2013

Wat willen we bereiken?

Onze missie is samen werken aan veiligheid in Groningen. Wij werken innovatief en betrouwbaar aan veiligheid en maken daarbij gebruik van de kracht van de samenleving.

VRG staat voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, zoals beschreven in de WvR en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken. Vanuit de organisatie VRG voeren we de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing uit.

In samenwerking met onze crisispartners¹ is onze verantwoordelijkheid het in beeld brengen en houden van de regionale risico's, het bepalen van beleid ten aanzien van het omgaan met deze risico's en het adequaat functioneren van de crisisorganisatie in onze regio voorop.

Hoe willen we dit bereiken?

Prioriteiten in 2018

In 2017 is de actualisatie van het Regionaal Crisisplan in gang gezet en de planning is dat deze medio 2018 wordt vastgesteld. Er zal gericht aandacht worden besteed aan de uitvoering van onze beleidskeuzes in het Beleidsplan 2016-2019 en de voorbereiding op onze prioritaire thema's Aardbevingen, Continuïteit van de Samenleving, Water en Evacuatie, Nucleaire Veiligheid en Terrorisme. Daarbij wordt vooral geïnvesteerd op

¹ Het samenwerkingsverband VRG bestaat uit de volgende partners: Brandweer, Politie, GHOR, GKG, Defensie, Waterschappen, Openbaar Ministerie, Omgevingsdienst en Provincie

de doorontwikkeling van verbinding van risico- en crisisbeheersing en de implementatie van het project 'Effectieve en Flexibele Crisisorganisatie' dat in 2017 gestart is. Beide trajecten vergen continue alertheid op nieuwe inzichten en ontwikkelingen ten aanzien van geprioriteerde risico's.

Uitvoering van Multidisciplinaire taken

Vanuit de organisatie VRG voeren we regulier de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing uit binnen de volgende dossiers:

- **Beleid:** ontwikkeling en beheer regionaal risicoprofiel, beleidsplan Veiligheidsregio, beleidsplan
- **Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen, Kaders voor de GRIP in Noord-Nederland, continuïteit, etc.**
- **Planvorming :** regionaal crisisplan, incidentbestrijdingsplannen, rampbestrijdingsplannen
- **Multidisciplinaire Opleidingen Trainen en Oefenen (hierna: MOTO):** vakbekwaamheid van de multidisciplinaire functies en teams in hoofdstructuur van de crisisbeheersing
- **Risico- en crisiscommunicatie:** communicatie voor en tijdens crises, stimuleren van eigen verantwoordelijkheid burger, inzet nieuwe media
- **Kwaliteitszorg:** het evalueren en leren van oefeningen en incidenten, zorgen voor een duurzaam lerende organisatie
- **Netcentrisch werken:** beheer en doorontwikkeling van het multidisciplinair informatiemanagement, zowel vakinhoudelijk als organisatorisch
- **Relatiebeheer vitale partners:** opbouwen en onderhouden van contacten met vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur
- **Alarmering:** zorgdragen voor een vlekkeloze alarmering van de hoofdstructuur van de crisisbeheersing. Dat doen we door het maken van heldere afspraken met meldkamer en te alarmeren partijen en het regelmatig uitvoeren van proefalarmeringen.

Samenwerking met crisispartners

We werken met onze crisispartners multidisciplinair samen op bovengenoemde dossiers. Samen met onze partners hebben wij het Beleidsplan VRG 2016-2019 opgesteld waarin wij de prioriteiten voor onze samenwerking in het programma Crisisbeheersing benoemd hebben. In het programma Crisisbeheersing bieden we onze partners een platform om - structureel of tijdelijk wanneer het nodig is - samen te werken; crisisbeheersing valt of staat immers met samenwerken en elkaar kennen.

Deelprogramma Aardbevingen

Op dit moment vindt overleg plaats met de nationaal coördinator over de inhoud en financiering van het totale aardbevingsprogramma. De uitkomsten hiervan zullen samen met de aanpak nog bestuurlijk worden voorgelegd. Uitgangspunt hierbij is dat externe financiering benodigd is, gezien het vervallen van de huidige externe financiering halverwege 2017.

Hoe willen we dat bereiken?

Alle genoemde ontwikkelingen kunnen binnen de onderstaande begroting worden uitgevoerd.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding	Begroting 2017	Begroting 2018	Vershil
Bijdrage gemeente	429	448	19
BDuR	469	469	-
Overige baten	200	-	-200
Totale baten	1.098	917	-181
Personele lasten	913	765	-148
Materiele lasten	185	152	-33
Totale lasten	1.098	917	-181
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-

Beleidsindicatoren	W'2016	B'2017	B'2018
Formatie	0,015	0,015	0,015
Bezetting	0,013	0,013	0,013
Apparaatskosten	1,57	1,57	1,57
Externe inhuur	0	0	0
Overhead	12,7%	12,7%	12,7%

1.4 Gemeentelijke Kolom Groningen

Programma:	Gemeentelijke Kolom Groningen
Portefeuillehouder:	L. Kompier
Directeur:	F. Wiertz

Toelichting

De Gemeentelijke Kolom Groningen (hierna: GKG) is het organisatieonderdeel van VRG dat zowel in de voorbereiding als in de uitvoering regionaal is belast met de zorg voor bevolkingszorg: de gemeentelijke- of bevolkingszorgprocessen van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De GKG organiseert als volwaardige crisispartner vanuit de visie op eigentijdse bevolkingszorg de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GKG werkt vanuit één loket en is daarmee een efficiënte, effectieve en doelmatige organisatie voor 23 gemeenten. De GKG is belast met voorbereiding op en organisatie van bevolkingszorgprocessen (communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning) en draagt zorg voor de advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening.

Het regionale Team Bevolkingszorg geeft tijdens een incident, ramp of crisis uitvoering aan de bevolkingszorgprocessen. Het team bestaat uit ongeveer 300 regionale medewerkers van de 23 Groninger gemeenten en is op het gebied van communicatie aangevuld met medewerkers van de samenwerkende crisispartners. Naast het regionale team heeft iedere gemeente ook lokaal nog een klein team van medewerkers die voornamelijk een lokale ondersteunende rol hebben, onder andere voor het Gemeentelijk Beleidsteam in hun gemeente.

Missie of doelstelling

De GKG realiseert als volwaardige crisispartner vanuit de één loketgedachte voor en met de 23 gemeenten in VRG de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de uitvoerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises.

De prestaties voldoen aan de wettelijke vereisten en de landelijke en regionale uitgangspunten zoals die door het Veiligheidsberaad en het Algemeen Bestuur van VRG zijn vastgelegd voor bevolkingszorg.

Voor de nieuwe werkwijze van bevolkingszorg ("eigentijdse bevolkingszorg") in VRG gelden onder andere de kwaliteitscriteria en prestatie-eisen van 'Bevolkingszorg op orde 2.0' en het project GROOTER.

GKG en Bevolkingszorg

Wat willen we bereiken?

- Goede voorbereiding op incidenten, rampen en crises door planvorming, opleiden - trainen - oefenen, advisering, evaluatie en de organisatie van het regionale Team Bevolkingszorg.
- Een adequaat en effectief regionaal Team Bevolkingszorg bestaande uit regionale expertteams die binnen VRG snel kunnen worden ingezet om de kwaliteit en flexibiliteit te leveren voor gemeenten. Het Team Bevolkingszorg kent de volgende vastgestelde hoofdtaken: (crisis)communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning (inclusief preparatie nafase).

Hoe willen we dat bereiken?

- Uitvoering van de gemeentelijke taken ter voorbereiding op incidenten, rampen en crises.
- Het verzorgen van de monodisciplinaire bevolkingszorgtaken, waaronder:

- Organiseren, beheren en aansturen van de GKG, waaronder het Netwerkteam (de 'koude organisatie') en het Team Bevolkingszorg (de 'warme' organisatie) met inbegrip van de piketfuncties.
- Planvorming: beheren van het Plan Bevolkingszorg en onderliggende draaiboeken en handboeken.
- Adviseren van gemeenten, veiligheidsregio en crisispartners
- Opleiding, training en oefeningen (hierna: OTO) van het Team Bevolkingszorg.
- Bijdragen aan de realisatie van het beleidsplan VRG en de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing welke deel uitmaken van het 'programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing' zoals de gezamenlijke planvorming, multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen, risicocommunicatie en informatiemanagement.
- De activiteiten van de GKG zijn beschreven in de Producten en dienstencatalogus, het OTO-jaarplan en de werkbeleidsbegroting van de GKG.
- Uitvoering van de bevolkingszorgtaken (gemeentelijke processen in de rampenbestrijding en crisisbeheersing) tijdens incidenten, rampen en crisis, door inzet van (functionarissen van) het regionale Team Bevolkingszorg.

Wat hebben we daar voor nodig?

Het programma GKG kent een eenmalige uitzetting in 2018 van de bestaande begroting voor een bedrag van € 60 duizend. Dit zal verder worden meegenomen in het vervolg van de takenevaluatie waarbij gezocht wordt naar verlaging van deze structurele lasten.

Gemeentelijke Kolom Groningen	Begroting 2017	Begroting 2018	Vershill
Bijdrage gemeente	820	917	97
BDuR	80	-	-80
Overige baten	-	-	-
Totale baten	900	917	17
Personele lasten	834	850	16
Materiele lasten	66	67	1
Totale lasten	900	917	17
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-

Beleidsindicatoren	W'2016	B'2017	B'2018
Formatie	0,013	0,013	0,013
Bezetting	0,013	0,013	0,013
Apparaatskosten	0	0	0
Externe inhuur	0	0	0
Overhead	17,0%	17,0%	17,0%

1.5 GHOR

Programma:	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
Portefeuillehouder:	B. Hoekstra
Directeur:	J. Rietveld

Meerjaren perspectief 2017-2020 GHOR Groningen

Met ingang van april 2017 is het GHOR Bureau Groningen zowel bestuurlijk als organisatorisch ondergebracht bij de VRG. Het GHOR Bureau is gehuisvest bij GGD Groningen, vanwege de nauwe samenwerking met de specialisten op het gebied van medische milieukunde, gevaarlijke stoffen, infectieziektebestrijding, technische hygiënezorg, gezondheidsonderzoek bij rampen en psychosociale hulpverlening, het inzetten van de overige medewerkers van GGD Groningen voor de crisisorganisatie en de eindverantwoordelijkheid van de DPG.

De Geneeskundige Hulpverlening Organisatie in de Regio (GHOR) is, op grond van artikel 1 van de WvR, belast met:

- De coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en
- De advisering van overheden en organisaties op dat gebied

Deze wettelijke taak heeft het GHOR Bureau Groningen uitgewerkt in een missie en visie. Vanuit onze kernwaarden (betrouwbaar, gedreven, innovatief, herkenbaar en toegankelijk) zetten wij ons in voor een toekomstbestendige (crisis)organisatie in 2020; een GHOR die in een veranderende omgeving is voorbereid op haar taak.

Een hervorming van het crisismodel, met voldoende getrainde en geoefende collega's op piket, leidt tot een toekomstbestendige crisisorganisatie. De voor ogen staande wijziging van functies binnen het crisismodel wordt onderbouwd door de voorgestelde wijzigingen van het Besluit veiligheidsregio's.

Missie en visie

De GHOR is verantwoordelijk voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises. De geneeskundige hulpverleningsketen bestaat uit meerdere autonome partijen, zoals de Regionale Ambulancevoorzieningen, zorginstellingen en huisartsenposten, die ieder een eigen verantwoordelijkheid hebben bij de voorbereiding op en de werkzaamheden bij een incident. Zo zijn de zorginstellingen zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg die zij leveren onder alle omstandigheden. De partners in de hulpverleningsketen dienen goed op elkaar te zijn afgestemd om een adequaat zorgproces te kunnen organiseren bij een ramp of crisis. De GHOR brengt deze partijen bij elkaar op zowel strategisch als tactisch/operationeel niveau om afspraken te maken over samenwerking, aansluiting en afstemming. Voor een goede hulpverlening is verder samenwerking nodig tussen de zorgketen en de veiligheidspartners brandweer, politie en gemeenten.

Daarnaast vormt de GHOR de spil tussen de partners uit de acute zorg, veiligheid en het openbaar bestuur, in de (voorbereiding op) rampenbestrijding en crisisbeheersing. Ons team is gedreven om samen met onze partners te werken aan een toekomstbestendige (crisis)organisatie. Dit resulteert in de volgende missie en visie.

De missie van de GHOR Groningen is:

Samen werken aan de gezondheid en veiligheid van iedereen in de regio Groningen bij rampen en crises.

De GHOR is een netwerkorganisatie en wil een betrouwbare en toegankelijk partner zijn voor al onze partners. Daarvoor dient de GHOR Groningen een herkenbare identiteit te hebben, zodat voor onze partners duidelijk is waarvoor zij ons kunnen raadplegen.

Ook instellingen die geen actieve rol hebben in de crisisbeheersing (zoals de sector verpleging en verzorging) adviseren wij over voorbereiding bij rampen en crises. Zorgcontinuïteit is immers een kwetsbaar goed. Brand, stroomuitval of een epidemie onder het personeel zijn voorbeelden van situaties die een disbalans in de reguliere zorg kunnen veroorzaken. De GHOR Groningen informeert over dergelijke risico's en adviseert in de voorbereiding op incidenten.

De visie van de GHOR Groningen:

Tijdens rampen en crises coördineert en regisseert de GHOR processen in de acute - en publieke gezondheidszorg. De GHOR beschikt over een crisisorganisatie met functionarissen die hier dag en nacht voor oproepbaar zijn.

Als voorbereiding op mogelijke rampen en crises houden wij ons dagelijks bezig met scenario-, verbeter- en incidentmanagement, geven wij adviezen, alerteren, verbinden en informeren (netwerk)partners op het gebied van Zorg, Veiligheid en Bestuur. Daarnaast houden wij ons bezig met Opleiden, Trainen en Oefenen van de (eigen) crisisorganisatie en het adviseren van (netwerk)partners hierover.

Wat willen we bereiken?

Onze ambitie is het opnieuw vormgeven van de GHOR om te komen tot een toekomstbestendige (crisis)organisatie! Iedere medewerker van de GHOR weet (in samenhang) zijn of haar rol, taak en bevoegdheid in de crisisorganisatie en is daarvoor opgeleid, getraind en geoefend. Deze ambitie leidt tot 3 strategische doelstellingen van GHOR Groningen voor 2020.

- GHOR Groningen is klaar voor de toekomst;
- GHOR Groningen heeft informatiemanagement op orde;
- GHOR Groningen is optimaal gepositioneerd in het netwerk.

Deze doelstellingen zijn verder beschreven in een meerjaren beleidsplan 2017-2020 en zijn gebaseerd op algemene en maatschappelijke ontwikkelingen. GHOR Groningen is risicogericht en stelt zich innovatief op, onder andere om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen zoals het gebruik van sociale media bij de beeldvorming van een ramp of incident.

Het meerjaren beleidsplan zal worden vastgesteld door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) en zal worden gedeeld met de portefeuillehouder en onze belangrijkste partners.

Hoe willen we dat bereiken?

Voor het jaar 2018 betekent dit dat we verder gaan met de ontwikkeling die we hebben ingezet, namelijk: De GHOR is bezig met het ontwikkelen van een nieuw werkmodel voor zowel de koude als de warme taken. Voor de warme taken betekent dit werven en opleiden van (nieuwe) crisisfunctionarissen gebaseerd op de invulling van ons nieuwe crisismodel GHOR.

Voor de koude taken zal bestaande vacature ruimte ingevuld worden indien dit nodig is. Dit zal helder worden als we na het vaststellen van het nieuwe crisismodel ook de bureauorganisatie opnieuw gaan bekijken. Van belang hierbij is dat de koude organisatie aansluit op de warme organisatie.

Verder zijn er mogelijk middelen nodig ter ondersteuning van de nieuwe organisatie (o.a. op ICT gebied). Voor een deel zal dit ook te maken hebben met de overgang naar VRG waarbij we opnieuw moeten kijken welke ondersteuning we nodig hebben en hoe we dat dan gaan organiseren.

Wat hebben we daar voor nodig?

Alle genoemde ontwikkelingen kunnen binnen de bestaande beleidsbegroting worden uitgevoerd.

GHOR	Begroting 2017	Begroting 2018	Vershil
Bijdrage gemeente	597	425	-172
BDuR	1.181	1.181	0
Overige baten	-	-	-
Totale baten	1.778	1.606	-172
Personele lasten	1.778	1.606	-172
Materiele lasten	0	0	0
Totale lasten	1.778	1.606	-172
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-

Beleidsindicatoren	W'2016	B'2017	B'2018
Formatie	0,017	0,017	0,017
Bezetting	0,014	0,017	0,017
Apparaatskosten	0	0	0
Externe inhuur	0	0	0
Overhead	18,0%	18,0%	18,0%

1.6 Overhead

Om het bestuur op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt conform BBV (besluit Beleidsbegroting en Verantwoording) in het programmaplan een apart overzicht opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, is een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Conform de notitie Overhead BBV (juli 2016) zijn alle kosten beoordeeld op aard (overhead of primair).

De overhead komt als volgt tot uitdrukking in het overzicht baten en lasten. De totale overhead conform BBV definitie is totaal begroot op 21% uitgedrukt in euro's van de totale lasten van VRG.

Overzicht baten en lasten (conform artikel 17 BBV)

	Baten	Lasten	Saldo
Brandweezorg incl. Meldkamerfunctie	38.020	34.816	3.204
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	448	727	-279
Gemeentelijke Kolom Groningen	917	857	60
GHOR	625	1.317	-692
Algemene dekkingsmiddelen	7.545	-	7.545
Overhead	-	9.838	-9.838
Heffingen VPB	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-
Saldo van baten en lasten	47.525	47.525	-
Reservemutaties per programma			
Brandweezorg incl. Meldkamerfunctie	-	-	-
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	-	-	-
Gemeentelijke Kolom Groningen	-	-	-
GHOR	-	-	-
Resultaat	47.525	47.525	-

2 Paragrafen

In de beleidsbegroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersingsmaatregelen, alsmede tot de lokale heffingen. Voorgeschreven paragrafen die niet voor VRG aan de orde zijn, worden niet in de beleidsbegroting opgenomen.

2.1 Gemeentelijke bijdragen en Lokale heffingen

Het belangrijkste doel van VRG is de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Rampenbestrijding & Crisisbeheersing. Daarnaast maken bestuurlijk gezien de GHOR en GKG deel uit van VRG. De GHOR maakt organisatorisch onderdeel van de GGD uit. De GKG voert haar taken zelfstandig uit vanuit een centrumorganisatie. In de gemeenschappelijke kosten zijn ook de kosten van GHOR en GKG opgenomen. De voor de uitvoering van de taken van VRG gemaakte kosten worden, onder aftrek van rijksbijdragen toegerekend aan de deelnemende gemeenten, conform een vooraf overeengekomen verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is een mix van inwonerbijdrage en een verdeelsleutel die samenhangt met het fictief aandeel brandweezorg in het gemeentefonds.

Conform de fasering genoemd in artikel 24a (Wet op de VGR) is de gemeentelijk bijdrage voor brandweezorg en meldkamer aan de beleidsbegroting 2018 nu het eerste jaar volledig gebaseerd op 100% van de inkomsten in het gemeentefonds in het cluster OOV.

Naast genoemde kostenverrekening komen geen door het veiligheidsbestuur vast te stellen lokale heffingen voor.

2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen financiële maatregelen zijn getroffen en die wel van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op grond van de WVR staan de deelnemers (=gemeenten) garant voor financiële tekorten en risico's. Ondanks de wettelijke garantie voor de leden van VRG is een weerstandsvermogen noodzakelijk voor continuïteit en het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid. Een goed reservebeleid voorkomt dat gemeenten op onverwachte momenten financieel moeten bijspringen. De beoordeling van het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de beleidsbegroting is. Een robuuste beleidsbegroting houdt volgens de BBV-voorschriften in dat niet elke financiële tegenvaller in de beleidsbegroting dwingt tot bezuinigen. De beoordeling van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- Een inventarisatie van de risico's.
- Het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Beoordeling van het weerstandsvermogen.

Beleid

VRG hanteert de volgende beleidsbegrotingsdiscipline:

De exploitatie van VRG bestaat uit gemeenschappelijke taken, gefinancierd volgens de verdeelsleutel middelen cluster OOV in het gemeentefonds. Voor de gemeenschappelijke taken is egalisatie van niet-

begrote baten en lasten via een beperkte algemene reserve toegestaan. Als de afwijkingen op gemeenschappelijke taken de grenzen van de algemene reserve te buiten gaan, worden deze ook met de deelnemende gemeenten verrekend. Het financiële beleid is erop gericht dergelijke nacalculatorische verrekeningen tot een minimum beperkt te houden.

Weerstandscapaciteit VRG

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover VRG beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de verwachte stand van de reserves waarover VRG per 31-12-2017 beschikt bij ongewijzigd beleid.

Reserves (*1.000)	31-12-2016	Bestemming resultaat 2016	Onttrekking 2017	31-12-2017	Weerstandsvermogen
Algemene reserves					
VRG	2.065	689	-	2.754	2.754
GKG	-	-	-	-	-
Totaal algemene reserves	2.065	689	-	2.754	2.754
Bestemmingsreserve					
Materieel VRG	2.011	-	-	2.011	-
BTW GKG	129	-129	-	-	-
Friciekosten	-	-	-	-	-
Nieuw Beleid	-	-	-	-	-
Aanvullende demping herijking	-	200	-200	-	-
Huisvesting	-	663	-663	-	-
BTW GHOR	-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserve	2.140	734	-863	2.011	-
Totale reserves	4.205	1.423	-863	4.765	2.754

In bovenstaande geprognosticeerde stand is met de volgende mutaties rekening gehouden:

- De voorgestelde resultaatbestemming 2016.
- De voor het boekjaar 2017 begrote mutaties in de reserves.
- De voor het boekjaar 2017 verwachte inzet van de bestemde reserves per einde boekjaar conform hun doelstelling.

Tot het weerstandsvermogen wordt het algemene reserve VRG gerekend. Deze is beschikbaar voor alle programma's om een tekort in de exploitatie op te vangen en ter dekking van de risico's. Bestemmingsreserves worden tot het weerstandsvermogen gerekend voor zover er nog geen verplichting op rust, omdat het bestuur de bestemming van deze middelen kan en mag wijzigen. De

bestemmingsreserve 'Materieel VRG' wordt in bovenstaand overzicht niet tot het weerstandsvermogen gerekend, omdat deze (grotendeels) bestemd is om de kapitaallasten op de gedane en toekomstige investeringen in het regionaal materieel te kunnen dekken. Het gaat hierbij om activa die door het Rijk zijn geschonken, waarvoor vervanging voor eigen rekening komt. VRG stelt een meerjaren investeringsbeleidsbegroting op, die inzicht geeft in uitputting van deze reserve in het jaar 2018. De onttrekking van deze reserve wordt nog bestuurlijk voorgelegd.

Voorzieningen

Ultimo 2017 zullen de volgende voorzieningen mogelijk zijn getroffen, waarvan hieronder weergegeven is welke afloop in 2018 te verwachten valt:

Voorziening (*1.000)	1-1-2018	Vrijval / aanwending	Toevoeging	31-12-2018
BTW herziening kazernes	595	-595	-	-
Personeel gerelateerd	865	-161	-	704
Meerjaren onderhoudsplan (MOP)	-	-	-	-
Totaal	1.460	-756	-	704

- *BTW herziening kazernes, 595 duizend euro*

VRG vergoedt de kosten van de gemeenten die een kazerne hebben gebouwd of verbouwd na 2004 als een deel van het destijds gecompenseerde BTW bedrag met betrekking tot deze bouwactiviteiten terugbetaald moet worden aan de fiscus. De gesprekken met de belastingdienst zijn grotendeels gevoerd en hebben in één zaak tot een beschikking geleid. Voor de kazerne van Nieuwe Pekela is met de belastingdienst in 2016 overeenstemming bereikt, hetgeen tot een vrijval van de voorziening heeft geleid. Verwachting is dat voor afloop van 2018 uitspraak van de belastingdienst is ontvangen, waardoor deze voorziening wordt afgebouwd naar nihil.

- *Personeel gerelateerd, 865 duizend euro*

Deze voorziening bestaat uit twee elementen: een voorziening voor opgelopen gezondheidsschade door medewerkers en het eigen risico WW. VRG is eigenrisicodragers voor de WW. Aan medewerkers waarvan het afscheid in de grondslag ligt van de regionalisering moet een WW-uitkering worden betaald. Een voorziening is hiervoor getroffen. Hierboven weergegeven het verwachte verloop in 2018.

- *Meerjaren onderhoud plan huisvesting (hierna: MOP), 0 duizend euro*

In 2017 zal een nota worden opgesteld waarin duidelijk wordt hoe het onderhoud op de huisvesting zal plaatsvinden. Afhankelijk hiervan wordt mogelijk in 2017 een voorziening gevormd in verband met het MOP. Gezien dit proces is voornamelijk nog geen voorziening ingepland voor 2018.

Risico's:

De risico's voor uitvoering van de veiligheidsregio-taken worden conform vastgesteld beleid gemonitord in het kader van de P&C cyclus. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de risico's die VRG onderkent met mogelijke financiële consequenties en waarvoor geen middelen voor de afdekking bestaan.

Risico	Actueel vanaf	Bedrag structureel	Bedrag incidenteel	Kans
Gezond en veilig werken	2016	150		Hoog
Overdracht MkNN naar LMO, incl. verlies OMS vergoeding	2021	600	200	Hoog
Informatievoorziening	2016	200		Hoog
Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten	2014		500	Hoog
Claims van derden	2014		250	Midden
Claims van eigen personeel	2014		200	Midden
Versneld afschrijven materieel	2014		150	Hoog
Huisvesting- achterstallig Onderhoud	2016		150	Hoog
Organisatorische wijzigingen	2014	PM		Hoog
Reddingsbrigade	2017	30		Hoog
Totaal		980	1.450	
Totaal met kans 'Hoog'		980	1.000	

De risico's worden toegelicht in bijlage II 'Risico's uit paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing'

Beoordeling toereikendheid weerstandsvermogen:

Uit de actuele risico inventarisatie volgen twee soorten risico's: risico's die bij optreden tot structurele lastenverzwaring leiden en risico's die bij optreden tot incidentele lastenverzwaring leiden. In het eerste geval moet een keus gemaakt worden: de gemeentelijke bijdrage aan VRG wordt verhoogd of VRG past haar bedrijfsvoering aan en er wordt bezuinigd. Er kan tevens besloten worden tijdelijk de vrij beschikbare reserves aan te wenden. Uitgangspunt voor de beoordeling van het weerstandsvermogen is dat we dit maximaal één jaar doen. Voor risico's met een incidenteel karakter kunnen vrij beschikbare reserves worden aangehouden. De vastgestelde bandbreedte van de ratio weerstandvermogen ligt tussen de 1,0 en de 1,4. Bovenstaand overzicht laat zien dat de benodigde weerstandscapaciteit 1,980 miljoen euro is wanneer we volgens afspraak alleen de risico's met een hoog kans percentage meenemen. De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,39 beschikbare weerstandscapaciteit.

Kengetallen:

Kengetallen	Realisatie 2016	Begroot 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Netto schuldquote	34,6%	60,4%	66,3%	64,2%	67,4%	67,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	34,6%	60,4%	66,3%	64,2%	67,4%	67,5%
Solvabiliteitsratio	23,0%	13,6%	7,6%	7,7%	7,3%	7,4%
Structurele exploitatieruimte	-2,5%	-2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	pm	pm	pm	pm	pm	pm

De ratio's voor 2017 zijn aangepast naar voortschrijdend inzicht op het verloop van de balansposities in 2016.

- *Netto schuldquote*

De netto schuld quote stijgt en de solvabiliteitsratio daalt in de aankomende jaren doordat nog meer langlopende financiering wordt aangetrokken voor de overname van de laatste kazernes, waarvan het transitie proces nog niet is afgerond. Daarnaast wordt ook financiering aangetrokken voor de vervangende nieuwbouw van een aantal kazernes.

- *Solvabiliteitsratio*

De solvabiliteitsratio daalt sterk mede door de extra benodigde financiering voor de koop van kazernes. Daarnaast wordt ook een bedrag van 863 duizend euro onttrokken aan bestemmingsreserves in 2017 voor huisvestingskosten en demping. In 2018 wordt de bestemmingsreserve voor groot materieel ingezet ter dekking van de investeringen in secundaire bluswater voorziening. Door voorgaande mutaties zal het eigen vermogen in 2018 verminderd zijn.

- *Structurele exploitatie ruimte*

De structurele exploitatie is in 2016 en 2017 negatief omdat structurele lasten worden opgevangen met incidentele inkomsten. Mede daarop volgend is een takendiscussie is gestart gedurende het jaar 2016, waarbij is gekeken hoe dit structureel wordt opgevangen.

Als gevolg van de takendiscussie en de beleidsbegrotingswijzigingen die in 2017 worden doorgevoerd, is de structurele exploitatieruimte vanaf het jaar 2018 weer begroot op 0%.

- *Grondexploitatie*

Alle gronden worden ingezet voor eigen gebruik, er is dus geen sprake van grondexploitatie met andere doeleinden dan waarvoor VRG is ingezet.

- *Belastingcapaciteit*

Met ingang van 1 januari 2016 zijn overheidsdiensten vennootschapsbelasting plichtig. Het wetsvoorstel maakt in beginsel alle overheidsbedrijven belastingplichtig als zij opereren in een markt waar ook private partijen zaken doen. VRG heeft een inventarisatie gemaakt naar mogelijke vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en heeft gezamenlijk met andere veiligheidsregio's in Nederland de belastingdienst om een standpunt gevraagd. Definitieve afspraken hierover worden op dit moment gemaakt. Daarom is het kengetal als pm benoemd.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Gebouwen

In 2016 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de gebouwen, waarin VRG is gehuisvest. Een aantal van de gebouwen is overgedragen aan VRG en een aantal zullen in eigendom blijven van de gemeenten. Hiervoor zijn huurcontracten opgesteld. De transitiefase van eigendomsoverdracht is nog niet geheel afgerond. Maar conform de verwachting van de huidige lopende onderhandelingen met gemeenten zijn ook de kosten van de nog af te ronden transacties voorzien in het jaar 2017.

Het onderhoud van de gebouwen wordt binnen VRG georganiseerd door de afdeling gebouwenbeheer binnen het team facilitair. Naast het bouwkundig onderhoud van de gebouwen wordt ook het uitbestede schoonmaakonderhoud georganiseerd. Bij het uit te voeren onderhoud wordt rekening gehouden met duurzaamheid en het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Een nota onderhoud gebouwen zal in 2017 worden opgesteld en voorgelegd aan het bestuur. Hierin wordt de stand van het onderhoud van de gebouwen voor het heden en de toekomst opnieuw bekeken en wordt aan de hand daarvan een visie en plan uiteengezet. Als basis voor dit plan moeten eerst alle objecten geïnspecteerd zijn door een extern bedrijf. Dit zal de basis vormen van een nieuw meerjareninvesteringplan, waarin alle onderhoudskosten meegenomen zijn van 2017 tot 2026. De

financiële verantwoording van het onderhoud gebouwen zal op verschillende momenten plaatsenvinden. Deze rapportage wordt opgenomen in de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' in de halfjaarrapportage en de jaarrekening.

Materieel

VRG is verantwoordelijk voor het onderhouden van het van de gemeenten overgenomen materieel sinds de regionalisering. De afgelopen jaren moesten er de nodige inhaalslagen worden gemaakt omdat investeringen in verband met de naderende regionalisering zijn uitgesteld of achterwege zijn gebleven.. Op basis van het Regionaal Dekkingsplan 2016-2020, wordt gewerkt aan een visie voor invulling van het benodigde materieel en bezetting. Op basis van een brede inventarisatie van risico's en ontwikkelingen die in het kader van incidentbestrijding op ons af komen, zal een prioritering en aanpak bepaald om te komen tot een toekomstbestendige inzet met de juiste middelen. Dit project zal ook een berekende grondslag vormen voor de toekomstige kapitaallasten.

Het onderhoud van dit materieel vindt plaats conform de onderhoudskalender. De investeringscyclus van dit materieel is voortvarend opgepakt. In de aankomende jaren zal het effect van de inhaalslag op de vervangingscyclus te zien zijn in de exploitatiekosten en kapitaalslasten.

2.4 Financiering

Beleid financieringsrisico's

Het financieringsbeleid van VRG is erop gericht dat VRG in beginsel haar investeringen financiert uit eigen middelen. Indien de middelen ontoereikend zijn, zullen de financieringsrisico's voor langere tijd worden afgedekt met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet, zoals vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden. Het beleid is defensief en risicomijdend en erop gericht om de financieringsrisico's zo goed als mogelijk te beheersen. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal), bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit

Vanaf 2016 is in verband met deze overdracht en nieuwbouw van kazernes nieuwe financiering aangetrokken en dit zal doorlopen tot in 2017. Een maximaal te financieren bedrag van 5,5 miljoen euro staat hiervoor geraamd. Ook staan enkele nieuwbouwprojecten gepland voor de komende jaren. Daarnaast is financiering nodig voor de op gang gebrachte vervangingscyclus voor materiele activa. Voor 2018 zal dit gaan om een bedrag van 6 miljoen euro. Vooralnog is hierbij uitgegaan van een globale indicatie van enerzijds investeringen en anderzijds vrijkomende liquiditeiten van de afschrijvingen. In totaal zal op basis van de investeringsplanning zal naar verwachting 21 miljoen aan leningen worden aangetrokken. Daarmee neemt de totale omvang van de langlopende leningen toe tot 27 miljoen per ultimo 2021. Op basis van de op dit moment gehanteerde rente binnen de bandbreedte 1,5-2% is voldoende dekking beschikbaar voor de benodigde financiering.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is gesteld op 8,2% van het beleidsbegrotingstotaal, dit is voor 2018 een bedrag van 3,9 miljoen euro. Zoals bovenstaand is aangegeven kan in 2018 tijdelijk kortlopend worden geleend tot maximaal deze grens, alvorens de financiering langlopend wordt vastgelegd.

Renterisiconorm

Op grond van de wet Fido dient de beleidsbegroting inzicht te verschaffen in de renterisiconorm voor de komende 4 jaar van de organisatie. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het beleidsbegrotingstotaal, of 9,5 miljoen. In de huidige leningportefeuille is bij planning van het aflossingsschema rekening gehouden met deze limiet. Bij het afsluiten van nieuwe financieringen worden deze zodanig gepland, dat de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Renterisiconorm	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Begrotingstotaal	45.369	47.525	48.225	48.937	48.171
Voorgescreven percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (a)	9.074	9.505	9.645	9.787	9.634
Rente herzieningen	-	-	-	-	-
Aflossingen	295	447	2.947	447	447
Renterisico (b)	295	447	2.947	447	447
Ruimte onder rente risiconorm (a-b)	8.779	9.058	6.698	9.340	9.187

De leningen en aflossingen van de in 2018 af te sluiten geldleningen t.b.v. financiering nieuwbouw van kazernes en andere investeringen in materiele vaste activa zijn ingeschat op basis het meerjaren investeringsplan. Er wordt gestreefd naar een flexibele leningenportefeuille, waarvan het aflossingspatroon is afgestemd op de resterende looptijd van de onderliggende activa. Daarmee zal het renterisico in de eerste paar jaar minimaal zijn. Uit het overzicht blijkt dat het risico bij herfinanciering van de huidige portefeuille voornamelijk ruim binnen de renterisiconorm blijft.

Schatkistbankieren

Bij schatkistbankieren dienen de decentrale overheden, alsook VRG, hun tegoeden aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Bij verplicht schatkistbankieren is het niet meer mogelijk beleggingen en deposito's zelfstandig aan te gaan buiten het drempelbedrag. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het beleidsbegrotingstotaal van de decentrale overheid. Op basis van voorliggende beleidsbegroting 2018 bedraagt het drempelbedrag voor 2018 356 duizend euro.

2.5 Bedrijfsvoering

VRG heeft haar eigen ondersteunend apparaat. Binnen de diensten DPOO en Bedrijfsvoering worden alle ondersteunende taken verricht ten aanzien van financiën, personeelszaken, archivering en documentmanagement, facilitaire zaken (inclusief huisvesting) en informatiemanagement.

In de beleidsbegroting 2018 is gerekend met een relatief lage overhead en het is aan ons om deze zo effectief mogelijk in te zetten ten dienste van het primaire proces. Specifieke aandachtspunten voor 2018 zijn:

- Een professionele en innovatieve ondersteuning met behulp van (nieuwe) techniek van onze sectoren en diensten.

- Aan de hand van zowel financiële als operationele stuurinformatie nadrukkelijk de samenhang tussen beleid en geld inzichtelijker maken
- Doorontwikkelen van beleid rondom vastgoed beheer, nieuwbouw en management portefeuilles en het verstevigen van de relatief nieuwe beheerorganisatie.
- Samenwerking met andere veiligheidsregio's specifiek in Noord-Nederland.
- Doorlopen van het project informatieveiligheid. De nadruk ligt op bewustwording en gedrag maar tevens brengen we steeds beter in kaart waar onze risico's zitten en welke tegenmaatregelen we (willen) nemen.

2.6 Verbonden partijen

Visie

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties, waarin VRG zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft.

Programma (*1.000)	Verbonden partij
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	Stichting Meldkamer Noord Nederland
Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	-
Gemeentelijke Kolom Groningen	-
GHOR	-
Onderwerp	Inhoud
Naam	Stichting Meldkamer Noord Nederland
Vestigingsplaats	Drachten
Te behartigen openbaar belang	Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, het beheren en verhuren van een register goed ten behoeve van de MkNN. Vanaf 2011 is gestart met de activiteit van de stichting. De stichting is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen
Taken bevoegdheden, verantwoordelijkheden	Zie boven
Verwacht financieel belang	60
Verwacht eigen vermogen 1-1-2018	-
Verwacht eigen vermogen 31-12-2018	-
Verwacht vreemd vermogen 1-1-2018	€ 9.200
Verwacht vreemd vermogen 31-12-2018	€ 8.800
Verwacht financieel resultaat 2018	-
Relevante actuele ontwikkelingen	Landelijke samenvoeging meldkamers-

2.7 Grondbeleid

Alle gronden worden ingezet voor eigen gebruik, er is dus geen sprake van grondexploitatie met andere doeleinden dan waarvoor VRG is ingezet.

Financiële begroting

3 Overzicht van baten en lasten (incl meerjarenraming 2016-2021)

Onderstaand is de ontwikkeling van baten en lasten voor de periode 2016-2021 weergegeven. Het rekeningresultaat van het boekjaar 2016 is weergegeven, alsmede de actuele beleidsbegroting 2017. De beleidsbegroting is opgesteld conform de bij de inleiding benoemde uitgangspunten.

3.1 Overzicht baten en lasten per programma

Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Mutaties in begrotingsjaar						
Bijdrage gemeente jr-1	31.724	35.163	35.777	38.190	38.858	39.538
Indexatie	358	-	1.642	668	680	692
Huisvesting	3.081	614	-	-	-	-
Gezond en veilig werken	-	-	170	-	-	-
FLO	-	-	250	-	-	-
Opleidingen repressief	-	-	151	-	-	-
Uitzetting begroting	-	-	200	-	-	-
Werkkostenreg.	-	-	-	-	-	90
Eigen risico WW	-	-	-	-	-	230
Bijdr landelijk beleid	-	-	-	-	-	90
Meldkamer	-	-	-	-	-	-1.700
Bijdrage gemeente	35.163	35.777	38.190	38.858	39.538	38.940
BDuR	5.307	5.330	5.410	5.410	5.410	5.410
Overige baten	1.064	485	485	485	485	285
Totale baten	41.534	41.592	44.085	44.753	45.433	44.635
Lasten	41.286	41.592	44.085	44.753	45.433	44.635
Totale lasten	41.286	41.592	44.085	44.753	45.433	44.635
Resultaat voor reserve mutaties	248	-	-	-	-	-
Reserve mutaties	577	-	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	826	-	-	-	-	-

Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Mutaties in begrotingsjaar						
Bijdrage gemeente jr-1		429	429	448	456	464
Indexatie			19	8	8	8
Bijdrage gemeente		429	448	456	464	472
BDuR	468	469	469	469	469	469
Overige baten	284	200	-	-	-	-
Totale baten	1.181	1.098	917	925	932	941
Personele lasten	1.008	913	765	771	777	784
Materiele lasten	172	185	152	154	155	157
Totale lasten	1.180	1.098	917	925	932	941
Resultaat voor reserve mutaties	1	-	-	-	-	-
Reserve mutaties		-	-	-	-	
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-	-	-	-

Gemeentelijke Kolom Groningen	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Mutaties in begrotingsjaar						
Bijdrage gemeente jr-1		820	880	917	933	949
Indexatie		-	37	16	16	17
Bijdrage gemeente	820	820	917	933	949	966
BDuR	-	80	-	-	-	-
Overige baten	11	-	-	-	-	-
Totale baten	831	900	917	933	949	966
Lasten	846	900	917	933	949	966
Totale lasten	846	900	917	933	949	966
Resultaat voor reserve mutaties	-15		-	-	-	-
Reserve mutaties		-	-	-	-	
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-	-	-	-

GHOR	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Mutaties in begrotingsjaar						
Bijdrage gemeente jr-1		598	398	425	433	440
Indexatie/ inwoneraantal		-	27	7	8	8
Bijdrage gemeente	598	598	425	433	440	448
BDuR	1.180	1.181	1.181	1.181	1.181	1.181
Overige baten	-	-	-	-	-	-
Totale baten	1.778	1.779	1.606	1.614	1.621	1.629
Lasten	1.476	1.779	1.606	1.614	1.621	1.629
Totale lasten	1.476	1.779	1.606	1.614	1.621	1.629
Resultaat voor reserve mutaties	302	-	-	-	-	-
Reserve mutaties	210	-	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	512	-	-	-	-	-

3.2 Ontwikkeling reserves

Reserves	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie						
Toevoeging beoogd	826	-	-	-	-	-
Onttrekking beoogd	577	-	-	-	-	-
Mutatie reserve	249	-	-	-	-	-
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing						
Toevoeging beoogd	1	-	-	-	-	-
Onttrekking beoogd	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserve	1	-	-	-	-	-
Gemeentelijke Kolom Groningen						
Toevoeging beoogd	85	-	-	-	-	-
Onttrekking beoogd	100	-	-	-	-	-
Mutatie reserve	-15	-	-	-	-	-
GHOR						
Toevoeging beoogd	512	-	-	-	-	-
Onttrekking beoogd	210	-	-	-	-	-
Mutatie reserve	302	-	-	-	-	-
VRG						
Toevoeging beoogd	1.423	-	-	-	-	-
Onttrekking beoogd	887	-	-	-	-	-
Mutatie reserve	537	-	-	-	-	-

3.3 Ontwikkeling resultaat

Resultaat	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Brandweezorg incl. Meldkamerfunctie						
Gemeentelijke bijdrage	35.163	35.777	38.190	38.858	39.538	38.940
BDuR	5.307	5.330	5.410	5.410	5.410	5.410
Overige baten	1.064	485	485	485	485	485
Totale baten	41.534	41.592	44.085	44.753	45.433	44.635
Totale lasten	40.709	41.592	44.085	44.753	45.433	44.635
Resultaat	825	-	-	-	-	-
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing						
Gemeentelijke bijdrage	429	429	448	456	463	472
BDuR	468	469	469	469	469	469
Overige baten	284	200	-	-	-	-
Totale baten	1.181	1.098	917	925	932	941
Totale lasten	1.180	1.098	917	925	932	941
Resultaat	1	-	-	-	-	-
Gemeentelijke Kolom Groningen						
Gemeentelijke bijdrage	820	820	917	933	949	966
BDuR	-	80	-	-	-	-
Overige baten	11	-	-	-	-	-
Totale baten	831	900	917	933	949	966
Totale lasten	746	900	917	933	949	966
Resultaat	85	-	-	-	-	-
GHOR						
Gemeentelijke bijdrage	598	598	425	433	440	448
BDuR	1.180	1.181	1.181	1.181	1.181	1.181
Overige baten	-	-	-	-	-	-
Totale baten	1.778	1.779	1.606	1.614	1.621	1.629
Totale lasten	1.266	1.779	1.606	1.614	1.621	1.629
Resultaat	512	-	-	-	-	-
Totaal VRG						
Gemeentelijke bijdrage	37.010	37.624	39.980	40.680	41.392	40.826
BDuR	6.955	7.060	7.060	7.060	7.060	7.060
Overige baten	1.359	685	485	485	485	285
Totale baten	45.324	45.369	47.525	48.225	48.937	48.171
Totale lasten	43.901	45.369	47.525	48.225	48.937	48.171
Resultaat	1.423	0	0	0	0	0

3.4 Toelichting meerjarenraming

Onderstaand is aangegeven welke onderwerpen de begroting beïnvloeden. Dit overzicht is gegeven per jaar op VRG nivo. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de gebruikte uitgangspunten in de inleiding en naar de onderliggende bestuur stukken die 7 april 2017 in het AB hebben voorgelegd.

Mutaties beleidsbegroting 2018

Indexatie (1.728 duizend euro)

Deze beleidsbegroting is geïndexeerd met 4,59%. Dit percentage komt voort uit inhaaleffecten uit de boekjaren 2016 en 2017 en een inschatting van de indexatie voor 2018 en is als volgt berekend:

Looncomponent				
2016				
Gekregen indexatie		1%		
Werkelijk:				
Cao-ontwikkeling	3,00%			
Pensioenlasten:				
per 1 januari	-0,69%			
per 1 april	0,53%			
		2,84%		
Totaal nacalculatie 2016			1,84%	
2017				
Gekregen indexatie		0%		
CAO-ontwikkeling bekend per 1 januari	0,40%			
CAO- nieuw akkoord per 1 mei ; inschatting 1%	0,67%			
Pensioenlasten	1,98%			
		3,05%		
Totaal nacalculatie 2017			3,05%	
2018				
Te vragen				
CAO- nieuw akkoord restant 2017 van de 1%	0,33%			
CAO- nieuw akkoord 2018 per 1 mei 1%	0,67%			
Pensioenlasten	1%			
		2,00%		
Totaal voorcalculatie 2018			2,00%	
Totale indexatie looncomponent in 2018 incl. inhaaleffecten			6,89%	Weging 60 4,13%
Materieelcomponent (IMOC)				
2016				
Gekregen indexatie	1,25%			
Werkelijk volgens CBS	0,50%			
Totaal nacalculatie 2016			-0,75%	
2017				
Gekregen Indexatie	0,00%			
Werkelijk CBS	0,80%			
Totaal te compenseren voor 2017				
		0,80%		
Totaal nacalculatie 2017			0,80%	
2018				
Voorcalculatie 2018		1,10%		
Totale indexatie materieelcomponent in 2018 incl. inhaaleffecten			1,15%	Weging 40 0,46%
				Totaal 4,59%

Concreet bestaat de totale indexatie daarmee dan uit de volgende componenten:

- Aanvullende indexatie 2016: de CAO-verhoging pakte € 260 duizend hoger uit dan in de primaire begroting 2016 was opgenomen.

- De incidenteel gedekte indexatie vanuit 2017 van € 476 duizend.
- Aanvullende indexatie 2017: als gevolg van verhoogde pensioenpremies zijn de werkgeverslasten met € 400 duizend gestegen.
- Indexatie 2018 van € 592 duizend. Onze indexatie is conform voorgaande jaren berekend en op basis van de systematiek zoals opgenomen in de financiële verordening.

Gezond en veilig werken (170 duizend euro)

Buitenlands onderzoek heeft aangetoond dat brandweerpersoneel een verhoogde kans op (sommige vormen van) kanker hebben door opname van kankerverwekkende stoffen in rook en roet via de huid, door inhalatie (vuile pakken) of via de mond. Inmiddels zijn ook Nederlandse onderzoeken verricht en loopt via Brandweer Nederland een programma Arbeidshygiëne om deze risico's zo veel als mogelijk te verkleinen. VRG werkt binnen het project Schoon Werken aan het ontwikkelen van werkwijzen waarbij brandweermannen en –vrouwen zo schoon mogelijk kunnen werken en zo snel mogelijk vervuilde persoonlijke beschermingsmiddelen en materialen kunnen inwisselen voor schoon, ten einde ook weer onmiddellijk paraat te kunnen staan voor een volgende inzet. Dit leidt tot extra investeringen en logistieke kosten. Voor meer informatie wordt verwezen naar het bestuursstuk dat op 7 april 2017 in het AB voorligt.

FLO (250 duizend euro)

Het verhogen van de AOW-leeftijd door koppeling aan de levensverwachting, het wegvallen van de levensloopregeling en het verkleinen van de fiscale ruimte om extra pensioen te storten hebben effect gehad op de afspraken rondom het functioneel leeftijdsontslag (hierna: FLO). Op hoofdlijnen houden de wijzigingen in dat medewerkers met FLO rechten één jaar langer doorwerken en een netto garantie van 75% van het laatst verdiende loon krijgen gedurende de FLO periode. Deze FLO periode beslaat minimaal 5 jaar en maximaal 8 jaar, afhankelijk van het aantal bezwarende dienstjaren per 1 januari 2006. Dit leidt de komende jaren tot jaarlijks gemiddeld 250 duizend extra FLO-kosten, variërend met de instroom.

Opleidingen repressief (151 duizend euro)

Voor een robuuste beleidsbegroting voor het opleiden van vrijwilligers moet worden uitgegaan van 7% verloop binnen het gehele vrijwilligersbestand, waarvan 10% verloop onder bevelvoerders vanwege de hogere gemiddelde leeftijd. In 2014 en 2015 zijn de meerkosten voor het opleiden van vrijwilligers na gecalculeerd en afzonderlijk bij gemeenten in rekening gebracht. In 2016 is deze nacalculatie afgeschaft. Dit heeft in 2016 en 2017 niet geleid tot een uitzetting van de beleidsbegroting vanwege tijdelijke alternatieve dekkingsmogelijkheden binnen VRG. Vanaf 2018 is dit niet meer mogelijk. Dit leidt tot een beleidsbegrotingsuitzetting van 151 duizend euro.

Overige baten

Ten opzichte van de begroting 2017 zien we een teruggang van 200 duizend euro overige baten i.v.m. het per juli vervallen van de aardbevingsdossier baten. Deze teruggang is ook in de lasten opgenomen. Daarnaast begroten we altijd terughoudend in overige baten omdat van een aantal detachingscontracten en subsidie geen zekerheid is over de continuering.

Mutaties beleidsbegroting 2019 en 2020

In deze boekjaren is vooralsnog uitgegaan van een totale indexatie van 1,75%. Naar verwachting zullen zowel de pensioenlasten als de inflatie de komende jaren blijven toenemen.

Mutaties beleidsbegroting 2021

Indexatie

Voor dit boekjaar is eveneens uitgegaan van 1,75% indexatie.

Werkkostenregeling (90 duizend euro), eigen risico WW (230 duizend euro) en bijdragen aan landelijk beleid (90 duizend euro)

De bijdrage van gemeenten voor de meldkamer Noord Nederland (MkNN) bedraagt op dit moment 1,3 miljoen euro. Aanvullend voorziet de BdUR in een vrij inzetbare BTW compensatie van 400 duizend euro. Er wordt 1,3 miljoen betaald voor het operationeel houden van de MkNN. De BdUR middelen kunnen op dit moment dus ingezet worden als dekking voor de gevolgen van de werkkostenregeling, het eigen risico WW en bijdragen aan landelijk beleid. Zodra wijziging optreedt in 2021 van de financiering van de landelijke meldkamerorganisatie (LMO) kan dat niet meer, zie ook de alinea hieronder. Met het wegvallen van de financiering vervalt ook het BTW compensatie voordeel vanuit de BDuR.

Financiering Overdracht meldkamer naar LMO

De LMO wordt vanaf 2021 rechtstreeks vanuit het Rijk gefinancierd. Om dit mogelijk te maken zal naar verwachting een macro uitname uit het gemeentefonds worden gedaan van 1,7 miljoen euro. Dit bedrag hoeven gemeenten dan niet meer aan VRG te betalen.

Overige baten (OMS)

Naar verwachting raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim € 200 duizend. Deze vergoeding komt naar verwachting te vervallen bij de overdracht van de MkNN naar de LMO in 2021. Dit effect is verwerkt in overige baten.

3.5 EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is als volgt weergegeven:

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Overheidsfinanciën en consumentenprijzen, kmr B2-081
Antwoordnummer 25000, 2490 XA Den Haag

Vragenlijst
Berekening EMU-saldo
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio

Algemene gegevens:	Veiligheidsregio Groningen
Naam gemeenschappelijke regeling	0823
Nummer gemeenschappelijke regeling	2017
Jaar:	
Naam contactpersoon:	
Telefoon:	
E-mail:	
Bestandsnaam:	EMU170050823.XLS

Omschrijving	2016	2017	2018
	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2016	x € 1000,- Volgens begroting 2017	x € 1000,- Volgens begroting 2018
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c. q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	536		
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.420	3.075	3.550
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	841		
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	11.039	11.400	8.400
5 Balen uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Balen uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (logen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Balen bouwgrondexploitatie: Balen voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen		770	165
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee) b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
Berekend EMU-saldo	-7.242	-9.095	-5.015

Bijlagen

I. Baten en lasten per taakveld

Conform artikel 7 BBV wordt onderstaand als bijlage een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld verstrekt.

Taakveld	taakveldnummer	bedrag
Gemeentefonds	0.7	39.980
Algemene dekkingsmiddelen	0.5	7.060
Overige baten en lasten	0.8	485
Totaal baten		47.525
Crisisbeheersing en Brandweer	1.1	34.445
Bestuur	0.1	168
Overhead	0.4	9.838
Treasury	0.61	70
OZB	0.62	150
Belastingen	0.64	19
Verkeer en Vervoer	2.1	649
Wonen en Bouwen	8.3	2.186
Totaal lasten		47.525
Reserve mutaties	0.10	-
totaal resultaat		-0

II. Risico's uit paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bijgaand een overzicht van de risico's, welke zijn weerslag vinden in de benodigde weerstandscapaciteit. Er is een actualisatie van de risico inventarisatie uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn op 14 oktober voorgelegd aan het bestuur. Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen worden risico's met een incidenteel karakter meegenomen die zijn weerslag vinden in de benodigde weerstandscapaciteit. Risico's met een structureel karakter moeten worden beoordeeld in het licht van het beleidsbegrotingskader.

Structureel	Gezond en veilig werken
Omschrijving	Een groot aandachtspunt blijft hittestuwing voor de brandweer personeel. Opname via de stoffen via de huid gaat het snelst bij een hoge temperatuur, waardoor we moeten zorgen dat de lichaamstemperatuur in onze uitrusting zo laag/gezond mogelijk blijft. Verder moeten we uiteraard zorg dragen voor veilige arbeidsomstandigheden waar dit nog niet het geval is. Dit alles heeft gevolgen voor onze logistiek, werkprocessen, gedrag en investeringen.
Risico	150 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen en regionale vertaling maken.

Structureel	Overdracht MkNN naar LMO
Omschrijving	De MkNN wordt in de komende jaren overgedragen naar de LMO. Dit heeft naar verwachting structurele gevolgen voor onze beleidsbegroting omdat we een vrij inzetbare BTW vergoeding van het Rijk binnen de BDuR ten bedrage van 400 duizend euro kwijtraken die we nu niet uitgeven aan meldkameractiviteiten. In onze beleidsbegroting wordt deze post al sinds 2011 incidenteel ingezet. Naar verwachting raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim 200 duizend euro. Naast een structurele component kan de overdracht ook leiden tot incidentele kosten: <ul style="list-style-type: none"> • De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor personeel dat niet meegaat naar de nieuwe organisatie. • Boete als we ons OMS contract eerder dan 2021 moeten opzeggen. • Ontwikkelkosten Nieuw MeldkamerSysteem (hierna: NMS) • Eventuele nieuwe kosten 'tot op het koppelvlak' als gevolg van het NMS. • Afwenteling niet gerealiseerde bezuinigingen op de LMO.
Risico	400 Structureel inz BTW voordeel, 200 structureel OMS vergoeding, 200 Incidenteel
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel	Informatievoorziening
Omschrijving	Het risico dat de IT-infrastructuur en onderliggende processen en systemen onvoldoende aansluiten bij de wensen en eisen van de stakeholders (medewerkers, gemeenten, ketenpartners).
Risico	200 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie
Incidenteel	Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten
Omschrijving	Wanneer er zich een grote calamiteit voordoet leidt dit tot bovenmatige inzet waardoor veel extra kosten gemaakt moeten worden met name door door Brandweezorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding en GHOR. Er kan inzet van derden nodig zijn en er volgt na afloop een evaluatie (Farmsum / hoog water; Winsum / treinongeluk). Dit soort kosten is niet structureel in onze beleidsbegroting voorzien.
Risico	500 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Kosten waar mogelijk beperken
Incidenteel	Claims van derden
Omschrijving	VRG kan aansprakelijk worden gesteld door en claims ontvangen van derden. Te denken valt aan: kosten tgv ongevallen eigen personeel niet gedekt door verzekering, verkeerde inzet, beschadiging objecten, veroorzaken verkeersongeval, onoordeelkundig handelen bij bedrijfsbezoeken, onjuiste of onvolledige advisering.
Risico	250 duizend euro
Kans	Midden
Actie	Bewust gedrag stimuleren en kosten waar mogelijk beperken
Incidenteel	Claims van eigen personeel
Omschrijving	Incidenten waarvoor we niet toereikend zijn verzekerd kunnen leiden tot grote claims, zoals bij arbeidsongeschiktheid en boventalligheid.
Risico	200 duizend euro
Kans	Midden
Actie	Waar mogelijk verzekeren en eventueel vervolgstappen bij onterecht afwijzen van een claim door de verzekeraar.
Incidenteel	Versneld afschrijven materieel
Omschrijving	Ten gevolge van calamiteiten en/of landelijke ontwikkelingen kan het voorkomen dat we kosten moeten maken in verband met versnelde vervanging van materieel of materialen (ademluchtapparatuur).
Risico	150 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Incidenteel	Huisvestingstransitie-achterstallig onderhoud
Omschrijving	Bij de overdracht van de huisvesting is besloten dat VRG tot maximaal 10 duizend euro aan kosten voor achterstallig onderhoud per kazerne zelf draagt. Een eerste inschatting van Brink leverde een kostenpost van 150 duizend euro op. Een uitvraag is gedaan naar de conditiemetingen van de overgenomen kazernes. In het op te stellen plan voor onderhoud zullen de uitkomsten en risico's in samenhang met meerjarenplan worden bekeken en opgelost.
Risico	150 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel/ Incidenteel	Organisatorische wijzigingen
Omschrijving	Als gevolg van landelijke, regionale en/of politieke ontwikkelingen kan VRG geconfronteerd worden met een uitbreiding of krimp van werkzaamheden waarbij de kostenstructuur niet of niet tijdig aan aangepast kan worden. Voorbeelden hiervan zijn besluitvorming vanuit het Veiligheidsberaad of de uitkomsten van de takenevaluatie.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel	Reddingsbrigade
Omschrijving	De minister van Veiligheid en Justitie is van mening dat de waterhulpverlening valt onder de taak rampenbestrijding en crisisbeheersing. Concreet wordt aangegeven dat de Reddingsbrigades onderdeel van de veiligheidsregio's moeten uitmaken en dat de regio's deze taak moeten financieren. Momenteel voorziet de minister in tijdelijke financiële bijdrage van de reddingsbrigades, maar naar verwachting draagt de minister deze taak van de Reddingsbrigades op 1 januari 2018 over aan de veiligheidsregio's. Dit betekent dan ook dat de Veiligheidsregio's moeten bijdragen in de kosten.
Risico	30
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

III. Investerings

Onderstaand een overzicht van de bekende voorgenomen investeringen voor 2017 tot en met 2021:

Investeringsbegroting 2018							
Investeringen	wijz < 2017 (a) doorgeschoven	B 2017 (b) vastgesteld	2017 (a+b) bijgesteld	B 2018	B 2019	B 2020	B 2021
Gronden en terreinen	1.170.000	-	1.170.000	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	5.304.300	-	5.304.300	1.210.000	3.513.000	1.351.000	1.351.000
Machines, apparaten en installaties	367.000	-	367.000	-	50.000	50.000	50.000
Overige materiele vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Tenkautos/pult	463.475	1.636.525	2.100.000	2.100.000	1.400.000	1.400.000	-
Hoogwerkers	-	-	-	-	-	-	-
Personeel/materieleelwagen	-216.100	254.100	38.000	380.000	76.000	76.000	76.000
Hulpverleningsvoertuig	-726.000	726.000	-	650.000	-	250.000	-
Dienstauto's	-192.500	210.000	17.500	380.000	-	87.500	35.000
Container/haakambak	-	-	-	2.000.000	-	-	-
Inventaris	543.747	219.400	763.147	206.547	815.298	234.498	100.000
Overige vervoersmiddelen	40.000	-	40.000	86.300	-	36.300	-
Ademlucht	220.000	-	220.000	-	50.000	50.000	2.064.550
Communicatiemiddelen	224.341	36.900	260.641	352.625	352.625	45.000	45.000
Kleding	251.551	279.025	530.576	637.495	95.820	95.820	95.820
ICT	162.450	150.000	312.450	280.750	280.750	280.750	280.750
Overig	288.445	-	288.445	127.050	100.000	260.000	200.000
	7.900.709	3.511.350	11.412.059	8.410.767	6.733.493	4.216.868	4.298.120
Onttrekking bestemmingsreserve Materieel VRG				2.000.000			
Totaal	7.900.709	3.511.350	11.412.059	6.410.767	6.733.493	4.216.868	4.298.120

De bijbehorende kapitaallasten zijn in de meerjarenraming verwerkt. Voor de berekening van kapitaallasten is een percentage gehanteerd van 1,75% interest. Het percentage is gebaseerd op een geschat gemiddelde rentelast op het vreemd vermogen. Er is rekening gehouden met een onttrekking van 2 miljoen euro van de bestemmingsreserve Materieel VRG ten behoeve van de investeringen in de secundaire bluswatervoorziening.

Hieronder is het overzicht van de bijbehorende kapitaallasten van de investeringen weergegeven:

Investerings en kapitaallasten (x mln euro)	2017	2018	2019	2020	2021
Omschrijving					
Investerings	11.412.059	8.410.767	6.733.493	4.216.868	4.298.120
Kapitaallasten	3.352.586	3.928.656	4.461.015	4.705.495	4.823.709

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de onderschrijving op kapitaallasten in de aankomende jaren zal verdwijnen.

IV. Gemeentelijke bijdrage

Inwoners jan-17	GHOR	Crisis beheersing	Gemeentelijke kolom	Brandweer incl. meldkamer en huisvesting	Totaal gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio in 2018	Vergelijkbaar begroting 2017
Inwonerbijdrage 2017-actueel	1,02	0,73	1,40			
Indexatie	0,05	0,03	0,06			
Budgetwijzigingen	-0,34	0,10	0,10			
Inwonerbijdrage 2018-primatief	0,73	0,77	1,57			
Appingedam	12.001	9.217	18.859	626.284	663.106	612.383
Bebuin	10.433	8.013	16.395	500.843	532.854	494.077
Bellingwolke	8.971	6.890	14.098	660.412	687.937	615.533
De Marne	10.101	7.758	15.873	900.226	931.219	885.984
Delfzijl	25.068	19.253	39.393	1.587.386	1.664.301	1.649.511
Eemsum	15.815	12.146	24.853	1.372.476	1.421.000	1.286.088
Groningen (gemeente)	200.952	154.338	315.789	15.600.845	16.217.416	15.303.869
Grootegast	12.155	9.335	19.101	694.539	731.834	645.758
Haren	19.076	14.651	29.977	973.093	1.031.623	976.844
Hoogezand-Sappemeer	34.177	26.249	53.708	1.716.517	1.821.381	1.737.018
Leek	19.536	15.004	30.700	977.705	1.037.646	962.687
Loppersum	10.042	7.713	15.781	650.266	681.077	651.677
Marum	10.305	7.915	16.194	562.641	594.260	556.160
Meerwolde	12.233	9.395	19.224	841.195	878.729	770.428
Okunij	38.228	29.360	60.074	2.374.162	2.491.455	2.445.567
Pekela	12.641	9.709	19.865	577.399	616.185	627.894
Sloten	15.698	12.057	24.669	1.108.680	1.156.846	1.092.925
Stadskanaal	12.621	25.054	51.263	1.707.294	1.807.383	1.674.602
Ten Boer	7.352	5.647	11.553	386.470	409.028	380.135
Veenlim	27.467	21.096	43.163	1.357.718	1.441.994	1.371.741
Vlagtwéike	16.422	12.613	25.807	1.085.621	1.136.008	998.598
Winsun	13.633	10.471	21.424	787.698	829.527	784.556
Zuidhorn	18.794	14.434	29.534	1.140.963	1.198.627	1.098.639
Totaal	583.721	448.317	917.296	38.190.433	39.981.435	37.622.674

De bijdragen aan de GHOR, crisisbeheersing en de gemeentelijke kolom worden bepaald aan de hand van het aantal inwoners

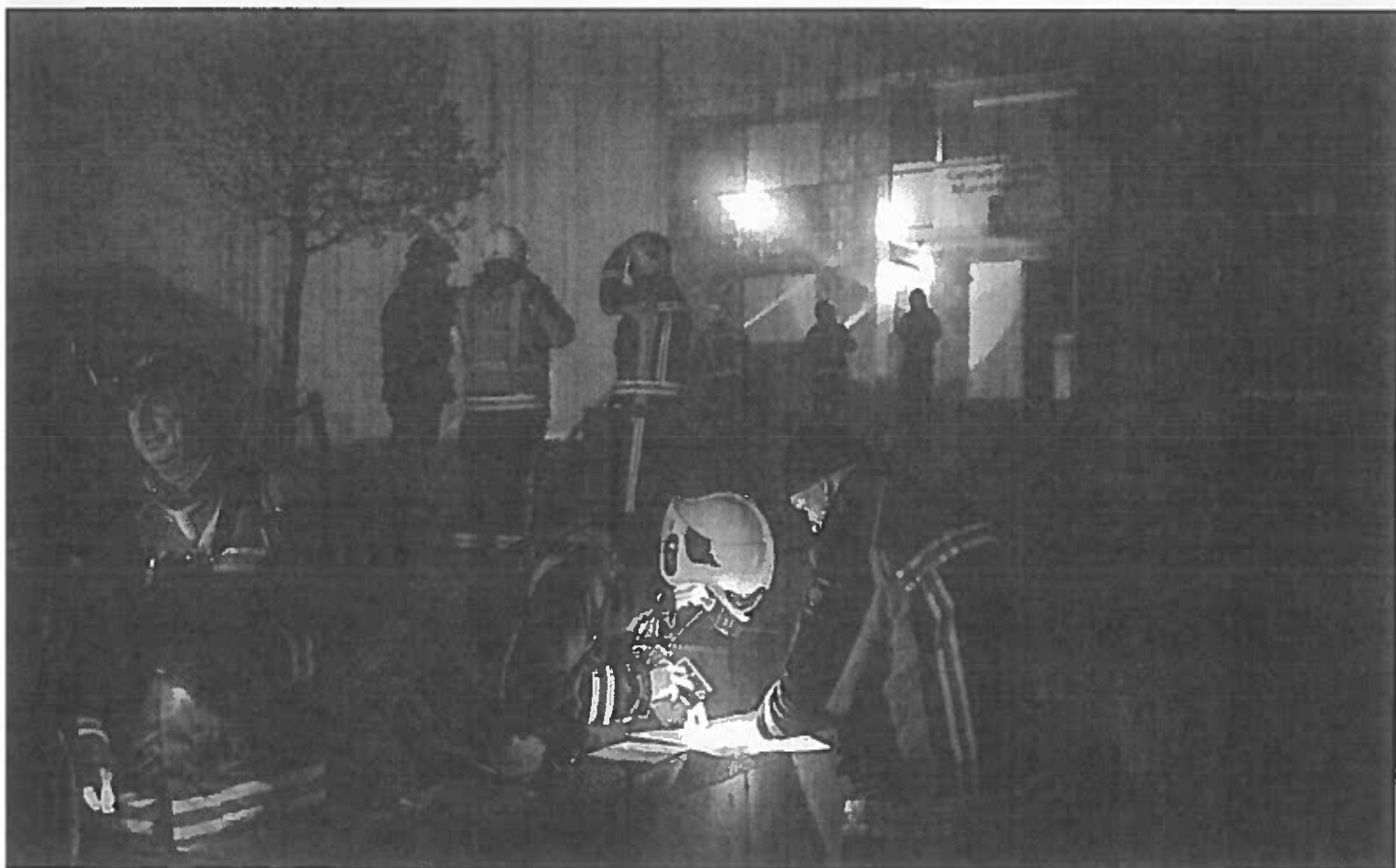
De bijdrage aan de brandweer is in vijf jaar tijd van een verdeelstentel op basis van aantal inwoners en historische kosten (incl. harmoniseren en een bijtrekken) naar een verdeelstentel op basis van het aandeel voor brandweerzorg in het gemeentefonds

Toelichting bijdrage brandweer, incl. meldkamer en huisvesting

	Kosten brandweer in 2017 Primitief	indexatie 2016-2018 4,59%	Gezond en veilig werken	Overheveling begroting (GHOR)	FLO	Invrechten opleidingen repressief	Effect fasering overgang naar 100% Verdeeltefels	Kosten brandweer 2018 naar 100% verdeelsteufel cluster OOV middelen	% OOV
Appingedam	574.568	26.373	2.788	3.280	4.100	2.476	12.700	626.284	1,64%
Bedum	461.031	21.161	2.229	2.823	3.279	1.980	8.540	500.843	1,31%
Bellingwedde	586.721	26.930	2.940	3.459	4.323	2.611	33.428	660.412	1,73%
De Marne	853.976	39.197	4.007	4.714	5.893	3.559	11.121	900.326	2,36%
Delfzijl	1.569.324	72.032	7.066	8.313	10.391	6.276	86.016	1.587.386	4,16%
Eernsumd	1.236.186	56.741	6.109	7.188	8.984	5.427	51.841	1.372.476	3,59%
Groningen (gemeente)	14.670.743	673.387	69.445	81.700	102.125	61.684	58.239	15.600.845	40,85%
Grootegast	607.384	27.879	3.092	3.637	4.547	2.746	45.255	694.539	1,82%
Haren	916.334	42.060	4.332	5.096	6.370	3.847	4.946	973.093	2,55%
Hongezand-Sappemeer	1.628.399	74.743	7.641	8.989	11.237	6.787	21.278	1.716.517	4,49%
Leek	901.108	41.361	4.352	5.120	6.400	3.866	15.498	977.705	2,56%
Loppersum	619.794	28.449	2.895	3.405	4.257	2.571	11.105	650.266	1,70%
Marum	523.573	24.032	2.505	2.947	3.683	2.225	3.678	562.641	1,47%
Menterwoude	731.955	33.597	3.744	4.405	5.507	3.326	58.661	841.195	2,20%
Oldambt	2.324.195	106.681	10.568	12.433	15.542	9.387	104.643	2.374.162	6,23%
Pekela	587.805	26.980	2.570	3.024	3.780	2.283	49.043	577.399	1,51%
Sochieren	1.043.625	47.902	4.935	5.806	7.258	4.384	5.230	1.108.680	2,90%
Stadskanaal	1.571.216	72.119	7.600	8.941	11.176	6.750	29.492	1.707.394	4,47%
Ten Boer	356.554	16.366	1.720	2.024	2.530	1.528	5.748	386.470	1,01%
Venndim	1.284.537	58.960	6.044	7.110	8.888	5.368	13.189	1.357.718	3,56%
Vlagtwedde	947.631	43.496	4.833	5.685	7.107	4.292	72.577	1.085.621	2,84%
Winsum	741.141	34.018	3.506	4.125	5.156	3.114	3.364	787.698	2,06%
Zuidhorn	1.039.459	47.711	5.079	5.975	7.469	4.511	30.759	1.140.963	2,99%
Totaal	35.777.257	1.642.176	170.000	208.000	250.000	151.000	0	38.190.433	100,00%

Takevaluatie Veiligheidsregio Groningen

Andersson Elffers Felix

Maliebaan 16
Postbus 85198
3508 AD Utrecht

+31 30 236 30 30
mail@aef.nl
www.aef.nl

Kamer van Koophandel
30096560

Datum

28 maart 2017

Opdrachtgever

Veiligheidsregio Groningen

Contact

Ido Smits

Referentie

gv402/definitief maart 2017

Bestuurssamenvatting

Inleiding takenevaluatie

De financiële situatie van de VRG vraagt om een structureel antwoord om de taakuitvoering niet in gevaar te brengen. Daarom heeft het AB besloten tot het uitvoeren van een takenevaluatie. De vraagstelling voor de takenevaluatie was: "Op welke wijze kan het takenpakket van de VRG duurzaam in evenwicht worden gebracht met de beschikbare middelen gegeven de veranderende vraag?"

1. Er is voor 2018 een grotere disbalans voorzien tussen structurele kosten en baten dan verwacht in de begroting van 2017

Voor de begroting 2017 zijn eenmalig structurele kostenstijgingen van de VRG gedekt met incidentele baten met een omvang van € 0,98 miljoen. Daarnaast zijn in 2016 nog een aantal andere structurele kostenstijgingen in beeld gekomen. In totaal ontstaat een structureel tekort van € 2,9 miljoen in 2018 op basis van de huidige gemeentelijke bijdragen.

Het budget dat gemeenten voor deze taak ontvangen stijgt in 2018 waarschijnlijk met € 1,5 miljoen. Die stijging is bedoeld om de verwachte kostenstijging vanuit de cao onderhandelingen op te kunnen vangen. De deelnemende gemeenten benutten relatief minder van hun beschikbare budget voor brandweezorg en rampenbestrijding dan in andere veiligheidsregio's (93%). In 2018 bedraagt het verschil tussen het ontvangen budget en de bijdrage aan de VRG € 3,99 miljoen.

2. De VRG is ingericht als een beleidsarme organisatie gericht op de uitvoering

De VRG is ingericht als een beleidsarme organisatie gericht op de uitvoering met een 'lean' ondersteuning. Dat is ook terug te zien in de organisatie waar weinig beleids capaciteit beschikbaar is. Door de positie van de VRG in het netwerk is zij afhankelijk van de welwillendheid van partners voor de beleidsontwikkeling. Dat knelt soms.

De VRG heeft de regionalisering goed doorstaan zo blijkt uit de visitatie en evaluatie. De ontwikkeling van de organisatie vraagt ook veel van de spankracht van medewerkers waarbij lokale verankering een punt van aandacht blijft.

Door de beleidsarme inrichting is de VRG beperkt in staat om mee te sturen in de toch al sterke landelijke sturing. Besluiten in landelijke gremia zijn in toenemende mate bepalend voor het beleid en de kosten van de VRG.

Andersson Elffers Felix

3. De huidige opkomstnormen van de brandweer vragen om een concreet uitgewerkt antwoord.

De brandweezorg in Groningen voldoet niet aan de normen ten aanzien van opkomsttijden. Groningen is samen met Drenthe de minst presterende veiligheidsregio op dat vlak. Dat is uitlegbaar maar vraagt wel om duidelijke keuzes in de activiteiten gericht op de preventie. In de bestuurlijk vastgestelde visie¹ is dit wel al benoemd, de komende tijd komt het aan op het daadwerkelijk vormgeven van dat beleid. De VRG loopt vooruit op de conclusies van het dekkingsplan en experimenteert op een paar punten met een aanpak aan de voorkant maar er is nog geen omvattende strategie.

In de afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen uitgevoerd die hebben bijgedragen aan een doelmatige inrichting van de brandweezorg maar niet vanuit dat perspectief zijn ingezet. De belangrijkste hierin zijn de reductie van duik- en gaspakkenteams en de samenvoeging van de posten Uithuizermeeden en Usquert.

Er zijn verschillende ontwikkelingen buiten het dekkingsplan die impact hebben op de brandweezorg en waarmee op kortere en langere termijn rekening gehouden dient te worden. Deze worden nu meegenomen in het programma Incidentbestrijding 2.0. Het bestuur heeft een ambitie geformuleerd op het vlak van preventie. Maar de conclusies van het dekkingsplan vragen om een concretisering om zowel beleidsmatige als de financiële consequenties in beeld te brengen. Het nieuwe dekkingsplan zal in de bestuursvergadering van 7 april geagendeerd staan.

4. De taakinvulling in de crisisbeheersing is in de basis op orde en is beleidsarm ingericht

Op het gebied van crisisbeheersing blijft de VRG dicht bij haar wettelijke taken. Er is geen eenduidige wens in het DB om een bredere maatschappelijke rol te spelen. De bredere rol van de VRG op het aardbevingsdossier wordt tot eind 2017 extern gefinancierd.

De prestaties volgens de Staat van de Rampenbestrijding wijzen niet op een excessieve taakinvulling. De beschikbare beleids capaciteit voor crisisbeheersing is met 7.0 fte beperkt. Dat is een bewuste keuze om zo vanuit het Rijnlands model de betrokkenheid van de gehele organisatie te vergroten.

Bestaande landelijke verplichtingen worden opgevangen door meer inzet van de bestaande beleidsmedewerkers, voor nieuwe landelijke taken is geen beleidsruimte.

5. De huidige taakuitvoering van de gemeentelijke kolom Groningen (w.o. bevolkingszorg) is kwalitatief op orde.

De bevolkingszorg is geregionaliseerd vanuit 23 gemeenten met een efficiencyslag (koude fase van 12,5 naar 7,65 fte en warme fase van 1.200 naar 300 crisisfunctionarissen). De Gemeentelijke Kolom Groningen (GKG) valt nu onder de VRG, maar de formatie hangt formeel nog niet volledig onder de VRG.

In de begroting van 2017 is € 80 duizend bijgedragen vanuit de BDUR, maar een structureel besluit is er niet genomen over de dekking van het tekort in latere jaren. Vanuit de gespreksronde en visitatiecommissie bestaat het beeld dat er weinig rek zit bij behoud van taken en kwaliteit.

Binnen de gemeentelijke kolom kan gedacht worden aan taakoverdracht terug naar gemeenten bij de herindelingen of een reductie van adviestaken. Dat gaat wel in tegen de ervaring met de regionalisering, namelijk dat verbeteringen ten opzichte van de situaties in het verleden breed worden onderkend.

¹ O.a. Brandweer Groningen Over Morgen (2012) en Brandweezorg in samenhang (2016)

6. Nieuwe veldnorm over GHOR organisatie vraagt nieuwe werkwijze; de financiële consequenties zijn nog niet in beeld

Het werk van de GHOR komt overeen met het wettelijke takenpakket zoals dat is vastgesteld. Op basis van de nieuwe veldnorm is de GHOR nog druk doende om nieuwe afspraken te maken met ketenpartners om een groot deel van de warme functies onder te brengen bij partners in het veld. De GHOR moet veel meer een ketenpartij worden. In de afgelopen jaren was deze ontwikkeling nog onvoldoende ingezet en bleef er structureel geld over. Er is nog geen concreet beeld over de financiële consequenties van het nieuwe organisatie-model.

7. De overhead van de VRG is bewust smal ingericht

Bij de start van de VRG is gekozen voor een smalle inrichting van de bedrijfsvoering die past bij een beleidsarme organisatie met sterke kolommen. Bij de start van de VRG is Berenschot gevraagd om een normatieve uitspraak te doen over de omvang van de overheadkosten voor de VRG. Zij raadden aan om 21,5% van de formatie te gebruiken voor overheadfuncties.

De herijking van Berenschot laat zien dat de overhead van de VRG nu smaller is dan in andere regio's. In vergelijking met andere veiligheidsregio's zijn de kosten voor de overhead van de VRG ongeveer 9% lager. Het aandeel in de formatie bedraagt ongeveer 17,8%. Vanuit het Rijnlands denken heeft de VRG bewust meer P&O capaciteit ingezet. Dat komt ook terug uit de benchmark.

Er is een beperkt aantal mogelijkheden om in de overhead nog financiële ruimte te organiseren (op management, inkoop, juridische ondersteuning en P&O). De keuze voor minder beleidsmedewerkers betekent echter ook een verdere taakverzwaring voor het management.

Op onderdelen loopt de organisatie risico vanwege de schrale inrichting en is waarschijnlijk intensivering nodig (financiën en informatisering en automatisering). De uitwerking van Incidentbestrijding 2.0 kan aanleiding zijn om meer kosten te maken op die onderdelen.

8. Samenwerking in 3-Noord is alleen kansrijk op basis van inhoudelijke gronden

De samenwerking in Noord Nederland is van oudsher goed en draagt bij aan een sterke en doelmatige uitvoering. De samenwerking is nu sterk vanuit de inhoud vormgegeven. Er zijn verschillende onderwerpen waarop een intensivering van de samenwerking tot betere dienstverlening en doelmatige inzet kan leiden.

De wens van VRG om de samenwerking te intensiveren wordt met enige reserve gezien door de andere twee partners. De VRF en VRD benadrukken hoe belangrijk de samenwerking ook voor hen is, maar geven ook aan niet vooraf een hypotheek op de inhoudelijke ontwikkeling te willen leggen door samenwerking te verbinden aan een financiële taakstelling. Binnen het bestuur van de VRF en VRD zijn op dit moment geen gesprekken over de financiële situatie.

Wij achten het onwenselijk om de ontwikkeling van deze samenwerking te belasten met een taakstelling van de VRG als aanleiding. Doordat deze taakstelling nu alleen vanuit de VRG noodzakelijk is achten wij het niet mogelijk om de samenwerking op deze premisse te intensiveren. Daarvoor is het noodzakelijk dat de VRG eerst haar eigen financiële situatie structureel in balans brengt. Een intensievere samenwerking tussen de GGD en VRG zal de businesscase voor samenwerking in de backoffice in 3-Noord verder versterken (meer gelijke inrichting met VRD en VRF).

Intensivering van de samenwerking kan door professionals vanuit management en bestuur te stimuleren elkaar op te zoeken in de regio. Vooral bij nieuwe beleidsmatige ontwikkelingen

Andersson Elffers Felix

kan eerder een gezamenlijk standpunt geformuleerd worden. Dat levert op termijn kwaliteit- en doelmatigheidswinst.

9. Samenwerking met de GGD Groningen is op termijn een kans maar vraagt om zorgvuldig proces

De VRG en de GGD Groningen hebben een historie van samenwerking. GGD Groningen verkent op dit moment de toekomstige organisatiestructuur buiten de gemeente Groningen. Eén van de mogelijke scenario's is uitvoering van de bedrijfsvoering door de VRG vanwege schaalvoordelen. Dat is echter een lange termijn perspectief omdat de GGD op dit moment 1 januari 2020 als startmoment van de nieuwe organisatie heeft benoemd.

Verkenning van de nadere samenwerking vraagt een zorgvuldig proces waarin een gezamenlijke inhoudelijke agenda meer richting geeft dan een financiële opdracht. Het zijn immers dezelfde gemeenten die de rekening betalen voor de VRG als voor de GGD.

10. Concluderend: om de financiële opgave van de VRG in te vullen is een samenhangend pakket aan bestuurlijke keuzes noodzakelijk

De uitwerking van het takenpakket van de VRG laat zien dat er slechts in zeer beperkte mate sprake is van bovenwettelijke taken. Bovendien kiest de VRG in de uitvoering van de taken voor een doelmatige inrichting. Voor een aantal taken geldt dat de VRG momenteel een ontwikkelslag inzet, waarvan de (financiële) consequenties nog niet bekend zijn. Om te komen tot een structurele oplossing voor de financiële situatie binnen de VRG zien we een vijftal samenhangende keuzelijnen met verschillende maatregelen.

- *Keuzelijn 1:* Verkennen van verdere regionale samenwerking met VRD en VRF op de langere termijn
- *Keuzelijn 2:* Verkennen op welke wijze de GGD Groningen en VRG elkaar op de langere termijn kunnen versterken
- *Keuzelijn 3:* Uitwerken van de inhoudelijke ambities op de kerntaken binnen de bestaande kaders op de middellange termijn
- *Keuzelijn 4:* Op korte en lange termijn uitvoeren van maatregelen die financiële ruimte kunnen opleveren maar wel (direct of indirect) effect hebben op de prestaties van de VRG.
- *Keuzelijn 5:* Maken van afspraken over financiële hygiëneregels voor de VRG op korte termijn
- *Keuzelijn 6:* Bijtrekken van de bijdrage vanuit gemeenten

Het bestuur van de VRG zal een afgewogen pakket van maatregelen in moeten zetten uit deze keuzelijnen.

Inhoud

Takenevaluatie Veiligheidsregio Groningen	1
Bestuurssamenvatting	3
Inleiding takenevaluatie	8
1 Er is voor 2018 een grotere disbalans voorzien tussen structurele kosten en baten dan verwacht in de begroting van 2017	10
2 De VRG is ingericht als een beleidsarme organisatie gericht op de uitvoering	14
3 De VRG voldoet niet aan de opkomst-normen voor de brandweer; dat vraagt om een concreter uitgewerkt antwoord dan nu gegeven wordt	16
4 De taakinfilling in de crisisbeheersing is in de basis op orde en is beleidsarm ingericht	21
5 De huidige taakuitvoering van Gemeentelijke Kolom (w.o. bevolkingszorg) is kwalitatief op orde.	27
6 Nieuwe veldnorm over GHOR organisatie vraagt nieuwe werkwijze; de financiële consequenties zijn nog niet in beeld	29
7 De overhead van de VRG is bewust smal ingericht	31
8 Samenwerking met andere veiligheidsregio's is alleen kansrijk op basis van inhoudelijke gronden	33
9 Samenwerking met de GGD Groningen is op termijn een kans maar vraagt om zorgvuldig proces	35
10 Concluderend: om de financiële opgave van de VRG in te vullen is een samenhangend pakket aan bestuurlijke keuzes noodzakelijk	37

Inleiding takenevaluatie

Aanleiding voor de takenevaluatie is disbalans tussen structurele kosten en baten

De Veiligheidsregio Groningen (VRG) is volgens de visitatiecommissie een jonge vitale organisatie met grote ambitie. Het proces van de vorming van de VRG is als positief ervaren door bestuurders en organisatie. De VRG is hierin ingericht als een organisatie met sterke mono-kolommen met een dun multi-dak. Deze inhoudelijke keuze impliceert ook een beleidsarme organisatie die in grote mate op de uitvoering is gericht. Er komen echter nieuwe vragen naar boven die raken aan fysieke veiligheid en waarvoor partners gemeenten naar de VRG kijken.

In de afgelopen jaren is sprake van een autonome kostenstijging deels door achtergestelde investeringen op een aantal gebieden en deels door nieuw landelijk beleid. Tezamen met de nieuwe taken zorgt dat in toenemende mate voor een financieel tekort in de organisatie.

Het is daarom noodzakelijk om de aansluiting tussen de taakopdracht en het budget van de VRG te herstellen om te komen tot een stabiele cyclus van drie jaar tot aan de nieuwe gemeentelijke herindelingen. In de notulen van het AB in mei 2016 is opgemerkt dat het doel van de takendiscussie is om een sluitende begroting te hebben voor 2018.

Vraagstelling voor deze takenevaluatie

De VRG heeft AEF gevraagd om te ondersteunen in het traject om deze aansluiting te realiseren. De centrale vraag in het traject is de volgende:

Op welke wijze kan het takenpakket van de VRG duurzaam in evenwicht worden gebracht met de beschikbare middelen gegeven de veranderende vraag?

Gezien de financiële opgave is deze takenevaluatie primair financieel gemotiveerd. In de takenevaluatie ligt de focus dan ook op de mogelijkheid om een besparing te realiseren gegeven de vereisten die aan de VRG gesteld worden. We brengen daarnaast de inhoudelijke ontwikkelopgaven in beeld die ook een financiële impact kunnen hebben. Hierin volgen we de volgende redenering:

- In hoeverre voert de VRG taken uit die niet wettelijk verplicht zijn en dus eventueel geschrapt kunnen worden? Zijn er wettelijke taken die de VRG niet uitvoert?
- In hoeverre geeft de wijze waarop de VRG haar taken uitvoert aanleiding om de activiteiten te matigen of te intensiveren? Voldoet de VRG aan de (wettelijke) normen?
- In hoeverre zijn er mogelijkheden voor een efficiëntere taakuitvoering in het proces zelf?
- In hoeverre zijn er mogelijkheden voor een efficiëntere taakuitvoering door samen te werken, bijvoorbeeld met de andere veiligheidsregio's in 3-Noord of de GGD?
- In hoeverre is het mogelijk om het ondersteunende proces doelmatiger in te richten?
- Als bovenstaande niet mogelijk is, welke maatregelen moeten er dan genomen worden om het budget structureel in balans te brengen met het takenpakket?

Andersson Elffers Felix

Aanpak van de takenevaluatie

Voor de uitvoering van deze opdracht is een stuurgroep geformeerd onder voorzitterschap van Peter den Oudsten als voorzitter van het AB en DB. Daarnaast hebben Rinus Michels en Erik van Zuidam deelgenomen aan de stuurgroep. In totaal heeft de stuurgroep vijf maal overlegd met AEF.

AEF heeft een documentenstudie uitgevoerd op het beschikbaar gestelde materiaal van de VRG. Daarnaast is een aantal interviews gehouden met bestuurders en medewerkers van de VRG. Een vergelijking met andere veiligheidsregio's is uitgevoerd om andere perspectieven in te kunnen brengen.

Andersson Elffers Felix

1 Er is voor 2018 een grotere disbalans voorzien tussen structurele kosten en baten dan verwacht in de begroting van 2017

Afgelopen jaar zijn structurele kostenstijgingen gedekt met incidentele baten

De uitgaven en inkomsten van de VRG waren over de afgelopen jaren nog niet stabiel. De lasten waren in 2014 en 2015 nog niet op het begrote niveau. Door verschillende incidentele oorzaken was het mogelijk om de bijdrage van de deelnemende gemeenten in de afgelopen jaren niet te verhogen, op de reserves in te teren en zelfs budget terug uit te keren.

De voornaamste reden voor de positieve uitkomsten van afgelopen jaren is de wijze waarop de vorming van de VRG heeft plaatsgevonden. De investeringen in materieel zijn pas later op gang gekomen dan initieel voorzien, onder andere als gevolg van lange aanbestedings-trajecten. Daarnaast is de vacatureruimte langzaam opgevuld waardoor kosten niet gelijk opliepen. De kapitaallasten vielen in de afgelopen jaren gunstig uit door een lage rentetand. Daarnaast kent de VRG een tijdelijk voordeel vanuit de financiering van de meldkamer (tot en met 2020) die gebruikt is ter dekking van de totale lasten.

Tabel 1 Resultaat per programma VRG 2014 - 2016

Jaar	Brandweer- zorg en meldkamer	Crisisbe- heersing	Gemeente- lijke Kolom	GHOR	Totaal resultaat	Terugstorting gemeenten
2014	2.505	177	122	286	3.089	1.000
2015	*462	81	90	174	807	500
2016**	359	0	17	274	649	***200

* resultaat na terug storting aan gemeenten

** op basis van tussentijdse rapportage

*** de € 200 duizend komt alleen beschikbaar voor naideelgemeenten voor een zachte landing in de nieuwe herverdelingsystematiek.

De startbegroting van de VRG is opgesteld op basis van de begroting van de gemeentelijke korpsen en het regionale bureau over 2012 inclusief een bezuinigingstaakstelling van € 2,5 miljoen². In 2014, 2015 en (deels) 2016 is een indexatie van de kosten toegepast. In 2017 is geen kostenstijging opgenomen in de begroting.

² € 1,5 miljoen bij de gemeenten en € 1 miljoen op de regionale begroting

Andersson Elffers Felix

Bovenop de gemeentelijke bijdrage is van verschillende gemeenten een bijdrage gevraagd (been bijtrekken) om tot gelijke uitgangsposities te komen. In 2016 is vervolgens besloten om de gemeentelijke bijdrage te verdelen volgens de systematiek van het gemeentefonds met een ingroeipad van enkele jaren.

In 2016 is besloten om € 3,1 miljoen aan het budget toe te voegen vanwege de overname van de huisvesting met een uitbreiding in 2017 van € 0,4 miljoen voor kapitaallasten nieuwbouw en vastgoedbeheer.

In het onderzoek is gewerkt met de stand van zaken van medio februari, hierdoor kunnen er verschillen zijn ten opzichte van de meer actuele cijfers. Onderstaande tabel toont de ontwikkeling in de baten en lasten tussen 2014 en 2017 (begroting). De tabel laat zien dat er zowel sprake is van onttrekking uit reserves als toevoeging aan reserves met de positieve resultaten, met name in 2014.

Tabel 2 Ontwikkeling baten en lasten 2014 - 2017

		2014	2015	2016	2017
		<i>jaarrekening</i>	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>begroting</i>
Lasten	Totaal	€ 39.138	€ 41.154	€ 45.742	€ 45.368
Baten	Gemeentelijke bijdrage	€ 33.133	€ 33.047	€ 37.009	€ 37.623
	BDUR	€ 7.036	€ 6.985	€ 6.960	€ 7.060
	Overige baten	€ 1.231	€ 1.354	€ 885	€ 685
	Totaal baten	€ 41.400	€ 41.387	€ 44.854	€ 45.368
Saldo		€ 2.262	€ 233	€ -291	€ -
	Saldo incidentele baten / lasten	€ -65	€ 46	€ -	€ -
	Onttrekking reserves	€ 892	€ 528	€ 887	€ -
	Resultaat na reserve mutaties	€ 3.089	€ 807	€ -	€ -

In totaal verwachtte de VRG voor de begroting van 2017 een structurele kostenstijging van € 0,98. Daarbovenop komt nog € 1,9 miljoen aan voorzienbare structurele kosten die ook ingecalculeerd moeten worden voor 2018.

De stijging in de kosten van de VRG in de komende jaren wordt voor een groot deel veroorzaakt door reguliere stijging van loon- en materiaalkosten waarop de Veiligheidsregio geen invloed heeft. Een deel betreft aanvullende taken waarover afspraken met het bestuur zijn gemaakt (Eemshaven en opleidingen) en een deel zijn kosten als gevolg van beleidsbeslissingen die in IFV verband zijn gemaakt (kosten voor hygiëne). Onderstaande tabel laat een overzicht zien van de verschillende posten waaruit de kostenstijging is opgebouwd.

Tabel 3 Cumulatieve ontwikkeling structurele kostenstijgingen

Beleidskeuzes	2016	2017	2018
Werkkostenregeling	€ 90	€ 90	€ 90
Eigen risico WW	€ 230	€ 230	€ 230
Bijdragen landelijk beleid	€ 90	€ 90	€ 90

Andersson Elffers Felix

Opleidingen*	€ 151	€ 151	€ 151
Brandweezorg Eemshaven*	€ 275	€ 275	€ 275
Tekort Gemeentelijke Kolom*	€ 80	€ 80	€ 80
Pensioenlasten			€ 400
Gezond en Veilig werken			€ 200
FLO			€ 250
Subtotaal	€ 410	€ 916	€ 1.766
Extra indexatie 2016	€ 260	€ 260	€ 260
Indexatie 2017*		€ 476	€ 476
Indexatie 2018			€ 429
Structureel tekort	€ 670	€ 1.652	€ 2.931
Incidentele dekking meldkamer gelden (t/m 2020)	-/- € 400	-/- € 400	-/- € 400

* vermeld in begroting 2017

Er is nog geen duidelijkheid over een mogelijk vergoeding voor de kosten van de pensioenregeling en de FLO. Dit maakt dat deze kosten in de begroting zijn verwerkt. Vanaf 2021 vervalt het voordeel van de btw compensatie voor de meldkamer van € 0,4 miljoen.

De verwachte kostenstijgingen uit tabel 3 gaan grotendeels over posten waarop de VRG geen directe invloed heeft. Alleen de opleidingskosten, de inzet in de Eemshaven en de dekking van het tekort van de Gemeentelijke Kolom Groningen (GKG) vallen onder de directe beleidsinvloed van directie en bestuur. Dat betekent dat van het structurele verschil van € 2,9 miljoen slechts € 0,5 miljoen direct een gevolg is van beleidskeuzes van de VRG.

Na enkele instabiele jaren stijgen de budgetten uit het gemeentefonds en de BDUR

In de afgelopen jaren is het onderdeel voor het subcluster Brandweezorg en Rampenbestrijding uit het Gemeentefonds aan grote veranderingen onderhevig geweest als gevolg van herijking, definitiewijzigingen en extra volume. De verwachting is dat deze de komende jaren stabiel zullen blijven. Dat betekent dat het ook mogelijk is betere afspraken met de deelnemende gemeenten te maken zonder dat zij met onverwachte kortingen geconfronteerd worden. De tabel laat zien dat in 2018 waarschijnlijk € 1,5 miljoen extra budget beschikbaar komt vanuit het gemeentefonds.

Tabel 4 Ontwikkeling budget gemeentefonds en BDUR

	2014	2015	2016	2017	2018
Budget Gemeentefonds	*37.891	*34.368	**40.147	**39.869	**41.405
BDUR	7.036	6.985	6.960	7.060	***7.060
Totaal	44.927	41.353	47.107	46.929	48.465

* Cebeon, "Objectieve budgetten veiligheidsregio Groningen, clusteronderdeel Brandweer en Rampenbestrijding 2014-2016", januari 2016

** Cebeon, "Notitie objectieve budgetten veiligheidsregio Groningen, clusteronderdeel brandweer en rampenbestrijding 2016-2018", januari 2017

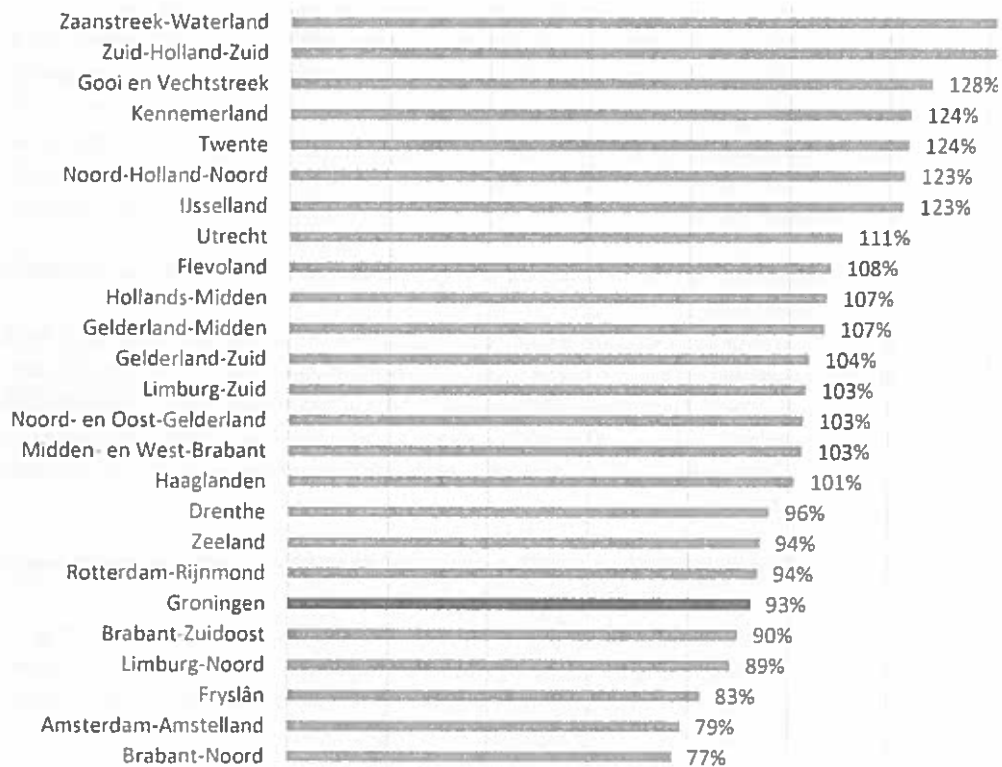
*** Schatting gebaseerd op 2017

Andersson Elffers Felix

De deelnemende gemeenten benutten relatief minder van hun beschikbare budget voor brandweezorg en rampenbestrijding dan in andere veiligheidsregio's

In vergelijking met andere veiligheidsregio's besteden Groningse gemeenten minder budget aan de veiligheidsregio. De gemeenten in de regio Groningen kiezen er voor om niet het volledige budget dat zij ter beschikking hebben gekregen voor deze taak in te zetten voor de VRG. In 2017 bedraagt het verschil tussen het budget (€ 39,8 miljoen³) en de gemeentelijke bijdrage (€ 37,6 miljoen) in totaal € 2,2 miljoen.

In de vergelijking met andere veiligheidsregio's zien we dat de VRG exact op de gemiddelde kosten per inwoner zit van € 63⁴. Als we het echter vergelijken met objectieve maatstaven uit het gemeentefonds en omvang van het budget komt een ander beeld naar voren. Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de verhouding tussen de uitgaven per inwoner in 2016 (volgens CBS) en het budget per inwoner (schatting over 2016).

Figuur 1 Verhouding tussen uitgaven per inwoner (volgens CBS) en inkomsten per inwoner uit het subcluster Brandweezorg en Rampenbestrijding (op basis van septembercirculaire) voor 2016

De grafiek laat zien dat gemeenten in Groningen een relatief kleiner deel van het beschikbare budget voor Brandweer en Rampenbestrijding voor dat doel benutten dan de meeste andere Veiligheidsregio's in Nederland (93%). De meeste gemeenten in Nederland geven meer uit aan Brandweezorg en Rampenbestrijding dan zij vanuit het gemeentefonds ontvangen.

³ Cebeon, "Notitie objectieve budgetten veiligheidsregio Groningen", januari 2017

⁴ CBS, statline

2 *De VRG is ingericht als een beleidsarme organisatie gericht op de uitvoering*

Bij de vorming van de VRG is gekozen voor een beleidsarme inrichting

Bij de inrichting van de VRG is de organisatie ingericht als een veiligheidsregio met sterke mono-kolommen met een dun multi-dak. Deze inhoudelijke keuze impliceert ook een beleidsarme organisatie die in grote mate op de uitvoering is gericht. Dat is ook terug te zien in de inrichting van de organisatie. Uit het onderzoek van Berenschot naar de overhead binnen de VRG komt naar voren dat de VRG weinig beleidscapaciteit heeft in vergelijking met andere veiligheidsregio's. Zie hoofdstuk 7 voor een verdere analyse van de overhead.

De ontwikkeling van de organisatie vraagt ook veel van de partners en de spankracht van medewerkers

De VRG richt zich op een rol als verbinder in het netwerk van partijen. Door de beleidsarme inrichting is de VRG afhankelijk van de welwillendheid van partners. De visitatiecommissie brengt naar voren dat de VRG grote ambities heeft in haar beleidsvisie *Brandweer Groningen over Morgen*. Werkdruk wordt als behoorlijk hoog ervaren. De visitatiecommissie beveelt daarom aan het ontwikkeltraject op onderdelen te temporiseren om "de fundamenten te verstevigen".

De regionalisering is succesvol afgerond maar de lokale verankering blijft een punt van aandacht

De bestuurlijke evaluatie die is uitgevoerd van de vorming van de VRG bracht naar voren dat gemeenten in de breedte tevreden zijn met de transitie en met de taakuitvoering en het kostenbewustzijn van de VRG. Maar de visitatie laat ook zien dat gemeenten nog altijd kritisch staan ten opzichte van de VRG mede door de "historische vorming" van de VRG.

In gesprekken met de visitatiecommissie komt ook een beeld naar voren van de effecten van de regionalisering op de lokale posten. Er is sprake van nivellering waardoor er minder onderscheid is. Sommige posten hebben daardoor materieel verloren. Bovendien ervaren ze minder eigenaarschap als gevolg van de centralisering van taken. Dat is een sentiment dat in veel regio's naar voren is gekomen als gevolg van de regionalisering van de brandweer. Er is vaak wel begrip voor de beweging, maar dat wil niet zeggen dat het niet gevoeld wordt. Dat vraagt om goede warme communicatie tussen centrale leiding en staf en de lokale posten. De sessies zoals die zijn gehouden in het traject *Brandweer Groningen over Morgen* zijn in dit kader zeer gewaardeerd. Een verdere schaa sprong van de organisatie of van ondersteunende taken zal dit gevoel weer aanspreken als de motivatie daarachter niet wordt vertrouwd.

Andersson Elffers Felix

Er zijn hoge verwachtingen van de veiligheidsregio vanuit landelijk beleid maar ook vanuit gemeenten

Er zijn veel externe ontwikkelingen waarin de VRG een rol zou kunnen spelen. De verschillende veiligheidsregio's in Nederland maken daarin andere afwegingen. Er zijn regio's waarin gekozen wordt voor een brede maatschappelijke taak waarin bijvoorbeeld ook sociale veiligheid een rol speelt. Het oppakken van de rol in het aardbevingendossier is een voorbeeld van maatschappelijke rolinvulling. Er is echter geen eenduidige wens in het DB om een bredere maatschappelijke rol te vervullen als VRG.

Uit de verschillende gesprekken binnen de VRG en met bestuurders komt een groot aantal ontwikkelingen naar voren die raken aan de taakinvulling van de VRG. We werken deze uit in de verschillende taakgebieden.

Besluiten in landelijke gremia zijn in toenemende mate bepalend voor het beleid en de kosten van de VRG

In het algemeen zien we in de afgelopen jaren een versterking van de rol van de managementraden, Veiligheidsberaad en IFV. Vanuit de natuurlijke professionele ontwikkeling met als gevolg beperking van de autonomie voor lokaal beleid van de veiligheidsregio. Dat komt terug in loononderhandelingen, veldnormen over materiaal, opleidingsstructuren en tal van andere beleidsonderwerpen.

Uit de gesprekken komt naar voren dat de VRG slechts een beperkte rol speelt op dit vlak, ook vanuit de beperkte beleidsmatige capaciteit die daarvoor beschikbaar is. Veel wordt in 3-Noord verband afgestemd. Dat zorgt voor een efficiënte inzet van mensen maar betekent ook dat de stem van de VRG niet altijd gehoord wordt op landelijk niveau. Daardoor kan de regio ook minder invloed uitoefenen op landelijk beleid. Zeker als er sprake is van een bewuste keuze om de taakuitvoering op een sober niveau in te richten is tegengas te bespeuren vanuit landelijke netwerken waarin experts juist vanuit hun vakmatige perspectief bij de nieuwste ontwikkelingen willen aansluiten.

3 *De huidige opkomst-normen van de brandweer vragen om een concreet uitgewerkt antwoord;*

De VRG voert de volgende wettelijke taken⁵ op het vlak van de brandweezorg uit:

- het voorkomen, beperken en bestrijden van brand
- het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand
- het waarschuwen van de bevolking
- het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting
- het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen (Wvr, Art 25).

De brandweezorg in Groningen voldoet (ruim) niet aan de normen ten aanzien van opkomsttijden. Dat is uitlegbaar maar vraagt wel om duidelijke keuzes in de activiteiten gericht op de preventie

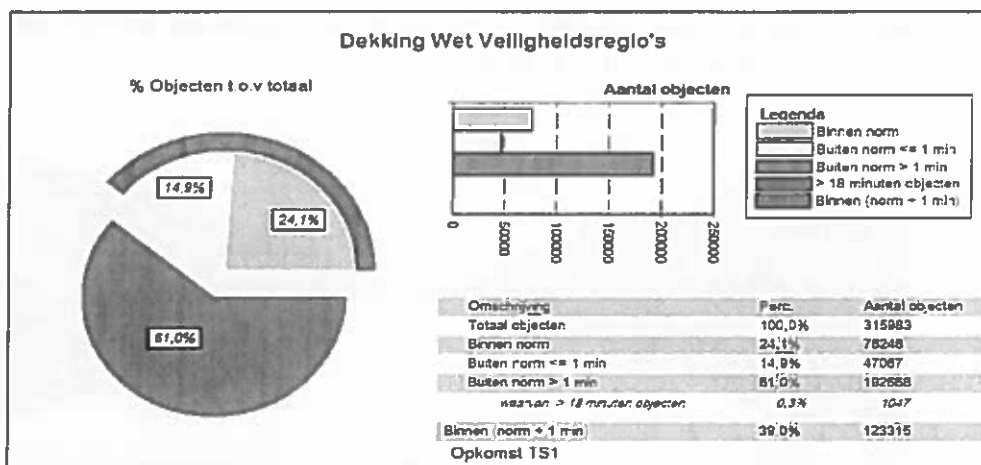
Het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) stelt nadere eisen aan de uitvoering van deze taken. Hierin worden onder andere eisen gesteld aan de opkomsttijden van de brandweer bij verschillende typen objecten. De Wvr verplicht de Veiligheidsregio om eens in de vier jaar een beleidsplan op te stellen waarin de operationele prestaties beschreven worden. Daar wordt invulling aan gegeven in het dekkingsplan. Het AB heeft in de zomer van 2016 het nieuwe dekkingsplan voor de VRG in concept vastgesteld om gemeenteraden de gelegenheid te geven hun zienswijze in te brengen.

Het nieuwe dekkingsplan dat in het kader van Incidentbestrijding 2.0 wordt opgesteld gaat uit van de huidige indeling van 39 posten in de regio met het bestaande aantal beroeps- en vrijwillige brandweermannen en -vrouwen. Met deze capaciteit verwacht de VRG in 24% van de incidenten binnen de norm ter plaatse te kunnen zijn. Als een marge wordt aangehouden van 1 minuut dan kan de VRG (theoretisch) in 39% van de incidenten op tijd ter plaatse zijn. Dat betekent dat de huidige wettelijke norm niet wordt gehaald. Onderstaande figuur komt uit het nieuwe dekkingsplan⁶. Dit dekkingsplan staat op de agenda voor het bestuurlijk overleg van 7 april 2017.

⁵Wet Veiligheidsregio's (Wvr)

⁶Falck, "Regionaal Dekkingsplan 2016-2019 - Veiligheidsregio Groningen", juni 2016

Andersson Elffers Felix

Figuur 2 Berekende prestatie op de opkomstnormen uit het Bvr volgens het Regionaal Dekkingsplan VRG 2016-2019

De maximumnorm⁷ van 18 minuten is bij 1.047 objecten in de regio Groningen überhaupt niet haalbaar. De VRG heeft specifieke aandacht voor deze objecten. Met alle eigenaren en/of gebruikers wordt contact opgenomen om hen de situatie toe te lichten en te verkennen op welke wijze zij zelf specifieke maatregelen kunnen nemen. Op dit punt heeft de VRG dus een concrete aanpak uitgewerkt.

In 2012 heeft de Inspectie van Veiligheid en Justitie berekend⁸ dat de brandweer in de regio Groningen in 43% van de incidenten binnen de wettelijk gestelde normen aanwezig was. Landelijk lag het gemiddelde op 67%. Groningen was samen met de regio Drenthe de regio waar het grootste aandeel incidenten buiten de norm was.

Het is duidelijk dat de opkomstnormen in Groningen niet haalbaar zijn als gevolg van de grote spreiding in de regio en de beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers. Het Bvr stelt dat het bestuur van de veiligheidsregio voor bepaalde locaties opkomsttijden kan vaststellen die afwijken van de tijdnormen, maar dat deze keuze en mate van afwijking gemotiveerd moet worden⁹.

Dat moet niet uitgelegd worden als een vrijbrief om niet aan de normen van het besluit te voldoen. Er geldt een inspanningsverplichting om op alternatieve wijze zoveel mogelijk invulling te geven aan de bescherming van burgers en bedrijven tegen brandrisico's. Daarom zet de VRG in op preventie activiteiten.

De VRG loopt vooruit op de conclusies van het dekkingsplan en experimenteert met een aanpak aan de voorkant

Met dit feit in het achterhoofd is de VRG gestart met een programma Incidentbestrijding 2.0 (IB2.0) om te komen tot een efficiënte repressieve organisatie die klaar is voor de opdrachten en uitdagingen in de komende tien jaar. Hierin wordt gebruik gemaakt van het gedachtegoed van het landelijke project RemBrand¹⁰. In dit project is een aanpak uitgewerkt volgens het

⁷ Bvr Art. 3.2.1. lid 3

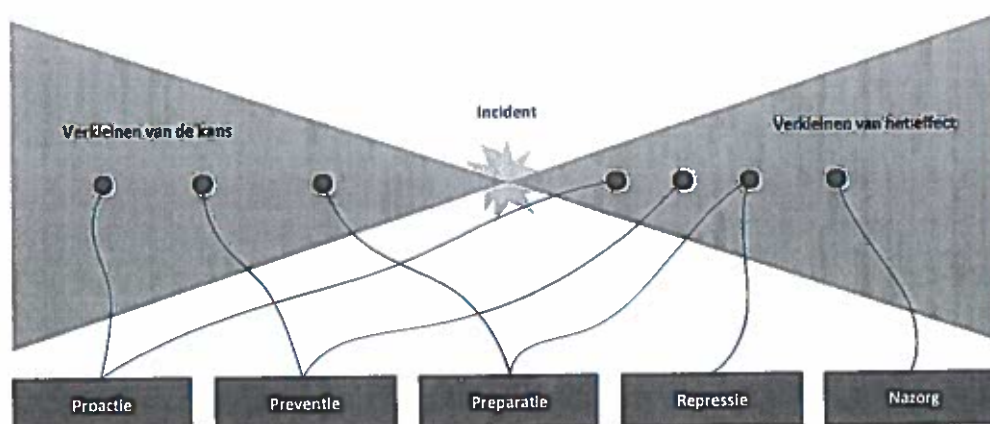
⁸ Inspectie Veiligheid en Justitie, "Ter plaats!", juni 2012

⁹ Bvr Art. 3.2.1. lid 3

¹⁰ IFV, "RemBrand – Brandveiligheid is een co-productie", mei 2015

Andersson Elffers Felix

vlinderdasmodel waarbij de nadruk enerzijds ligt op het beperken van de risico's van brand en anderzijds op het beperken van de gevolgschade.

Figuur 3 Het vlinderdasmodel uit RemBrand

In het nieuwe dekkingsplan zijn ook nieuwe normtijden ontwikkeld die zijn afgeleid van de norm uit RemBrand. De hogere opkomstnormen en de gebiedsgerichte benadering zorgen voor een duidelijke verbetering van de behaalde percentages. We merken echter op dat een verandering van de normen niet leidt tot een objectieve verandering van de brandveiligheid. Daarvoor zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om de brandveiligheid te vergroten gericht op het voorkómen van incidenten, op een vroeger signalering van brand en op het weerbaar maken van bewoners en ondernemers om adequaat om te gaan met incidenten. Hiertoe heeft de VRG een pilots opgezet in het kader van BrandVeilig Leven. Deze zijn echter nog niet in een samenhangend programma van maatregelen uitgewerkt.

De Inspectie Veiligheid en Justitie werkt momenteel aan een onderzoek naar de prestaties en inrichting van de repressieve brandweervorg in elke veiligheidsregio. Het is de verwachting dat zij de resultaten rond de zomer 2017 presenteren. Dit onderzoek geeft naar verwachting een goed beeld van de verhouding tussen de inzet in de regio Groningen en de andere regio's. Het laat zien in welke mate de VRG adequate preventiemaatregelen inzet als tegenhanger tegen de lange opkomsttijden.

Overigens heeft de VRG bij de vorming van de organisatie een visie Brandweer Groningen Over Morgen opgesteld (2012) waarin duidelijk is aangegeven dat er aan de voorkant van de veiligheidsketen intensivering van het beleid noodzakelijk is. Deze bestuurlijk vastgestelde koers is de basis geweest voor de inrichting van de organisatie (vanaf 2014). Zo is er geïnvesteerd in Brandveilig Leven met de inrichting van een apart team op dat vlak. Op basis van de risicoprofielen van elke gemeente zijn Handhaving Uitvoeringsplannen (HUP) opgesteld voor elke gemeente om een gerichte aanpak in te kunnen zetten voor het reduceren van risico's in de regio.

De VRG heeft daarnaast pilots buurtgerichte brandveiligheid opgezet met de introductie van de buurtbrandweervrouw in Vlagtwedde en binnenkort in Groningen. Op het vlak van Brandveilig Ondernemen is een pilot in Eemshaven gestart om een nieuwe werkwijze te toetsen. Deze trajecten zijn nog niet geëvalueerd.

Binnen de VRG wordt incidenteel uitgerukt met vier man op de tankautospuiter in tegenstelling tot de wettelijke bezetting van zes doordat er sprake is van onderbezetting. Daarin loopt de

Andersson Elffers Felix

VRG noodzakelijkerwijs vooruit op de discussie die nu landelijk gevoerd wordt over variabele voertuigbezetting.

In de afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen uitgevoerd die hebben bijgedragen aan een doelmatige inrichting van de brandweezorg maar niet vanuit dat perspectief zijn ingezet

De VRG heeft in de afgelopen jaren verschillende beleidsbeslissingen genomen die een besparing hebben opgeleverd. Deze zijn echter niet met dat perspectief in gang gezet. Het terugbrengen van het aantal duikteams en gaspakkenteams tot één elk in de regio en de samenvoeging van de brandweerposten Usquert en Uithuizermeeden waren ingegeven vanuit de beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers en niet vanuit financiële motieven. De VRG kijkt reeds zeer kritisch naar de dekking van kazernes, overlap en samenwerking met andere veiligheidsregio's.

Een teruggang in het aantal kazernes leidt onherroepelijk tot nog lagere prestaties in de reactietijden en is daarom niet overwogen in het nieuwe dekkingsplan. Als er bestuurlijke keuzes gemaakt moeten worden die ook een verdere teruggang ten opzichte van de wettelijke norm mogelijk maken dan levert de sluiting van één brandweerpost naar schatting € 300 duizend op, afhankelijk van de lokale situatie. Daarbij geldt als kanttekening dat in de regel dan een heroriëntatie op de omliggende posten noodzakelijk is, wat investeringen met zich mee kan brengen. Ook zal in de geest van de Wvr actief inhoud gegeven moeten worden aan andere maatregelen om de teruggang in prestatie in veiligheidstermen te compenseren.

De ontwikkelingen in het brandweeronderwijs vragen om meer grip op de BON

De brandweeropleidingen in de drie noordelijke veiligheidsregio's worden sinds 1966 vormgegeven vanuit Brandweeropleidingen Noord (BON). De directie van de Holding BON wordt sinds kort gevormd door de regionaal commandanten van de drie Veiligheidsregio's. Binnen de BON worden zowel opleidingen als oefeningen aangeboden.

De BON heeft in 2011 / 2012 in financieel zwaar weer verkeerd, waar de regio's hebben moeten bijspringen. Er is in 2014 verkend op welke wijze de verantwoordelijkheden van de BON ingevuld zouden kunnen worden onder directere aansturing van de drie veiligheidsregio's. Dat heeft ertoe geleid dat de regionaal commandanten meer sturing zijn gaan geven op de BON. Daarin zijn wel kansen en mogelijkheden geïdentificeerd en biedt de mogelijkheid om meer integraal (Veiligheidsregio's én BON) te gaan werken, maar dat heeft nog niet tot maatregelen of aanpassingen in de organisatie geleid.

Het Landelijke Programma Versterking Brandweeronderwijs heeft ook impact op het onderwijs en de opleidingen die binnen de BON worden gegeven. In 2012 is een landelijke stuurgroep ingericht genaamd Versterking Brandweeronderwijs. Vanuit deze stuurgroep is in eerste instantie sterk ingezet op de vorming van één opleidingsinstituut onder regie van het IFV. Omdat er onvoldoende draagvlak in de regio's was, is dit traject omgezet in een stevigere kwaliteitsaanpak waarin een landelijk kader leidend is.

Er is een aantal ontwikkelingen naast het dekkingsplan die impact hebben op de brandweezorg en waar op korte en langere termijn rekening mee gehouden dient te worden

Voor de komende periode speelt nog een aantal ontwikkelingen die naar verwachting een impact hebben op de brandweezorg in de regio Groningen. De naderende gemeentelijke herindelingen geven mogelijk ook input aan de planvorming over de incidentbestrijding. Dat heeft onder andere consequenties voor de indeling van de clusters. In het cluster stad zal, als de aansluiting van Haren bij Groningen doorgang vindt, sprake zijn van zowel beroeps- als vrijwilligers.

Andersson Elffers Felix

In de afgelopen jaren is zowel op landelijk niveau gebleken dat de beschikbaarheid van vrijwilligers voor de brandweer steeds meer onder druk komt te staan. Ook in Groningen speelt dit, getuige de sluiting van de posten in Usquert en Uithuizermeeden en de teruggang in het aantal duik- en gaspakkenteams. Een verdere teruggang kan grote consequenties hebben voor de brandweezorg in de regio. Uiteindelijk kan dat leiden tot een herverdeling van posten en een noodzakelijke vergroting van de capaciteit van de beroepsbrandweer. Er is geen zicht op de financiële consequenties van deze ontwikkeling.

De verwachting is dat de gemeente Groningen het gebied rondom de huidige hoofdlocatie van de VRG aan de Sontweg verder wil ontwikkelen waardoor de VRG zal moeten verhuizen. Dat betekent ook dat er een mogelijkheid bestaat om in plaats van twee grotere kazernes zoals nu het geval is, een model te verkennen waarin gewerkt wordt met vier kleinere posten die meer verspreid liggen in de stad. Dat kan ook een antwoord zijn op het recente verzoek vanuit de gemeenteraad Groningen om de reactietijden in de stad omhoog te brengen tot het niveau in andere stedelijke gebieden. Dat vergroot ook de mogelijkheid om beroepspersoneel in te zetten in BrandVeilig Leven taken. Deze mogelijkheid dient nader onderzocht te worden. De verwachting is niet dat hier direct sprake is van financieel voordeel, maar het kan een indirect gevolg zijn door de betere beschikbaarheid van beroepspersoneel voor de inzet van preventieve taken en andere dagdiensttaken.

Hoewel het LMO traject niet zo snel vordert als vooraf was ingeschat zijn er geen tekenen dat de uitkomst van het LMO traject gaat veranderen. Voor de VRG betekent dat een overgang van het personeel naar de nieuwe organisatie¹¹ en een overdracht van bevoegdheden. Een belangrijk financieel effect is het wegvallen van een ruime btw compensatie waarvan € 400 duizend de afgelopen jaren is gebruikt ter dekking van de algemene lasten. In de ontwikkeling van buurtgerichte brandpreventie zal de VRG moeten aansluiten bij de lokale gemeentelijke netwerken om een zo groot mogelijke impact te genereren. De activiteiten van de buurtbrandweervrouw hebben laten zien dat individuele benadering van kwetsbare burgers helpt maar ook tijdsintensief is. Het verbreden van de aanpak door brandveiligheid ook mee te laten lopen in de activiteiten van het lokale sociaal domein kan een effectieve en doelmatige strategie zijn.

De conclusies van het dekkingsplan vragen om een nadere uitwerking waarbij zowel de beleidsmatige als de financiële consequenties in beeld gebracht worden

De VRG geeft aan dat een uitgewerkt plan over de Incidentbestrijding ook een financiële vertaling mogelijk maakt. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de keuzes die uit IB2.0 naar voren komen en welke financiële consequenties hiermee gemoeid zijn. Een belangrijk aspect waarop IB2.0 meer concretisering zou moeten bieden is de ambitie die de VRG zich stelt in het compenseren van de hogere brandveiligheidsrisico's in de regio als gevolg van de lange reactietijden. Bij het niet voldoen aan de wettelijke opkomstnormen ligt het voor de hand om andere meetbare prestatieafspraken te maken waarop de VRG afgerekend kan worden. Denk daarbij aan het aantal inspecties, het aantal werkende brandmelders, projecten in de wijk, et cetera. Deze kunnen vertaald worden in organisatiekosten zodat een goede afweging gemaakt in de compenserende activiteiten.

¹¹ Het personeel is sinds de vorming van de MkNN (in 2011) ondergebracht bij de Veiligheidsregio Drenthe

4 *De taakinvulling in de crisisbeheersing is in de basis op orde en is beleidsarm ingericht*

De VRG voert de volgende wettelijke taken¹² op het vlak van de crisisbeheersing uit:

- Beleid, regie en coördinatie: Beleidsplan Veiligheidsregio (Wvr Art. 14), regionaal risicoprofiel (Wvr Art. 15), beleidsplan Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (Wvr Art. 14.2d), Regionaal Crisisplan (Wvr Art. 16.1 over hoofdstructuur)
- Planvorming: Regionaal Crisisplan (Wvr Art. 16.2, inclusief plan COPI, ROT, GBT/RBT), Rampbestrijdingsplannen (BRZO) en Incidentbestrijdingsplannen (Wvr Art 17, Bvr 6.1.1.-6.3.3.)
- Multidisciplinaire Opleidingen Trainen en Oefenen (MOTO) (Wvr Art 14.2d, Bvr Art. 2.5.1.)
- Kwaliteitszorgsysteem hanteren (Wvr Art. 23)
- Informatievoorziening in stand houden binnen veiligheidsregio en kolommen (Wvr Art. 10i, 22; denk ook aan: Netcentrisch werken uit regionaal beleidsplan)
- Relatiebeheer vitale partners (Wvr Art. 14.3, 15.5, 46.3)
- Beheer hoofdstructuur crisisorganisatie (Bvr. Art 2.1.1.) en gemeenschappelijk materieel (Wvr Art. 10h).

Op het gebied van crisisbeheersing blijft de VRG dicht bij haar wettelijke taken, er is geen eenduidige wens in het DB om een bredere maatschappelijke rol te spelen
Onderstaande tabel laat zien dat de crisisbeheersingstaken van de VRG gekoppeld worden aan de wettelijke taken.

¹² Wet veiligheidsregio's (Wvr) en Besluitveiligheidsregio's (Bvr).

Andersson Elffers Felix

Tabel 5 Invulling wettelijke taken en beleidskeuzes in het beleidsplan van de VRG

Taak	Invulling wettelijke taak	Beleidskeuze beleidsplan 2016-2019
Beleids- en coördinatie	<p>Beleids: Ontwikkeling en beheer van reg. risicoprofiel, beleidsplan VRG/MOTO, reg. crisisplan</p> <p>Regie en coördinatie: convenanten met crisispartners, afstemming 3-Noord, Duitse buurregio's</p>	<p>Gerichte aandacht op ontwikkeling prioritaire thema's: Aardbevingen, Continuïteit Vitale Infrastructuur, Nucleaire Veiligheid, Terrorisme, Water en Evacuatie (§ 5.3). M.n. aardbevingen, rest beperkter.</p> <p>Ontwikkeling risicogerichtheid (§ 5.2, § 6.1, 6.2); Verbinding risico- en crisisbeheersing (§ 8.1, 8.2); Regionale en internationale samenwerking (§ 8.3); Ontwikkeling uitvoeringsagenda voor eenvoudige effectieve, flexibele crisisorganisatie (§ 7.1); Actief en positief kritisch meedenken in ontwikkeling LMO (§ 7.5)</p>
Planvorming	<p>Crisisbeheersing algemeen: Noord-Nederlandse 'kaders voor de GRIP', Regionaal crisisplan incl. plan COPI, plan ROT, plan GBT/RBT, continuïteitsplan; Incidentbestrijdingsplannen; Rampbestrijdingsplannen (BRZO)</p> <p>Voorzitter/trekker multidisciplinaire werkgroep planvorming (coördinatie totstandkoming IBP en RBP in VRG)</p>	Ontwikkeling rol planvorming in beweging naar risicogerichtheid en flexibiliteit in crisisorganisatie (§ 7.3)
Multidisciplinaire Opleidingen Trainen en Oefenen (MOTO)	<p>Coördinatie, organisatie en evaluatie van multidisciplinair oefenen van de crisisteams (bijv. CoPI, ROT en GBT)</p> <p>Coördineren, organiseren en evalueren van opleiden, trainen oefenen van 'multi-functies' (cf. definitie in Beleidsplan MOTO)</p> <p>Voorzitter/trekker multidisciplinaire werkgroep MOTO (werkgroep zorg voor planning, organisatie en evaluatie MOTO-activiteiten)</p> <p>Uitvoeren en begeleiden van trainingen en oefeningen</p>	<p>Ontwikkeling gezamenlijke werkwijze voor volgen ontwikkeling crisisfunctionarissen (§ 7.4)</p> <p>Uitvoering Beleidsplan MOTO, gericht op opleiden, trainen, oefenen multidisciplinaire rollen en teams. (§ 7.4)</p>
Kwaliteitszorg	<p>Hanteren van een kwaliteitszorgsysteem gericht op een lerende crisisorganisatie.</p> <p>Kennisregie Crisisbeheersing: borgen en ontwikkelen vak kennis in de organisatie</p> <p>Coördinatie multidisciplinaire 'evaluatorenpool'</p> <p>Organisatie en evaluatie jaarlijkse systeemtest</p> <p>Liaisonfunctie Inspectie Veiligheid en Justitie m.b.t. Crisisbeheersing</p>	<p>Ontwikkeling naar evalueren multidisciplinaire inzetten op output (§ 8.5)</p> <p>Ontwikkelen methodiek voor meten output (§ 8.5)</p>

Andersson Elffers Felix

Netcentrisch werken	<p>Beheer en doorontwikkeling van netcentrische werkwijze voor informatiemanagement</p> <p>Voorzitterschap multidisciplinaire werkgroep netcentrisch werken,</p> <p>Functioneel en gebruikersbeheer Landelijk Crisismanagement Systeem</p>	<p>Versterken fase oordeelsvorming in crisisbeheersing en inzet netcentrisch werken/ informatiemanagement (§ 7.5)</p> <p>Ontwikkeling continu en realtime risicobeeld (§ 7.6)</p> <p>Versterken omgevingsanalyse crisiscommunicatie door verbinding met informatiemanagement (§ 7.8)</p>
Relatiebeheer vitale partners	<p>Opbouwen/onderhouden van contacten vitale infrastructuur</p> <p>Jaarlijkse bijeenkomst met vitale partners (wettelijke verplichting)</p> <p>Aansluiting partners in oefeningen</p> <p>Uitvoering werkafspraken convenanten met crisispartners en partners vitale infrastructuur</p>	<p>Verbreiding van samenwerking met partners vitale infrastructuur naar o.a. maatschappelijke organisaties (o.a. Reddingsbrigade, Rode Kruis)</p>
Beheer	<p>Beheer hoofdstructuur crisisorganisatie (bijv. multi-functies, piketten, alarmering)</p> <p>Facilitair beheer o.a. crisis-ruimten Sontweg en MCU.</p>	

De beleidskeuzes uit het regionaal beleidsplan 2016-2019 zijn gerelateerd aan de wettelijke taken of zijn veelal acties naar aanleiding van eerder geconstateerde lessen (bijv. van de Inspectie VenJ). De VRG geeft invulling aan al haar wettelijke taken.

Bovenwettelijk vervult de VRG de volgende crisisbeheersingsrollen:

- Co-creatie veiligheid burgers en bedrijven
- Ontwikkeling burgerhulp bij rampen en crises (o.a. samenwerking Rode Kruis).

De VRG speelt geen rol op de volgende thema's waar sommige andere regio's dat wel doen:

- Veiligheidshuis (In VR Kennemerland onderdeel van de VR)
- Sociale veiligheid: Sommige regio's hebben thema's als verwarde personen en maatschappelijke onrust ook opgepakt in de veiligheidsregio. Het komt ook voor dat de VR aanschuift bij het districtveiligheidsoverleg (DVO) waar thema's zoals hennep integraal benaderd worden
- Crisisnoodopvang vluchtelingen: met de hoge asielinstream hebben een aantal veiligheidsregio's de crisisnoodopvang verzorgt. In de VRG was dat niet het geval.

De beelden over de wenselijkheid van een bredere maatschappelijke rol verschillen in het DB. Volgens de *Bestuurlijk evaluatie VRG (2016)* zijn een "aantal burgemeesters van mening dat de VRG voor de gemeenten (nieuwe) maatschappelijke ontwikkelingen moeten vertalen naar veiligheid en risico's". In de bestuurlijke gespreksronde van de takenevaluatie waren de beelden hier niet eenduidig over. Enerzijds is er steun voor een VRG met expertise en een netwerkrol die nieuwe ontwikkeling kan duiden. Anderzijds wordt er gewaarschuwd om niet overal op in te springen/niet altijd direct naar de veiligheidsregio te kijken. Daarbij wordt ook gerefereerd aan de gemeentelijke herindelingen, waarbij gemeenten meer slagkracht krijgen.

De prestaties volgens de Staat van de Rampenbestrijding wijzen niet op overbesteding
Het regiobeeld van de Inspectie VenJ voor de VRG is over het algemeen conform of iets beter dan het landelijk gemiddelde (zie onderstaande tabel). De prestaties zijn nergens

Andersson Elffers Felix

onvoldoende, maar op onderdelen is verbetering mogelijk. Er is geen sprake van excessieve prestaties die overbesteding suggereren.

Tabel 6 Staat van de Rampenbestrijding 2016: vergelijking regiobeeld VRG met Landelijk beeld

Onderwerp	Score VRG	Score meerderheid regio's landelijk
Plannen: conform landelijk beeld		
Samenhang tussen de plannen	Basis op orde	Basis op orde
Samenwerking: beter dan landelijk beeld		
Samenwerking met netwerkpartners	Op niveau	Basis op orde
Samenwerking met gemeenten	Basis op orde	Basis op orde
Interregionale samenwerking	Op niveau	Op niveau
Internationale samenwerking	Basis op orde	Basis op orde
Operationele prestaties: minder dan landelijk beeld		
Operationele prestaties – Besluit veiligheidsregio's	Basis op orde	Basis op orde
Operationele prestaties – Kwaliteit taakuitvoering	4/7 basis op orde	5/7 basis op orde
<i>Alarmering andere functionarissen door de meldkamer</i>	<i>Basis op orde</i>	<i>Basis op orde</i>
<i>Taakuitvoering Calamiteitencoördinator</i>	<i>Basis op orde</i>	<i>Basis op orde</i>
<i>Taakuitvoering teams: Advisering aan het ROT</i>	<i>Voor verbetering vatbaar (v.v.)</i>	<i>V.v.v.</i>
<i>Taakuitvoering teams: Advisering aan het Beleidsteam</i>	<i>V.v.v.</i>	<i>Basis op orde</i>
<i>Taakuitvoering teams: Afstemming met netwerkpartners</i>	<i>Basis op orde</i>	<i>Basis op orde</i>
<i>Taakuitvoering teams: Sturing en coördinatie</i>	<i>V.v.v.</i>	<i>Basis op orde</i>
<i>Informatiemanagement: Besluitvorming gebaseerd op actueel beeld</i>	<i>Basis op orde</i>	<i>V.v.v.</i>
Kwaliteit: conform landelijk beeld		
Kwaliteitszorg	Basis op orde	Basis op orde
Evalueren van incidenten	Op niveau	Op niveau
Inzicht in vakbekwaamheid multi-functionarissen	V.v.v.	V.v.v.

De beschikbare beleids capaciteit voor crisisbeheersing is beperkt

Onderstaande tabel laat zien dat er 7,0 fte formatie is voor crisisbeheersing.

Tabel 7 Formatie programma crisisbeheersing

Functie	Formatie
Programmaleider Crisisbeheersing	1,0 fte
Management assistent crisisbeheersing	0,8 fte
Vakspecialist t.b.v. beleid, regie, advies, ontwikkeling crisisbeheersing	1,0 fte
Vakspecialist t.b.v. kwaliteitszorg/liaison inspectie	0,8 fte
Vakspecialisten t.b.v. planvorming	1,0 fte (2 x 0,5)
Vakspecialisten t.b.v. MOTO/vakbekwaamheid	2,4 fte
Totaal crisisbeheersing	7,0 fte

* Exclusief 2 fte voor programmanager en medewerker risicocommunicatie aardbevingen.

Andersson Elffers Felix

De gesprekken binnen de VRG wijzen erop dat de beleids capaciteit beperkt is en de werklust hoog. Sommige veiligheidsregio's hebben bijvoorbeeld een Veiligheidsbureau of *safety campus/safety field lab* waardoor er meer ruimte is voor beleidsontwikkeling.

De noordelijke veiligheidsregio's volgen echter meer het Rijnlands model, oftewel sterke kolommen met een dun dak (beleid). De visitatiecommissie constateert in 2016 dat "De programma's crisisbeheersing en aardbevingen lijken [...] ambassadeur te zijn van het Rijnlands denken en handelen [...] Deze programma's hebben het denken en handelen naar mening van de commissie daadwerkelijk verinnerlijkt".¹³

De bredere rol van de VRG op het aardbevingsdossier wordt extern gefinancierd

De aandacht voor aardbevingen is toegenomen in de afgelopen jaren. Dat geldt ook voor de VRG. Het is een onderdeel van crisisbeheersing vanuit het risicoprofiel als 'risicovolle situatie' die niet aan een brand is gerelateerd (Wvr, Art. 15).

In de smalle definitie is het aardbevingsdossier een wettelijke taak voor bijvoorbeeld het plannen en oefenen. In de praktijk vervult de veiligheidsregio echter een bredere trekkersrol in een bestuurlijke kopgroep.

Tot en met het najaar 2017 wordt door het ministerie van EZ twee fte gefinancierd. Uit de gespreksronde blijkt dat er behoefte is om deze externe financiering door te zetten. Er is geen eenduidig beeld onder bestuurders of de bredere taak gefinancierd moet worden door de VRG als dat niet lukt. Sommigen vinden het onderdeel van de maatschappelijke rol van de VRG, anderen vinden dat met de gemeentelijke herindelingen zo'n rol niet per se bij de VRG hoeft te liggen.

Bestaande landelijke verplichtingen worden opgevangen door meer inzet van de bestaande beleidsmedewerkers, voor nieuwe landelijke taken is geen beleidsruimte
Onderstaande tabel laat zien dat de VRG ook deelneemt aan landelijke commissies.

Tabel 8 Landelijke rollen/overleggen per wettelijke taak

Taak	Landelijke rollen/overleggen
Beleid, Regie en coördinatie	Lid: Hoofden Veiligheidsbureau en Netwerk Crisisbeheersing (IFV); landelijk projectteam Continuïteit van de Samenleving (onderdeel landelijke Strat. Agenda); landelijke taskforce multi-opstapeling (namens 3-Noord). Advies aan RDVR en VB; advies over en uitvoering geven aan strategische agenda van het VB
Planvorming	Lid Landelijke werkgroep planvorming
MOTO	Lid landelijke werkgroep MOTO
Kwaliteitszorg	Lid landelijke werkgroep Evalueren/kennisregie
Netcentrisch werken	N.v.t.
Relatiebeheer vitale partners	Samenwerking tussen land-waterpartijen o.b.v. convenant CRW (coördinatie regeling Waddenzee) met VR-NHN, VRF, Kustwacht, RWS en Waddengemeenten
Beheer	N.v.t.

¹³ Visitatie Veiligheidsregio Groningen (26 en 27 mei 2016) 'Jong, dynamisch en ambitieus', versie 30 juli 2016, blz. 11, 17.

Andersson Elffers Felix

Deelname aan de overleggen helpt bij het op de hoogte te blijven van landelijke ontwikkelingen. In de praktijk worden op landelijke thema's zoals nucleaire veiligheid, cyber security en terrorisme eerder de ontwikkelingen landelijk gevolgd dan dat er veel beleidscapaciteit voor vrijgemaakt moet worden op basis van het risicoprofiel.

Er is geen extra formatie voor landelijke verplichtingen. In de bestuurlijke gesprekken wordt gevraagd om terughoudendheid voor nieuwe landelijke verplichtingen en beleidsthema's. Voor nieuwe taken of veelvragende landelijke commissies is daarom geen beleidsruimte.

Op crisisbeheersingsvlak wordt reeds nauw samengewerkt in 3-Noordverband en op termijn is verdere aanpak van MOTO, kwaliteitszorg en planvorming mogelijk
Op het gebied van crisisbeheersing is de noordelijke samenwerking al redelijk vergevorderd op uitvoerend niveau. In de planvorming zijn er om de twee maanden overleggen over bijv. vigerende beleidsambities en gaan er 3-Noord afgevaardigden naar landelijke bijeenkomsten. Op het gebied van MOTO vindt de systeemtest gezamenlijk plaats (incl. kwaliteitszorg door 1 rapportageteam), worden sommige opleidingen gezamenlijk ingekocht en wordt de opleidingsplanning afgestemd. Inzake de netwerkrol wordt met de politie gezamenlijk geoefend en een gezamenlijk bijeenkomst met vitale partners gehouden.

Op termijn kan gedacht worden aan verdere samenwerking inzake:

- Gezamenlijke MOTO en kwaliteitszorg verdiepen
- Bundelen van (beleids)expertise en planvorming.

5 De huidige taakuitvoering van de Gemeentelijke Kolom (w.o. bevolkingszorg) is kwalitatief op orde

In de Wvr (Art. 18.1c) staat dat “de gemeentelijke bevolkingszorg in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing” met een AMvB geregeld kan worden. In het Bvr staat:

- dat het bestuur van de veiligheidsregio zorg draagt voor “een of meer teams bevolkingszorg, afhankelijk van de aard van de ramp of crisis en de wijze waarop deze zich ontwikkelt” (Art. 2.1.1c)
- een team bevolkingszorg door het college van B&W “aangewezen functionarissen, van wie één functionaris is belast met de leiding van het team, één functionaris met het informatiemanagement, en één functionaris met de coördinatie van de crisiscommunicatie” (Art 2.1.3, lid 1)
- een team bevolkingszorg de volgende taken heeft: “a. het verzorgen van de crisiscommunicatie; b. het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking; c. het verzorgen van nazorg voor de bevolking; d. het registreren van de slachtoffers; e. het registreren van schadegevallen; en f. het adviseren van het regionaal operationeel team” (Art 2.1.3, lid 2).

De bevolkingszorg is geregionaliseerd met een efficiencyslag, maar de Gemeentelijke Kolom (GKG) valt nog niet volledig onder de formele formatie van de VRG

Op het gebied van de bevolkingszorg hebben de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden:

- Bevolkingszorg op orde 2.0 is geïmplementeerd. Landelijk zijn er hogere eisen gekomen. Bijvoorbeeld op het vlak van communicatie over hoe snel de bevolkingszorgorganisatie staande is.
- Warme taken: Grote reorganisatie van 23 crisisorganisaties naar 1 regionale crisisorganisatie. Voor de warme functies betekent dat een beroep gedaan wordt op 300 crisisfunctionarissen in gemeenten in plaats van 1.200 eerder. Dat scheelt aanzienlijk in het oefenen en trainen en bevordert de kwaliteitsontwikkeling. Het visitatierapport benoemt in dit kader een risico. De VRG onderzoekt wat er mogelijk is.¹⁴
- Koude taken: ook de koude taken zijn geregionaliseerd naar een netwerkteam (7,65 fte). Het gaat om taken als advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening. De regionalisering is gepaard gegaan met een efficiencyslag van 40% ten opzichte van 2011 (12,5 fte). De door het bestuur gewenste integratie binnen de VRG heeft nog niet volledig plaatsgevonden omdat de vraag met de GHOR en GGD integraal bekeken zou worden. De financiële consequentie van de formatie formeel onder de VRG te brengen is klein. Het kan zitten in andere inschaling bij een overstap (voor 7,65 fte). Verder is het met name een bestuurlijke vraag over de positie van de directeur GKG t.o.v. de directeur VRG.

¹⁴ Pilot visitatie Gemeentelijke kolom VRG, 16 september 2016, blz. 19.

Andersson Elffers Felix

In 2017 is € 80.000 bijgedragen vanuit de BDUR, maar een structureel besluit is er niet
In het Begrotingskader 2017 (onderdeel GR VRG) staat: "Het deelprogramma Gemeentelijke kolom kent een knelpunt van 80 duizend euro dat in 2017 incidenteel is opgelost met een BDUR-bijdrage. Dit knelpunt wordt meegenomen in de takendiscussie voor de begroting 2018." De overige bijdragen worden door de gemeenten gedragen. Het tekort voor de GKG zit met name in personele lasten voor de piketregeling (landelijke afspraken) en een deel in opleiden/trainen. De discussie over een structurele oplossing wordt in 2017 gevoerd.

Er zit weinig rek bij behoud van taken en kwaliteit, maar er kan gedacht worden aan taakoverdracht bij de herindelingen en reductie van adviestaken
Geïnterviewden geven aan dat als de taken en het kwaliteitspeil gelijk blijven, dat er dan weinig rek zit in de Gemeentelijke Kolom. Het visitatierapport van september 2016 stelt: "Over het algemeen bestaat ook het beeld dat de GKG scherp en efficiënt is georganiseerd, en dat de kosten in verhouding staan met het uiteindelijke resultaat."¹⁵ In de gespreksronde kwam naar voren dat aanvullende middelen juist wenselijk zijn voor een bijvoorbeeld een kwaliteitsimpuls op evenementenveiligheid.

Als er echter de noodzaak is om op taken andere keuzes te maken zijn wij van mening dat er te denken valt te aan:

- Bevolkingszorg terug naar gemeenten met behoud van één coördinator. Met de gemeentelijke herindeling zouden gemeenten de slagkracht hiervoor moeten hebben, alhoewel het gezien de schaalvoordelen waarschijnlijk niet zo efficiënt zal zijn als op het niveau van de veiligheidsregio. Het visitatierapport geeft aan: "De verbeteringen ten opzichte van de situaties in het verleden worden breed onderkend."¹⁶
- De separate adviseringscapaciteit binnen de gemeentelijke kolom reduceren. Geïnterviewden denken verschillend over de rol van de gemeentelijke kolom op advisering. Een deel ziet het als een historische kerntaak, anderen als dubbelwerk in relatie tot de VRG.

3-Noord samenwerking op bevolkingszorg staat nog relatief in zijn kinderschoenen

Er is recent overleg geweest tussen de drie coördinerende gemeentesecretarissen (VRG, VRD en VRF). Op een aantal terreinen is er potentie voor samenwerking (bijv. opleiden en gezamenlijk inkoop daarin). Afspraak is om begin 2017 bijeen te komen met een inventarisatie van onderwerpen waar je het over zou kunnen hebben. Verwachting nu is dat er geen grote klappen gemaakt kunnen worden; immers ook klein onderdeel van de begroting.

¹⁵ Pilot visitatie Gemeentelijke kolom VRG, 16 september 2016, blz. 14.

¹⁶ Pilot visitatie Gemeentelijke kolom VRG, 16 september 2016, blz. 19.

6 *Nieuwe veldnorm over GHOR organisatie vraagt nieuwe werkwijze; de financiële consequenties zijn nog niet in beeld*

Het werk van de GHOR komt overeen met het wettelijke takenpakket

De wettelijke taken voor de GHOR zijn in hoofdlijnen de volgende:

1. Ten tijde van rampen en crises draagt de GHOR zorg voor de leiding & coördinatie van de geneeskundige keten (Wvr Art. 32.2)
2. Het bestuur van de veiligheidsregio, de Regionale Ambulancevoorziening en de in die regio werkzame instellingen, zorgaanbieders en diensten, bedoeld in het eerste lid, maken schriftelijke afspraken over de inzet van deze instellingen, zorgaanbieders en diensten bij de uitvoering van hun taak en op de voorbereiding daarop (Wvr Art. 32.2, Bvr Art 5.1).

De GHOR heeft daarnaast een taak in de advisering op het vlak van crisisbeheersing vanuit de wettelijke taken van de veiligheidsregio. De adviesrol van GHOR ten aanzien van evenementen is niet wettelijk verankerd maar wel gemeengoed in het veld. De memorie van toelichting van de Wet Veiligheidsregio's benoemt evenementenadvisering ook als een belangrijke taak voor veiligheidsregio's. De GHOR Groningen voert daarnaast geen andere taken uit.

De GHOR is nog in ontwikkeling

Vanaf begin 2017 maakt de GHOR in Groningen weer onderdeel uit van de VRG. Dat was noodzakelijk omdat er fiscaal nadeel ontstond bij de afrekening van de kosten van die de GGD Groningen voor de GHOR maakte. Inhoudelijk verandert er niets voor de GHOR bij deze verhuizing. Alleen het werkgeverschap, en daarmee ook enkele arbeidsvoorwaarden, veranderen voor de negen medewerkers van de GHOR.

Nieuwe veldnorm over organisatie GHOR vraagt nieuwe werkwijze; de financiële consequenties zijn nog niet in beeld

De GHOR bevindt zich in een periode van verandering. Waar vroeger de GHOR zelf een groot deel van de functies in de warme situaties bekleedde moeten dat nu in toenemende mate juist de ketenpartners zijn. De 'nieuwe GHOR' is de strategische koers die hier vorm aan geeft. Het landelijk verenigingsbureau heeft in de nieuwe opschalingsstructuur meer rollen gedefinieerd dan er voorheen waren.

Op dit moment voldoet de GHOR volgens eigen aangeven aan de wettelijke eisen voor de dienstverlening. Met alle relevante ketenpartners zijn sluitende afspraken gemaakt. Echter in de warme fase is er op dit moment een zeer krappe bemensing. Het is niet mogelijk en ook niet wenselijk om alle rollen vanuit de eigen organisatie in te vullen. Juist functionarissen uit

Andersson Elffers Felix

de geneeskundige keten moeten in warme fase een rol spelen in de opschaling. Dat vraagt om een uitbreiding van het aantal functionarissen die allemaal opgeleid en geoefend moeten zijn. Hoe groot de kosten hiervoor zijn, is op dit moment nog niet bekend. Hier wordt in 2017 meer duidelijkheid over verwacht.

De afgelopen jaren hield de VRG geld over de begroting voor de GHOR

In de afgelopen jaren hield de VRG jaarlijks geld over op de GHOR begroting (€ 286 duizend, € 174 duizend en € 274 duizend, in 2014, 2015 en 2016). Voor een deel komt doordat er geen of minder grootschalige incidenten geweest zijn waarvoor compensatie gereserveerd was. Het gaat echter voornamelijk om ruimte voor de implementatie van de nieuwe werkwijze. In welke mate dit bedrag geheel noodzakelijk is, is niet bekend op dit moment. Van deze ruimte is in ieder geval € 30 duizend bestemd voor het btw nadeel dat is blijven bestaan als gevolg van de activiteiten van de GHOR voor de GGD.

De GHOR werkt al intensief samen in 3-Noord

Op verschillende onderdelen wordt de geneeskundige voorbereiding op crises en rampen op het niveau van 3-Noord aangepakt. Een voorbeeld is de werkwijze van Grootschalige Geneeskundige Bijstand waarin de drie GHOR organisaties hebben samengewerkt met de drie Regionale Ambulance Voorzieningen. Kwaliteitsontwikkeling vindt ook al in 3-Noord verband plaats.

Er worden momenteel plannen ontwikkeld om piketten te delen in de drie regio's. Niet zozeer voor opschaling in crisissituaties, maar juist in de situatie dat er nog geen crisis is, is laagdrempelig collegiaal overleg wenselijk. Een andere mogelijkheid is de ontwikkeling van gezamenlijke *in company* studies in plaats van duurdere opleidingen die extern gegeven worden.

Ook tussen de drie GGD-en is er sprake van samenwerking op een aantal terreinen. Voornamelijk binnen Infectieziektenbestrijding en milieutaken waar de GGD-en beschikbaarheidsfuncties kunnen combineren.

7 De overhead van de VRG is bewust smal ingericht

Bij de start van de VRG is gekozen voor een smalle inrichting van de bedrijfsvoering

Bij de start van de VRG is Berenschot gevraagd om een normatieve uitspraak te doen over de omvang van de overheadkosten voor de VRG. Zij raadden aan om 21,5% van de formatie te gebruiken voor overheadfuncties¹⁷. Zij baseren zich in dit onderzoek op agentschappen; in de regel uitvoerende organisaties, net zoals een Veiligheidsregio. Daarbij reikten ze ook een formule aan om te compenseren voor het aantal vrijwilligers in de VRG.

De herijking van Berenschot laat zien dat de overhead van de VRG nu smaller is dan bij andere veiligheidsregio's

Berenschot heeft eind 2016 een herijking van de oude analyse uitgevoerd en de VRG ditmaal ook met enkele andere veiligheidsregio's kunnen vergelijken. In totaal komt Berenschot op een overheadpercentage in de bezetting van 17,8% voor de VRG. Dat is ruim 13% minder dan waar agentschappen nu op zitten (20,5%) en 5% minder dan bij het gemiddelde van de andere veiligheidsregio's. De gemiddelde kosten van de overhead zijn bij de VRG 9% lager dan bij de andere veiligheidsregio's die Berenschot onderzocht heeft. Onderstaande tabel geeft een overzicht op de hoofdgroepen van overhead in de vergelijking.

Tabel 9 Benchmark gemiddelde salarislasten overheadpersoneel per fte¹⁸

Overheadcategorie	Gemiddelde salarislast VRG	Gemiddelde veiligheidsregio's	Afwijking t.o.v. gemiddelde	
Management ¹⁹	€ 5.288	€ 6.919	-24%	€ -1.631
Informatisering en automatisering	€ 995	€ 1.271	-22%	€ -276
Financiën & control	€ 1.653	€ 2.094	-21%	€ -441
Communicatie ²⁰	€ 753	€ 850	-11%	€ -97
Facilitaire zaken	€ 2.007	€ 1.530	31%	€ 477
Personeel en organisatie	€ 1.572	€ 1.119	40%	€ 453
Juridische zaken	€ 652	€ 394	65%	€ 258
Totaal per fte van gehele organisatie	€ 12.920	€ 14.177	-9%	€ -1.257

¹⁷ Berenschot, "Brandweer Regio Groningen Normering overhead", december 2012

¹⁸ Berenschot, "Benchmark overhead - Veiligheidsregio Groningen", januari 2017

¹⁹ Management omvat bestuur, directie, lijnmanagement, beleidsmedewerkers en managementondersteuning

²⁰ Communicatie omvat marketing, communicatie en kwaliteitszorg

Andersson Elffers Felix

Er is een beperkt aantal mogelijkheden om in de overhead nog financiële ruimte te organiseren; maar op onderdelen is waarschijnlijk (op termijn) ook intensivering nodig
Naast enkele functies waarop een duidelijk kleinere capaciteit wordt ingezet vanuit de VRG zien we op een aantal aspecten ook een ruimere inrichting. De extra formatie op het vlak van P&O is een bewuste keuze om de HR functie dichterbij de lokale posten te kunnen organiseren vanuit het Rijnlandsmodel. Door een centralisering van deze taken kunnen deze doelmatiger georganiseerd worden. Dat betekent wel dat binnen de VRG belangrijke steunfuncties voor lokale posten verder weg georganiseerd worden en er dus een nadrukkelijk andere koers wordt ingezet.

Uit de vergelijking met andere veiligheidsregio's komen suggesties naar voren om op inkoop en juridische zaken een besparing te realiseren. Veiligheidsregio Fryslân heeft een contract met een bureau op het vlak van juridische expertise waar zij op basis van gemaakte afspraken een beroep op kunnen doen. Daarmee hoeven zij deze expertise niet zelf in huis te hebben. We zien dit model in de praktijk ook bij andere (kleinere) overheidsorganisaties.

Uit het onderzoek van Berenschot komt naar voren dat de grotere omvang op het vlak van facilitaire zaken met name veroorzaakt wordt door meer capaciteit in de inkoop. Veiligheidsregio Drenthe (VRD) heeft één inkoper tegenover drie fte van Groningen. Dat is mogelijk doordat veel zaken door medewerkers in het primaire proces worden opgepakt. Dat kan weliswaar tijd kosten maar versterkt ook de betrokkenheid en acceptatie van het proces. Meer gebruik maken van de landelijke inkoopstructuur kan ook een oplossing zijn.

Uit de analyse van Berenschot komt naar voren dat het aantal leidinggevendenden bij de VRG iets lager (3%) ligt dan het gemiddelde van de veiligheidsregio's die door hen onderzocht zijn. Dat betekent dat er niet direct aanleiding is om forse bezuinigingsvoorstellen te doen op dat vlak. Een nadere beschouwing op het lijnmanagement laat een mogelijkheid zien om het aantal clustercommandanten met één terug te brengen vooruitlopend op de gemeentelijke herindelingen. Dat betekent wel dat de binding van de leiding met de posten verzwakt en dienstverlening vanuit het cluster zal afnemen.

Het terugbrengen van het aantal strategisch leidinggevendenden geeft een mogelijkheid voor verdere bezuiniging in leidinggevendenden. In de praktijk zal dat echter een beperkte bezuiniging inhouden omdat de sectorhoofden niet alleen een leidinggevende maar ook een (beleids-) inhoudelijke taak hebben en de taken in de aansturing van personeel blijven bestaan.

In tabel 9 is te zien dat op de financiële functie, informatisering en automatisering en in management sprake is van ruim lagere kosten en bezetting ten opzichte van de andere veiligheidsregio's. Berenschot beoordeelt de bezetting in financiën en informatisering en automatisering als een aandachtspunt.

De beperkte capaciteit (intern en extern) in informatisering en automatisering kan beperkingen opleveren voor de ontwikkelstappen die de VRG moet zetten in haar inhoudelijke ambities. Op dit moment doet zich geen acute noodzaak tot investering voor, maar uitwerking van IB2.0 kan aanleiding zijn om meer kosten te maken op dat vlak. De beperkte formatie in de financiële functie heeft gevolgen voor de mate waarin de VRG in staat is te sturen op haar financiën.

8 Samenwerking met andere veiligheidsregio's is alleen kansrijk op basis van inhoudelijke gronden

De samenwerking in Noord Nederland is van oudsher goed en draagt bij aan een sterke en doelmatige uitvoering

Op dit moment werken de Veiligheidsregio Fryslân (VRF), Veiligheidsregio Drenthe (VRD) en de VRG al intensief met elkaar samen. Die samenwerking bestaat al sinds de oprichting van de BON in 1966 en wordt de afgelopen jaren elk jaar sterker. De samenwerking is behalve in de gemeentelijke kolom nu al sterk in alle andere kerntaken van de veiligheidsregio's:

Brandweezorg	Meldkamer Noord Nederland Brandweeropleidingen Noord (BON) BRZO toezicht Brandonderzoek Duikteams Gespecialiseerde hulpverlening Afstemming over operationele grenzen Gezamenlijke expertise-ontwikkeling Afstemming over landelijke trajecten
Crisisbeheersing	Gezamenlijke planvorming (risicoplan) Gezamenlijke expertise-ontwikkeling Afstemming over landelijke trajecten
GHOR	Ontwikkeling van Grootschalige Geneeskundige Bijstand
Bedrijfsvoering	Gezamenlijke inkoop als dat opportuun is Gezamenlijke ICT ontwikkeling op onderdelen

Uit de gesprekken komt naar voren dat de VRG zonder deze samenwerkingsverbanden aan kwaliteit en doelmatigheid sterk zou inboeten. Inmiddels zijn de drie veiligheidsregio's onlosmakelijk aan elkaar verbonden en van elkaar afhankelijk voor een goede uitvoering van hun taken. De waardering voor de samenwerking leeft ook sterk bij de VRD en VRF.

Er zijn verschillende onderwerpen waarop een intensivering van de samenwerking tot betere dienstverlening en doelmatige inzet kan leiden

Naast de bestaande onderwerpen waarop de drie veiligheidsregio's samenwerken zijn er nog verschillende inhoudelijke thema's waarop een verdere samenwerking vruchten op kan leveren. Te denken valt onder andere aan:

Brandweezorg	Integratie van de BON Gelijke uitwerking van opleidings- en oefenbeleid
--------------	--

Andersson Elffers Felix

	Verdere samenwerking in de specialistische taken
	Gezamenlijke ontwikkeling preventieactiviteiten
Crisisbeheersing	Gezamenlijke piketregelingen voor een deel van de taken
	Verdere samenwerking in de planvorming en oefening
Bevolkingszorg	Gezamenlijke planvorming
	Gezamenlijke expertise-ontwikkeling
	Gezamenlijke opleidingen zelf vormgeven
GHOR	Gezamenlijke piketregelingen voor een deel van de taken
	Gezamenlijke planvorming
	Gezamenlijke expertise-ontwikkeling
	Gezamenlijke opleidingen zelf vormgeven

In het algemeen zien we dat vanuit de verschillende onderdelen binnen de VRG grote behoefte bestaat om de samenwerking verder te versterken.

De wens van VRG om de samenwerking te intensiveren wordt met enige reserve gezien door de andere twee partners

Een gepland gesprek in december 2016 tussen de directeuren en voorzitters van de drie veiligheidsregio's heeft geen doorgang gevonden. Dat overleg was geïnitieerd door de VRG om de mogelijkheden voor een verdere intensivering van de samenwerking te verdiepen. Bij navraag bij de VRF en VRD blijkt er echter, ambtelijk, enige reserve te zijn over de motivatie van de VRG.

Beide veiligheidsregio's benadrukken hoe belangrijk de samenwerking voor hen is, maar geven ook aan niet vooraf een hypotheek op de inhoudelijke ontwikkeling te willen leggen door samenwerking te verbinden aan een financiële taakstelling. Binnen het bestuur van de VRF en VRD zijn op dit moment geen gesprekken over de financiële situatie.

Vergaande samenwerking is op dit moment bestuurlijk niet opportuun. Ook de invulling van een shared service centre voor de bedrijfsvoeringstaken is voor beide veiligheidsregio's op dit moment geen aantrekkelijk perspectief. Hierin speelt mee dat zowel de VRF als VRD al een integratie met de GGD achter de rug hebben. Aansluiting van de VRG zou interessanter worden als ook diensten geleverd kunnen worden voor de GGD Groningen.

Een belangrijke overweging om vergaande samenwerking niet te ambiëren is het behouden van de binding met de lokale posten en vrijwilligers vanuit het Rijnlands model dat in beide organisaties wordt toegepast.

Om de samenwerking in 3-Noord te versterken is het noodzakelijk om professionals hier zelf de ruimte toe te geven. Dat levert op termijn kwaliteit- en doelmatigheidswinst
Zoals is aangegeven is het wenselijk om de samenwerking verder uit te bouwen. Het is daarin zaak om de professionals te stimuleren om elkaar verder op te zoeken. Wij raden aan daarin te focussen op taken waar een beschikbaarheidsfunctie een rol speelt zoals expertise-ontwikkeling en piketregelingen. Geef ruimte aan professionals om de verdiensten weer zelf te investeren.

Voor bestuurlijke afspraken over samenwerking is het noodzakelijk dat de VRG eerst haar eigen financiële situatie structureel op orde brengt

9 *Samenwerking met de GGD Groningen is op termijn een kans maar vraagt om zorgvuldig proces*

De VRG en de GGD Groningen hebben een historie van samenwerking

De VRG is ontstaan uit de oude gemeenschappelijke regeling in de provincie Groningen waarin ook de GGD was opgenomen. Deze regeling is in 2014 opgesplitst waarbij de gemeente Groningen het GGD deel is blijven uitvoeren onder een aparte gemeenschappelijke regeling (PG&Z).

De GHOR wordt functioneel aangestuurd vanuit de GGD en is daar ook fysiek ondergebracht. Daar ligt ook een sterke samenwerking met die onderdelen van de GGD die ook een sterke veiligheidscomponent hebben zoals milieu en infectieziektebestrijding.

De GGD Groningen heeft een inhoudelijk ontwikkelperspectief geschetst

De GGD Groningen maakt nu onderdeel uit van de gemeente Groningen. Om verschillende redenen heeft het AB van de GGD besloten om een inhoudelijk ontwikkelperspectief van de GGD te schetsen om ook in de toekomst de publieke gezondheidszorg in Groningen te kunnen garanderen. Dat heeft geleid tot een voorstel voor een aantal inhoudelijke scenario's;

- de romp GGD
- de romp + GGD
- scenario transformatie
- en een scenario sociaal-medisch dienstencentrum.

De GGD overweegt nadere samenwerking met de VRG vanwege schaalvoordelen

Onderdeel van deze inhoudelijke organisatieontwikkeling is ook een heroverweging van de positionering van de GGD binnen de gemeente Groningen. Er is een drietal mogelijke scenario's;

- positionering als zelfstandige dienst
- onderbrengen van de bedrijfsvoeringstaken bij de VRG
- fusie met de VRG
- of huidige situatie handhaven met scherpere afspraken

In het onderzoek naar de verschillende scenario's zullen ook voor en nadelen van deze scenario's in kaart worden gebracht.

Andersson Elffers Felix

De GGD reorganisatie is niet op korte termijn rond, maar vraagt een zorgvuldig proces
Op dit moment worden nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop het bestuur tot een keuze komt voor het beste inhoudelijke en organisatorische scenario. In de huidige planning is de overgang naar de nieuwe organisatiestructuur vanaf 2020 voorzien.

We verwachten bestuurlijk meer commitment en uiteindelijk een grotere slagingskans bij een uitwerking van de samenwerking die aansluit bij de inhoudelijke scenario's van de GGD dan een traject dat zich alleen richt op een doelmatigheidsslag in de ondersteunende taken.

Omdat het voordeel van de samenwerking in principe bij de GR PG&Z terecht komt betekent dat, dat deze ontwikkeling geen één-op-één bijdrage levert aan de financiële opgave van de VRG.

10 *Concluderend: om de financiële opgave van de VRG in te vullen is een samenhangend pakket aan bestuurlijke keuzes noodzakelijk*

Om te komen tot een structurele oplossing voor de financiële situatie binnen de VRG zien we zes samenhangende keuzelijnen met verschillende maatregelen. Het bestuur van de VRG kan hieruit een afgewogen pakket van maatregelen inzetten.

Keuzelijn 1: Verkennen van verdere regionale samenwerking met VRD en VRF op de langere termijn

Een duurzame inrichting van de veiligheidsregio's in Noord Nederland vraagt om stevige samenwerking op alle kerntaken. Dat is mogelijk zonder dat de organisaties belast worden met een intensief en risicovol fusieproces. De huidige wens en drive van professionals om de samenwerking op te zoeken leidt op termijn tot een meer doelmatige inrichting. Samenwerking is ook nodig om nieuwe ontwikkelingen goed te kunnen beantwoorden.

Wij achten het onwenselijk om de ontwikkeling van deze samenwerking te belasten met een taakstelling van de VRG als aanleiding. Doordat deze taakstelling nu alleen vanuit de VRG noodzakelijk is en de VRF en VRD niet in dezelfde positie staan; achten wij het niet mogelijk om de samenwerking op deze premisse te intensiveren. Daarvoor is het noodzakelijk dat de VRG eerst haar eigen financiële situatie structureel op orde brengt. Bovendien zou een intensievere samenwerking tussen de GGD en VRG de businesscase voor samenwerking in de backoffice in 3-Noord verder versterken.

Als de financiële opgave voor de VRG is gedicht dan verdient het aanbeveling om het bestuurlijke gesprek in de regio's voor te zetten om te verkennen op welke wijze professionals gesteund en gestimuleerd kunnen worden om de samenwerking uit te breiden.

Keuzelijn 2: Verkennen op welke wijze GGD en VRG elkaar op de langere termijn kunnen versterken

De VRG heeft een goede propositie voor een samenwerking met de GGD op zowel inhoudelijke gronden als in een sterke ondersteuningsstructuur. Op deze gronden is het raadzaam om het traject van verkenning te starten. Discussies over de bestemming van de doelmatigheidswinst die ontstaat door de samenwerking zijn niet opportuun. Het zijn immers dezelfde gemeenten die de rekening betalen voor de VRG als voor de GGD. Wij raden daarom aan om vanuit de VRG een duidelijke hand uit te steken richting de GGD en gezamenlijk op te trekken in dit traject.

Andersson Elffers Felix

Deze Keuzelijst geeft op de korte en middellange termijn geen oplossing voor het financiële vraagstuk van de VRG. Op de lange termijn achten wij deze samenwerking wel gewenst voor een meer duurzame en doelmatige VRG.

Keuzelijst 3: Uitwerken van de inhoudelijke ambities op de kerntaken van de VRG binnen bestaande kaders op de korte tot middellange termijn

Op verschillende onderdelen in de taakuitvoering is de VRG nog druk doende om inhoudelijke ambities uit te werken en te vertalen in de operationele processen. Het belangrijkste traject hierin is Incidentbestrijding 2.0. Dat traject moet de consequenties van het dekkingsplan uitwerken in concrete activiteiten in de incidentbestrijding en de risicobeheersing. Een groot aantal inhoudelijke lijnen komt samen in dit ontwikkeltraject zoals de flexibele inzet en de uitwerking van de bluswatervoorzieningen in de regio. Tot slot moet IB2.0 een beter zicht geven op de koppeling tussen de operationele prestaties en de financiële parameters. Ook de GHOR en de GKG zijn nog in een ontwikkeltraject verwickeld waar nog geen financiële uitwerking van bekend is.

Wij bevelen aan om de planvorming op deze drie domeinen op korte termijn af te ronden en in te richten op basis van de huidige financiële kaders. Daarnaast moet het bestuur van VRG de mogelijkheid krijgen om aan de hand van concrete voorstellen de ontwikkelingen te intensiveren of terug te schakelen.

Keuzelijst 4: Op korte en lange termijn uitvoeren van maatregelen die financiële ruimte kunnen opleveren maar wel (direct of indirect) effect hebben op de prestaties van de VRG

Uit de takenevaluatie komen onvoldoende maatregelen naar voren die dekking kunnen geven aan de gehele structurele opgave van € 2,93 miljoen. Er zijn wel maatregelen die genomen kunnen worden. Een aanzienlijk deel daarvan heeft direct of indirect effect op de kwaliteit van dienstverlening van de VRG.

De analyse van Berenschot laat zien dat op een beperkt aantal punten de ondersteuning van de VRG ruimer is dan bij het gemiddelde van de Veiligheidsregio's. Door hier gerichte keuzes in te maken is een bezuiniging te realiseren. Deze zal wel indirecte effecten hebben voor de uitvoering doordat de dienstverlening aan de posten afneemt en de belasting met secundaire taken zal toenemen. Dat heeft ook effect voor de belasting vrijwilligers. Het betekent dat de VRG het Rijnsland model van organiseren voor een substantieel deel verlaat.

Onderstaande tabel geeft onze inschatting van de bezuinigingsmaatregelen gebaseerd op de gesprekken en documenten die voorhanden zijn. Binnen deze maatregelen is een zekere verfijning natuurlijk mogelijk. Op deze aspecten is een totale bezuiniging van € 600 duizend mogelijk. Daar staan wel frictiekosten tegenover.

Andersson Elffers Felix

Tabel 10 Bezuinigingsmaatregelen in de overhead met indirecte consequenties voor de uitvoering

Maatregel	Effect
Aanpassen clusters aan gemeentelijke herindeling	Door de herindeling is een verschuiving mogelijk. Het betekent een vergroting van de afstand naar de posten. Belemmering in de werving van vrijwilligers en dienstverlening aan gemeenten
Reductie strategisch leidinggevend	Betrekkelijk beperkte bezuiniging want een groot deel van de taken vervalt niet en komen terecht bij andere medewerkers
Taakstelling op de inkoop	Verminderde capaciteit voor inkooptrajecten. Er zullen meer taken bij medewerkers in de operatie belegd moeten worden. Daarnaast zal meer landelijk moeten worden ingekocht
Taakstelling op de Juridische ondersteuning	Verminderde interne kennis, mogelijk noodzaak voor externe inhuur (kosten niet meegenomen)
Taakstelling in P&O tot niveau andere veiligheidsregio's	Centralisatie waardoor afstand tot posten vergroot, risico bij werving vrijwilligers en dienstverlening aan posten en gemeenten. Verlaten van het Rijnlands model van organiseren.

Deze maatregelen hebben alle personele consequenties. Dat betekent ook dat een voorziening voor frictiekosten noodzakelijk is en overleg met de OR noodzakelijk is..

Vanuit de takenevaluatie komen op een aantal onderdelen ook bezuinigingsmogelijkheden naar voren door een keuze te maken in de taakuitvoering. Ook hier zijn geen maatregelen gevonden die geen impact hebben op de prestaties van de VRG.

Onderstaande tabel geeft onze inschatting van de bezuinigingsmaatregelen in de taakuitvoering gebaseerd op de gesprekken en documenten die voorhanden zijn. Ook binnen deze maatregelen is een zekere verfijning natuurlijk mogelijk. Op deze aspecten is een totale bezuiniging van € 700 duizend mogelijk en € 300 duizend per gesloten post. Daar staan wel frictiekosten tegenover en additionele investeringen in preventie bij het sluiten van brandweerposten.

Tabel 11 Bezuinigingsmaatregelen met directe negatieve effecten op primaire taken

Maatregel	Effect
Intensivering Eemshaven niet uitvoeren	Niet nakomen afspraken, voortbestaan huidig niveau van brandweezorg in de Eemshaven
Communicatiestrategie terugschalen	Minder intensieve crisis-communicatie, bijvoorbeeld Twitter
Taakstelling in uitwerking nieuwe GHOR	Minder goed geoefende ketenpartners, krappere bezetting warme functies
Taakstelling GKG ter dekking eigen tekort	Vermindering kwaliteit bevolkingszorg (piket) en mogelijk herzien takenpakket GKG of aantal adviseurs
Niet doorzetten programma aardbevingen	Netto geen financieel effect. Wel verlies aan positie in de regio
Sluiten brandweerkazernes	Direct effect op dienstverlening, verdere verschraving op de wettelijke taakuitvoering. Nota bene; dit vraagt waarschijnlijk investering in andere posten en een structurele investering in preventieactiviteiten (niet begroot).
Opleidingskosten niet overnemen	Kosten blijven bij gemeenten liggen

Andersson Elffers Felix

Doordat er een groot aantal gemeenten in de komende jaren fuseren ontstaat ook meer uitvoeringskracht bij gemeenten. Het kan dan een overweging zijn om de taken die nu bij de VRG zijn weggezet weer onder directe regie van de gemeenten te brengen. Dat levert niet direct een bijdrage aan het structurele financiële tekort maar geeft gemeenten wel meer grip en keuzevrijheid.

Tabel 12 Maatregelen die het budget van VRG inperken door taken terug te geven aan gemeenten

Maatregel	Effect
Vergunningtaken terug naar gemeenten	Gemeenten moeten zelf vormgeven aan de vergunningtaken met minder doelmatige inrichting en verlies aan kwaliteit. Wel kan een doelmatigheidsslag gerealiseerd worden door goede afstemming met de andere handhavers (onder andere gemeentelijke handhavers en RUD).
Stoppen met preventietaken	Niet voldoen aan wettelijke taak en niet voldoen aan plicht tot compensatie van het niet behalen van de opkomstnormen.
Bevolkingszorg terug naar gemeenten	Gemeenten moeten zelf vormgeven aan deze taken met minder doelmatige inrichting en verlies aan kwaliteit
Crisiscommunicatie terug naar gemeenten	Gemeenten moeten zelf vormgeven aan de communicatietaken met minder doelmatige inrichting en verlies aan kwaliteit

Als het bestuur besluit tot maatregelen met personele consequenties dan betekent dat er ook een voorziening voor frictiekosten ingesteld moet worden. Daarnaast zal een deel van de maatregelen een incidentele investering vragen.

Keuzelijst 5: Maken van afspraken over financiële hygiëneregels voor de VRG op korte termijn

De situatie waar de VRG nu voor staat is vergelijkbaar met de situatie in de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ). De VRZ is onlangs in financieel zwaar weer terechtgekomen doordat in de aansturing van de organisatie financieel economische argumentatie heeft geprevaleerd boven bedrijfseconomische argumenten. Het door de gemeenten beschikbaar gestelde budget was leidend, zonder een adequate vertaling naar de bedrijfseconomische realiteit. Hierdoor is de situatie ontstaan waarin de kosten voor de taakuitvoering voor de VRZ structureel hoger waren dan de beschikbare middelen zonder te sturen op het afbouwen van taken of uitvoeringsniveau.

De opgave waar nu een oplossing voor moet worden gevonden in de begroting van 2018 is een gevolg van het ontbreken van structurele afspraken over de omgang met indexatie en het uitvoeren van extra taken. Voor een structureel gezonde VRG is het noodzakelijk om financiële hygiëneregels af te spreken. We zien hier de volgende afspraken om op korte en lange termijn een herhaling van deze discussie te voorkomen:

- Uitwerking van een programmabegroting voor de hoofdtaken zodat er meer zicht is op de samenstelling van de kosten en de relatie met het prestatieniveau (bedrijfseconomisch perspectief)
- Invoering van een takenmoratorium; geen nieuwe taken erbij zonder financiering
- Afspraken over jaarlijkse indexatie in samenhang met de ontwikkeling van het gemeentefonds en BDur.

Keuzelijst 6: Bijtrekken van de bijdrage vanuit gemeenten

De omvang van het beschikbare budget stijgt in 2018 waarschijnlijk met € 1,54 miljoen. Op dit moment is het verschil tussen de besteding vanuit gemeenten en het aan de VRG ter

Andersson Elffers Felix

beschikking gestelde budget al ongeveer € 2,48 miljoen. In totaal is er vanaf 2018 in de gemeentefondsbijdrage ruimte van € 3,99 miljoen om bij te dragen aan een structurele financiering van de VRG.

